

**Місцевий план
управління відходами Тростянецької міської
територіальної громади
до 2030 року**

Зміст Вступ.....	
Терміни та визначення	
1 ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	
1.1 Загальна характеристика громади.....	
1.2 Демографічна та соціальна характеристика.....	
1.3 Економічна характеристика.....	
1.4 Природно-географічна характеристика.....	
1.5. Гуманітарна сфера	
2 АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	
2.1 Загальна характеристика управління відходами.....	
2.2 Опис поточного стану за видами відходів	
3 ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯМ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	
3.1 Цілі та цільові показники місцевого плану	
3.2 Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами.....	
3.2.1 Загальні вимоги до управління відходами.....	
3.3 Сценарії місцевого управління потоками відходів	
3.3.1 Побутові відходи	
3.3.2 Небезпечні відходи.....	
3.3.3 Відходи промисловості	
3.3.4 Рослинні відходи	
3.3.5 Відходи упаковки	
3.3.6 Відходи електричного та електронного обладнання	
3.3.7 Відходи батарей і акумуляторів	
3.3.8 Медичні відходи	
3.3.9 Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився.....	
3.3.10 Осади стічних вод від комунальних очисних споруд	
3.3.11 Відходи, що біологічно розкладаються.....	
3.4 Інструменти забезпечення виконання МПУВ.....	
3.4.1 Інституційна структура управління відходами	
3.4.1.1 Органи місцевого самоврядування	
3.4.1.2 Адміністратор послуги з управління побутовими відходами	
3.4.1.3 Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами	
3.4.1.4 Утворювачі побутових відходів	
3.4.1.5 Інструменти які застосовуються для управління системою.....	
3.4.2 Об'єкти оброблення відходів	
3.4.2.1 Об'єкти перероблення відходів	
3.4.2.2 Об'єкти захоронення відходів	
3.4.3 Об'єкти оброблення медичних відходів.....	
3.4.4 Об'єкти збирання вторинної сировини	
3.4.5 Програмні документи регіонального рівня в сфері управління відходами	
3.5 Фінансово-економічне забезпечення	
4 МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ.....	
4.1 Системи моніторингу виконання МПУВ	
4.2 Строки здійснення оцінки ефективності його виконання.....	
5 ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ	
5.1 Інформація про стратегічну екологічну оцінку	
5.2 Результати громадського обговорення.....	
5.3 Результати консультацій.....	
6 ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА.....	

7 ДОДАТКИ.....

Додаток 1 Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (витяг)....

Додаток 2. Одиниця виміру обсягу надання послуги з управління відходами та норми надання послуги з управління відходами.....

Додаток 3. Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами на території Тростянецької МТГ.....

Додаток 4. Програма поводження з твердими побутовими відходами Тростянецької МТГ.....

Додаток 5. Паспорт місця видалення відходів на території Тростянецької МТГ.....

Додаток 6. Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду розташованих на території Тростянецької МТГ станом на 01.01.202. р.

Додаток 7. Обсяги утворення та утворювачі відходів всіх класів небезпеки в Тростянецькій міській територіальній громаді у 2023 році.

Додаток 8. Довідка про облік транспортних засобів зайнятих з обліку

Вступ

Місцевий план управління відходами (МПУВ) - документ державного планування, що містить комплекс взаємозв'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма заінтересованими виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах в межах території територіальної громади з урахуванням принципів співробітництва органів місцевого самоврядування, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже розроблених моделей.

Місцеві плани управління відходами розробляються та затверджуються для кожної територіальної громади. Місцеві плани управління відходами розробляються протягом одного року з дня набрання чинності регіональним планом управління відходами у відповідній області. Місцевий план управління відходами оновлюється протягом шести місяців з дня внесення змін до регіонального плану управління відходами.

Місцеві плани управління відходами мають узгоджуватися з регіональними планами управління відходами. Цільові показники, встановлені регіональними планами управління відходами, є обов'язковими для перенесення до місцевих планів управління відходами і можуть бути скориговані лише на підставі обґрунтування, наведеного в місцевому плані управління відходами.

Місцевий план управління відходами розробляють на основі даних, отриманих у результаті статистичних спостережень, адміністративних даних центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, а також даних обліку та звітності, наданих підприємствами, установами, організаціями.

Проект місцевого плану управління відходами підлягає стратегічній екологічній оцінці та після затвердження оприлюднюється шляхом розміщення на офіційному веб-сайті органу, що їх затверджує.

Орган місцевого самоврядування на основі показників оцінки досягнення цілей та здійснення заходів один раз на два роки здійснює оцінку ефективності реалізації місцевого плану управління відходами та оприлюднює її результати на своєму офіційному веб-сайті.

Розроблення документа державного планування «Місцевий план управління відходами Тростянецької міської територіальної громади» здійснюється на виконання п. 1 ч. 2 ст. 26 Закону України «Про управління відходами».

Розроблення, погодження та затвердження МПУВ здійснюється відповідно до Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 947.

МПУВ розроблений відповідно до Регіонального плану управління відходами в Сумській області до 2030 року, а також відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року та Національного плану управління відходами до 2030 року.

Проблема, на розв'язання якої спрямований МПУВ, полягає в необхідності вирішення критичної ситуації, яка склалася з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів і характеризується подальшим розвитком екологічних загроз.

Така ситуація обумовлює необхідність створення та забезпечення належного функціонування місцевої системи запобігання утворенню відходів, збирання, перероблення та утилізації, знешкодження і екологічно безпечного видалення. Це повинно бути невідкладним завданням навіть в умовах відносної обмеженості економічних можливостей як Тростянецької міської територіальної громади, так і основних утворювачів відходів. Таким чином, єдиним можливим шляхом урегулювання ситуації є створення місцевої системи управління відходами.

Мета розроблення МПУВ: оцінити поточний стан сфери управління відходами Тростянецької міської територіальної громади та визначити завдання, заходи за строками та ресурсним забезпеченням, спрямовані на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах громади, дотримання принципів створення ефективної та рентабельної системи управління відходами за сучасною європейською ієрархією пріоритетів поводження з відходами, так звану п'ятиступеневу ієрархію, а саме максимального зменшення обсягів захоронення, за рахунок збільшення обсягів обробки відходів та утворення, що базується на положеннях:

Рамкової Директиви № 2008/98/ЄС Європейського парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив»;

Директиви Ради № 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів»;

Директиви № 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС»;

Директиви 94/62/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20 грудня 1994 р. «Про упаковку та відходи упаковки»;

Директиви 2012/19/ЄС Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 р. «Про відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО)»;

Директиви 2006/66/ЄС Європейського парламенту та Ради від 6 вересня 2006 р. «Про батареї та акумулятори та відпрацьовані батареї та акумулятори».

Місцевий план управління відходами спрямований на досягнення регіональних та національних цілей управління відходами на території Сумської області з урахуванням місцевих особливостей, а також вирішення наявних та попередження виникнення нових проблем області, що мають відношення до сфери управління відходами.

Законодавче підґрунтя для розроблення місцевого плану управління відходами:

Закон України «Про управління відходами»;

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року;

Національний план управління відходами в Україні до 2030 року;

Проект Національного плану управління відходами в Україні до 2033 року;

Регіональний план управління відходами в Сумській області до 2030 року;

Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 № 947 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження місцевих планів управління відходами»;

Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.03.2024 № 288 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення місцевих планів управління відходами».

Терміни та визначення

- **біовідходи** - відходи, що мають властивість піддаватися анаеробному або аеробному розкладу, такі як відходи харчових продуктів або відходи харчової промисловості на всіх етапах виробництва та споживання, відходи від зелених насаджень;
- **великогабаритні відходи** - побутові відходи, що за розміром не можуть бути поміщені у контейнери об'ємом до 1,1 кубічного метра;
- **видалення відходів** - операція, що не є відновленням відходів, навіть якщо одним із наслідків такої операції є використання речовин або енергії
- **відновлення відходів** - операція, у результаті якої відходи використовуються для корисних цілей, замінюючи матеріали, які мали бути використані для виконання певної функції або які підготовлені для виконання цієї функції на підприємстві чи в іншій господарській діяльності;
- **відновлення матеріалів** - будь-яка операція з відновлення матеріалів, інша, ніж виробництво енергії та перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або для іншого виробництва енергії, яка може включати підготовку відходів до повторного використання, рециклінг, зворотне заповнення та інші операції;
- **відходи** - будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися;
- **відходи харчових продуктів** - харчові продукти у значенні, наведеному в Законі України "Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів", що стали відходами;
- **відходи, що не є небезпечними** - відходи, які не мають властивостей, що роблять їх небезпечними;
- **власник відходів** - фізична особа, юридична особа, яка утворює відходи або яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;
- **захоронення відходів** - розміщення відходів на поверхні чи під поверхнею (підземне) землі у спосіб, що не становить загрози здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу і не передбачає подальше оброблення відходів;
- **зберігання відходів** - утримання відходів на об'єктах збирання, у тому числі до їх оброблення, протягом не більше одного року з моменту їх утворення, що є безпечним для здоров'я людей та навколишнього природного середовища відповідно до екологічних та санітарно-епідеміологічних вимог;
- **збирання відходів** - операція, що полягає у вилученні, купівлі, накопиченні та зберіганні відходів суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, включаючи роздільне збирання, з метою подальшого перевезення відходів на об'єкти оброблення відходів;
- **контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер)** - металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;
- **контейнерний майданчик** - спеціально обладнані майданчики для розміщення контейнерів для зберігання побутових відходів із під'їздами для спеціально обладнаних транспортних засобів;
- **медичні відходи** - відходи, що утворюються внаслідок здійснення діяльності з медичного обслуговування або ветеринарної практики, здійснення експертиз та досліджень у сфері охорони здоров'я, ветеринарної медицини, у тому числі наукових або дослідницьких робіт;
- **небезпечні відходи** - відходи, що мають одну чи більше властивостей, що роблять їх небезпечними;
- **об'єкт оброблення відходів** - установка, інженерна споруда або інший об'єкт, що використовується для здійснення операцій з відновлення або видалення відходів;
- **оброблення відходів** - операція з відновлення або видалення відходів, включаючи підготовку відходів до таких операцій;
- **операції з управління відходами** - збирання, перевезення, відновлення та видалення відходів;
- **органічна складова побутових відходів** - залишки побутових відходів (продуктів харчування, паперу, текстилю тощо), що складаються з органічних речовин, які піддаються процесам біологічного розпаду (гниття);
- **перевезення відходів** - операція, що полягає у транспортуванні відходів від місця їх утворення до об'єкта оброблення відходів, а також від одного місця/об'єкта до іншого;

- **плановоподвірна система збирання побутових відходів** - система, за якою зібрані в контейнери побутові відходи перевозять на об'єкти поводження з відходами для їх подальшого оброблення (перероблення), утилізації, знешкодження чи захоронення;
- **плановопоквартирна система збирання побутових відходів** - система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач самостійно завантажує побутові відходи у сміттевоз, що прибуває за графіком;
- **плановорегулярна система санітарного очищення** - система санітарного очищення, що передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження чи захоронення у терміни, визначені у Санітарних нормах;
- **побутові відходи** - змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств. Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи; полігон місце захоронення відходів, призначене для їх розміщення на поверхні чи під поверхнею (підземне) землі, включаючи: - внутрішні місця для видалення відходів, на яких утворювач відходів - суб'єкт господарювання здійснює видалення власних відходів на місці утворення; - постійні місця, на яких відходи розміщуються понад один рік;
- **послуга з управління побутовими відходами** - операції із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів, а також діяльність, пов'язана з організацією роботи системи управління побутовими відходами, що здійснюється виконавцем послуги з управління побутовими відходами;
- **приймання відходів** - отримання відходів, що утворилися в результаті споживання/використання продукції, до виробників якої законом встановлена розширена відповідальність виробника, у місцях продажу, адміністративних, соціальних, громадських, комерційних, розважальних, рекреаційних, туристичних та інших закладах, а також мобільними пунктами приймання відходів у встановленому законом порядку;
- **ремонтні відходи** - залишки речовин, матеріалів, предметів, виробів, що утворилися під час переобладнання, перепланування або поточного ремонту у житловому будинку, окремій квартирі або будинку громадського призначення;
- **рециклінг** - операція з відновлення, у результаті якої відходи переробляються у продукцію, матеріали або речовини для їх використання за первинною або іншою метою. Ця операція включає перероблення органічного матеріалу, але не включає виробництва енергії чи перетворення відходів у матеріали, що можуть бути використані як паливо або як матеріали для зворотного заповнення;
- **роздільне збирання відходів** - збирання відходів окремо залежно від їх виду, характеристики та складу у спосіб, що сприятиме їх подальшому обробленню;
- **система управління побутовими відходами** - комплекс заходів із збирання, перевезення та оброблення побутових відходів, включаючи створення та забезпечення діяльності об'єктів, нагляд за ними та подальший догляд за об'єктами видалення побутових відходів, а також діяльність суб'єктів господарювання, що здійснюють окремі операції з управління побутовими відходами в межах територіальної громади або декількох територіальних громад;
- **сортування відходів** - операція, пов'язана з механічним розподілом відходів залежно від їх фізико-хімічних властивостей, матеріальних складових, енергетичної цінності, інших показників з метою їх підготовки до оброблення;
- **суб'єкт господарювання у сфері** - юридична особа або фізична особа-підприємець, що здійснює збирання, купівлю, зберігання, перевезення, відновлення та/або видалення відходів відповідно до законодавства;

- **управління відходами** - комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування, та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;
- **установка спалювання відходів** - будь-яка стаціонарна або мобільна технічна одиниця та обладнання, призначене для термічного оброблення відходів, з відновленням утвореного при горінні тепла або без нього, з метою видалення шляхом спалювання за допомогою окислення, а також інших процесів термічного оброблення, таких як піроліз, газифікація, плазмовий процес, якщо речовини, що утворюються в результаті термічного оброблення, у подальшому спалюються;
- **установка сумісного спалювання відходів** - будь-яка стаціонарна або мобільна технічна одиниця, призначена для виробництва енергії або виробництва матеріальних продуктів, яка використовує відходи як звичайне або додаткове паливо або в якій відходи проходять термічне оброблення з метою видалення шляхом спалювання за допомогою окислення, а також інших процесів термічного оброблення, таких як піроліз, газифікація, плазмовий процес, якщо речовини, що утворюються в результаті термічного оброблення, у подальшому спалюються;
- **утворювач відходів** - фізична особа, юридична особа, в результаті діяльності якої утворюються відходи, а також суб'єкти управління відходами, які здійснюють операції із сортування, змішування або інші операції, що призводять до зміни характеристик або складу відходів.

Скорочення:

ПВ – побутові відходи;

ТПВ – тверді побутові відходи;

ВВ – великогабаритні відходи;

РВ – ремонтні відходи;

НВ – небезпечні відходи;

РПВ – рідкі побутові відходи;

КМ – контейнерні майданчики;

КОС – каналізаційні очисні споруди;

СЗЗ – санітарно захисна зона;

СЕО - стратегічна екологічна оцінка;

МПУВ - місцевий план управління відходами;

РПУВ - регіональний план управління відходами;

МОЗ України – Міністерство охорони здоров'я України;

Тростянецька МТГ – Тростянецька міська територіальна громада;

Санітарні норми – «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145;

Правила благоустрою – «Правила благоустрою територій населених пунктів Тростянецької міської територіальної громади» затверджені рішенням Тростянецької міської ради від № .

1. Характеристика територіальної громади

1.1 Загальна характеристика громади

18 листопада 2020 року утворилася потужна Тростянецька міська територіальна громада. До складу Тростянецької МТГ входить 12 старостинських округів та місто Тростянець, всього 38 населених пунктів.

Тростянецька МТГ загальною площею 788,86 км² входить до складу Охтирського району Сумської області та територіально розташована в районі лісостепу на терасах річок Ворскла, Боромля, Радомля та Люджа, в результаті чого фактично володіє оздоровчими та рекреаційними ресурсами.

Для території громади характерним є долинно-балочний та яро-балочний рельєф, з яким пов'язаний полого-хвилястий характер поверхні. До місцевих мінерально-сировинних ресурсів належать поклади глини, річкового піску та запаси мінеральних вод.

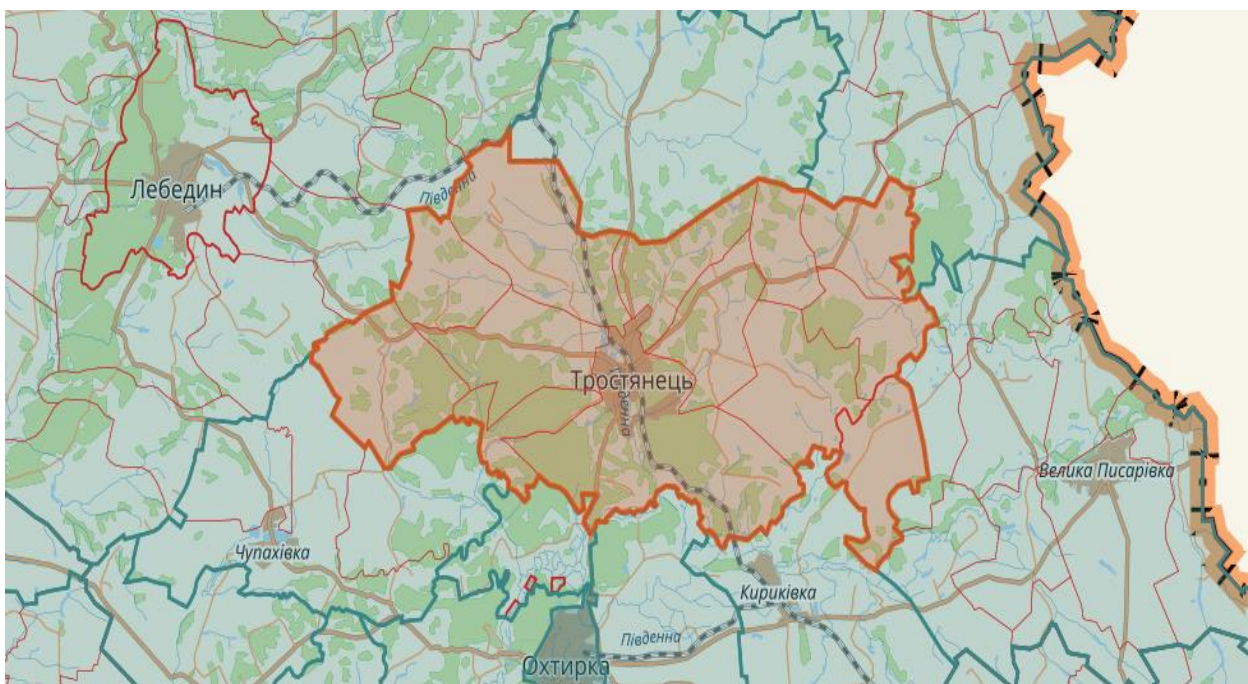
З точки зору поселення Тростянецька міська територіальна громада є компактною, відповідає вимогам щодо створення територіальних громад. Загальна чисельність населення громади станом на 01.01.2022 року становить 27 627 осіб.

Адміністративним центром територіальної громади є місто Тростянець, яке розташоване на відстані 60 км від м. Суми (обласний центр) та на відстані 20 км від м. Охтирка (районний центр).

Через територію громади проходить автодорога державного значення № Н-12 Суми-Полтава (Глухів-Харків), автодорога № Т-19-13 обласного значення Лебедин-Тростянець та залізнична магістраль Ворожба-Суми-Харків Південної залізниці. Залізнична станція Смородине - Тростянець є одним із основних залізничних вузлів Сумської області.

Тростянецька міська територіальна громада межує з 7 громадами Сумської області, а саме: Боромлянська, Лебединська, Охтирська, Краснопільська, Кириківська, Великописарівська та Чупахівська територіальні громади.

При порівнянні показників доходів та видатків бюджету Тростянецької МТГ з показниками доходів та видатків бюджетів громад-сусідів встановлено наступне, власні надходження громади на 1 мешканця по Тростянецької МТГ становлять 7421,03 грн, цей показник займає другу позицію серед громад-сусідів після Краснопільської селищної територіальної громади, в якій власні надходження на 1 мешканця становлять 8579,30 гривень.

По капітальним видаткам у перерахунку на 1 мешканця Тростянецька міська територіальна громада є лідером, цей показник становить 4463,61 гривень. Також найвищий показник по Тростянецькій громаді серед громад – сусідів щодо обсягу надходження трансфертів, який становить 59,1 % від бюджету громади.

1.2 Демографічна та соціальна характеристика

Чисельність наявного населення громади на 1 січня 2022 року складала 27 627 осіб, з них 72% проживають у місті Тростянець. Питому вагу населення складають жінки - 54%.

Демографічна ситуація в Тростянецькій міській територіальній громаді є характерною для більшості населених пунктів області, а саме скорочення чисельності населення. Сучасний рівень народжуваності не забезпечує простого відтворення населення.

Природний та міграційний рух населення, осіб по м. Тростянець

Показники	2020	2021
Народжені	125	123
Померлі	340	393
Природний приріст	-215	-270
Прибулі	200	217
Вибулі	173	200
Сальдо міграції	27	17
Загальне збільшення (зменшення)	-188	-253

Приведені дані свідчать, що в Тростянецькій міській територіальній громаді смертність перевищує народжуваність, міграція населення має позитивний характер, тобто з громади вибуває менше осіб ніж прибуває, але загальний приріст населення має негативний показник.

Дані щодо структури населення за віком свідчить, що 56% населення знаходяться в активному віці, а питома вага населення старше працездатного складає 28% та перевищує кількість населення молодше за працездатний вік. Така ситуація говорить, що у громади ресурс зростання працездатного населення не великий.

Розподіл населення за віком, осіб (сумарно по всіх населених пунктах, що увійшли до складу Тростянецької міської територіальної громади)

Показники	2021	2022
Населення у віці:		
молодшому за працездатний	4292	4228
Працездатному	15571	15422
старшому за працездатний	7764	7335

1.3 Економічна характеристика

Повноцінний розвиток громади залежить в першу чергу від розвитку міста. Саме на території Тростянця розміщено ряд промислових підприємств, які мали стійку тенденцію до нарощування виробничих потужностей. Виробництво промислової продукції Тростянецької міської територіальної громади представлено 6 підприємствами: ПрАТ «Монделіс Україна», ТОВ «Якобс Дау Егбертс Україна», ТОВ «ТД Ельдорадо», ДП «Тростянецький лісгосп», ТОВ «Дека-хліб», ТОВ ВТФ «Тростянецька цегла».

Структура зайнятості населення віддзеркалює структуру господарства і рівень соціально-економічного розвитку громади. Основною тенденцією в структурі зайнятості є збільшення кількості зайнятих в обслуговуючих галузях за рахунок зменшення частки зайнятих у матеріальному виробництві.

2021 рік громада працює та розвивається, багато планів в різних сферах діяльності громади: розвитку бізнес-спільноти, залученням інвестицій, створення умов для інвестування, будівництва нових об'єктів.

У структурі промислового виробництва громади лідером є харчова промисловість, яка представлена ПрАТ «Монделіс Україна» та ТОВ «Якобс Дау Егбертс Україна».

Середньооблікова чисельність ПрАТ «Монделіс Україна» - 746 осіб, ТОВ «Якобс Дау Егбертс Україна» - 266 осіб.

В обслуговуванні даних підприємств задіяні (служба охорони, прибирання приміщень, послуги з харчування)

ТОВ «Шен Сервіс» - 111 осіб;

ТОВ «Брейн Сорс Корпорейшн» - 335 осіб;

ТОВ «Сервіс – Преміум»- 29 осіб.

Компанія представлена в Україні брендами шоколадної продукції Milka, «Корона», печива Oreo, TUC, Belvita, Milka Choco bakery.

Дані підприємства є основними бюджетоутворюючими суб'єктами господарювання нашої громади працівники, яких отримують освітні, культурні, медичні та побутові послуги безпосередньо в громаді, забезпечується належне утримання закладів освіти, медицини та культури, проведення капітального ремонту об'єктів житлового господарства та будівництво об'єктів благоустрою за рахунок сплаченого ПДФО.

Не менш важливим напрямком громади є агропромисловий сектор.

Сільське господарство представлено 45 суб'єктами господарювання із зайнятістю 915 осіб. Найбільший роботодавець в секторі сільського господарства є Агрохолдінг «Кернел», який налічував станом на 01.01.2022 року 506 найманих працівників та обробляє 2189,5874 га землі.

Громада має величезний потенціал для розвитку сільського господарства. Сільське господарство – галузь економіки, яка є стратегічно важливою та забезпечує продовольчу незалежність і дає значній частині сільського населення робочі місця, що не менш важливо. Родючі ґрунти і помірний клімат дають українським виробникам сильні конкурентні переваги.

Крім того з метою сприяння використанню внутрішнього потенціалу громади Тростянецькою міською радою створено комунальне підприємство «Агенція місцевого розвитку», де пріоритетним напрямом діяльності, є аграрний напрямок. Загальна площа земель для обробітки на підприємстві становить – 284,76 га із них на 151 га вирощується голонасінний гарбуз.

Залізничний транспорт, автомобільний транспорт та зв'язок - важлива складова частина виробничої інфраструктури м. Тростянець та громади в цілому, яка забезпечує життєдіяльність всієї території у виробничій і невиробничій сферах. Ефективне функціонування транспорту та зв'язку є необхідною умовою розвитку економіки, покращення умов рівня життя та соціального добробуту громади. Зайнятість населення в цій галузі складає 11,97%.

Наразі пріоритетним напрямком роботи Тростянецької міської ради є відновлення інфраструктури громади та надання матеріальної та психологічної допомоги населенню.

Війна внесла суттєві корективи в роботу багатьох підприємств та установ як приватної, так і державної та комунальної власності. Цілі підприємства припинили свою роботу через значні пошкодження та руйнацію, багато людей втратили роботу та житло. Бізнес громади зазнав суттєвих структурних змін:

- зменшилась можливість створення продукції та послуг через брак людських та матеріальних (фізичних) ресурсів;
- неможливість збути продукцію на експорт через логістичні проблеми.

Окремі сфери економіки, такі як державне управління, банківська сфера, харчова промисловість, роздрібна торгівля, а також сфера охорони здоров'я та освіти, продовжили діяльність. Тимчасова пауза в діяльності цих секторів була нетривалою. Уже у травні на тлі зміни географії активності воєнних дій, відбувається поступове повернення людей у свої домівки, формування нових логістичних маршрутів перелік сфер, підприємства яких почали відновлювати свою діяльність.

Важливим фактором в громаді є те, що на даний час може становити інтерес для інвестора, а саме: наявність на території громади, вільних незабруднених (незамінованих) земельних ділянок в кількості 7 загальною площею 222818 кв. м та об'єктів нерухомості приватної та комунальної власності в кількості 3 об'єкти загальною площею 1259,9 кв.м. Земельні ділянки та об'єкти нерухомості знаходяться в межах міста Тростянець Тростянецької територіальної громади.

На землях міської ради, поряд з виробничими потужностями ПрАТ «Монделіс Україна», створено промисловий парк «Тростянець». Загальна площа земель для його розбудови становить 39,95 га.

Чисельність зареєстрованих безробітних станом на 01.07.2024 складає 131 особи.

За направленням служби зайнятості працевлаштовано 209 незайнятих громадян.

З початку 2024 року в громаді створено 89 нових робочих місць.

1.4 Природно-географічна характеристика

Основною складовою частиною природно-ресурсного потенціалу Тростянецької громади є земля. Земельні ресурси є незамінними як територіальна база для розміщення об'єктів господарства і виступають у ролі основного засобу виробництва для потреб агропромислового комплексу.

Землі Тростянецької громади становлять 78865,85 га. З них 40432,87 га сільськогосподарські землі, з яких більша частина припадає на рілля. Ліси та інші лісовкриті території займають 18011,8 га, землі під забудовою – 3178 га, землі під водою та водними об'єктами 211,5 га. Землі промисловості, транспорту, зв'язку та енергетики складають 456,4 га. Площа земель природоохоронного фонду складає 5183,5 га.

В цілому земельні ресурси Тростянецької громади характеризуються досить високим біопродуктивним потенціалом, а в його структурі висока питома вага ґрунтів чорноземного типу, що створює сприятливі умови для продуктивного землеробства.

Обсяг забруднених земель складає: по адміністративному центру громади – 3020 га (з них 178 га очищених), по старостинським округам – 75 845,8 га (з них 410 га очищених).

Екологічна ситуація в громаді як в довоєнний час так і сучасна характеризується різким погіршенням якості навколишнього середовища. Однією з найбільших серйозних екологічних проблем у громаді можна вважати проблему утилізації і переробки різних відходів.

Виконавцем послуг з вивезення твердих та негабаритних побутових відходів з території Тростянецької міської територіальної громади визначене ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс».

Міський полігон твердих побутових відходів ДП «Екосервіс» був переданий Згідно рішення Тростянецької міської ради № 316 від 28.07.2011 для експлуатації та в оперативне управління. Площа полігону 6,3 га. Загальна кількість сміття на якому становить (з 1993р по 2021р) - 869250 м³ або 166722 т (Проектний обсяг видалення відходів 295857 т). Щорічно ця цифра зростає на 6-8 т. Щорічно середньостатистичний мешканець громади викидає на смітник 279 кілограм побутових відходів.

Послугою централізованого вивезення твердих побутових відходів (ТПВ) станом на 01.01.2022 року користувались 12995 чол., (це 4241 абонентів в багатоквартирному житловому фонді та 8754 абоненти у приватному секторі). В сільській місцевості маршрутами по вивозу сміття охоплено с. Білка, с. Кам'янка, с. Зарічне, с. Лучка. За 2021 рік населення громади становило 27627 чол., тобто це 47,03% охоплення громади з вивезення твердих побутових відходів. Утворюються десятки смітників, стихійних сміттєзвалищ. В планах послугою централізованого вивезення ТПВ охопити всі населені пункти, які входять до громади, на сьогодні ДП «Екосервіс» не має можливості охопити всю територію громади в зв'язку з недостатньою матеріально-технічною базою.

В громаді проблема смітників - одна з найважливіших та найактуальніших серед проблем забруднення навколишнього середовища. У кожному людському помешканні утворюється величезна кількість непотрібних матеріалів та виробів, починаючи від старих газет та журналів, порожніх консервних банок, пляшок, харчових відходів, обгортки та упаковок, закінчуючи битим посудом, зношеним одягом та поламаною побутовою чи офісною технікою. Кожного дня ми змушені стикатися з відходами: вдома, на вулиці, біля торгових точок. Всюди нас оточують папірці, обгортки з пластика, скло, целофан і т. ін.

Промислові і побутові відходи створюють безліч проблем, таких як транспортування, зберігання, утилізація та ліквідація.

Сміття утворюється і накопичується не лише у житлових приміщеннях, а й у офісах, адміністративних спорудах, магазинах, кафе й ресторанах, дитячих садках, школах, поліклініках та лікарнях, готелях, на вокзалах, ринках чи й просто на вулицях.

Викидаючи сміття, люди порушують один з основних екологічних законів кругообіг - речовин у природі. Адже, вилучаючи з природи чимало речовин, людина змінює їх до невпізнанності повертає у природу у вигляді сміття, яке не розкладається на вихідні речовини природнім шляхом.

Все більше з'являється відомостей про негативний вплив звалищ на підземні води, а також на навколишні річки.

В Тростянецькій громаді відходи захоронюються на полігоні, при цьому сміття просто закопують у землю або висипають на поверхню і зверху присипають шаром ґрунту. Оскільки відходи в такому випадку не горять і вкриті ґрунтом, вдається уникнути забруднення повітря і розмноження небажаних комах.

Із захороненням сміття пов'язані супутні екологічні проблеми:

- вимивання речовин і забруднення ґрунтових вод;
- утворення метану;
- просідання ґрунту.

Найсерйозніша проблема – забруднення ґрунтових вод. Вода – універсальний розчинник. Просочуючись крізь шари захоронених відходів, дощова (тала) вода "збагачується" різними хімічними речовинами, які утворюються у процесі розкладання сміття. Така вода з розчиненими у ній забрудниками називається фільтратом.

Для всіх нас дуже важливо усвідомити, як це усвідомили мешканці розвинених країн, наскільки "сміттєвий вал" небезпечний для громади, довілля. Не менш важливо й те, що й цю проблему можна легко подолати, зробивши невелике зусилля над собою.

В громаді запроваджено сортування та вторинна переробка сміття. В магазинах, державних установах встановлено контейнери для збору батарейок.

Започатковано роздільний збір ТПВ на території громади шляхом облаштування 4-х контейнерних майданчиків (сітчаті контейнери для ПЕТ-пляшок, скла) в найбільш людних місцях.

Насамперед, існує нагальна потреба: у збільшенні контейнерних майданчиків, охоплення 100 % населених пунктів громади по вивезенню ТПВ, низький рівень екологічної свідомості жителів громади; несанкціоноване вивезення відходів громадянами, наявність стихійних сміттєзвалищ, відсутність необхідної практики накладання адміністративних стягнень на порушників правил благоустрою.

1.5 Гуманітарна сфера

Охорона здоров'я

Існуюча мережа закладів охорони здоров'я Тростянецької міської територіальної громади представлена 2 некомерційними підприємствами:

- комунальне некомерційне підприємство «Тростянецька міська лікарня» на 170 лікарняних ліжок;

- комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медичної допомоги», до складу якого входять: 6 амбулаторій загальної практики сімейної медицини, 16 фельдшерських пунктів.

Рівень підписання декларацій з лікарями первинної медичної допомоги складає 81,0 %.

№ п/п	Найменування показників	Одиниця виміру	2021	2022
1	Народжуваність	на 1 тис. нас.	170/5,06	119/3,61
2	Смертність населення (загальна)	на 1 тис. нас.	700/20,84	650/19,68
3	Смертність населення в працездатному віці	на 1 тис. нас.	109/5,73	124/6,52
4	Малюкова смертність	На 1000 нар.	1-5,30	-
5	Природний приріст населення	на 1 тис. нас.	-530/-15,78	-531/-16,08
6	Кількість стаціонарних ліжок	Абс. число	170	170
7	Забезпеченість населення стаціонарними ліжками	На 10 тис. нас.	50,59	50,59
8	Проліковано хворих в стаціонарі	Абс. число	3947	2744
9	Виконання плану ліжкоднів	%	64,9	45,0
10	Кількість проведених операцій	Абс. число	727	521
11	Кількість пологів в стаціонарі	Абс. число	193	107
12	Кількість рентгенологічних досліджень	Абс. число	8970	6049
13	Кількість УЗД досліджень	Абс. число	12349	10806
14	Кількість ендоскопічних досліджень	Абс. число	466	456
15	Кількість проведених ФД обстежень	Абс. число	9709	6665
16	Кількість флюорографічних досліджень	Абс. число	9961	6548
17	Число проведених лабораторних аналізів	Абс. число	736762	451717
18	Рівень первинної інвалідності серед дорослого населення	На 10 тис. дор. нас.	80/28,20	94/33,72
19	Рівень первинної інвалідності серед осіб працездатного віку населення	На 10 тис. прац. нас.	74/38,86	75/39,39
20	Кількість лікарських відвідувань до поліклініки	Абс.число	83012	60163

Аналізуючи діяльність закладу за 2022 рік слід відмітити, що отримані показники нижчі у порівнянні з 2021 роком. Це пояснюється воєнними діями, окупацією міста протягом 31 дня, руйнацією окремих будівель лікарні та приміщень структурних підрозділів. Спільними зусиллями місцевої влади, адміністрації лікарні та благодійників амбулаторний прийом пацієнтів консультативно-діагностичної поліклініки був відновлений з 19.04.2022 року та цілодобове лікування хворих в стаціонарних відділеннях з 16.05.2022 року.

Демографічні показники за період 2021-2022 рік погіршилися, а саме: знизився показник народжуваності з 5,06 до 3,61 на 1 тис. нас. (2021 р. народилося – 170, 2022 р. - 119). В пологовому відділенні лікарні у 2021 р. прийнято 193 пологів, в 2022 р. – 107. Це пояснюється об'єктивними причинами: часткова руйнація приміщень, виїзд вагітних, які перебували на обліку за межі області та ін.

Показник смертності населення (загальна) дещо знизився і склав у 2021 р. 20,84 проти 19,68 у 2022 р. на 1 тис. нас. (всього померло у 2021р. – 700 чол., у 2022 р. – 650 чол.).

Серед причин смертності на:

I місце – хвороби системи кровообігу (2021 р. - 471 чол., показник 14,02 на 1 тис. нас., 2022 р. - 446 чол., показник 13,51).

II місце – новоутворення (2021 р. - 64 чол., показник 1,91 на 1 тис. нас., 2022 р. - 65 чол., показник 1,97).

III місце – хвороби органів дихання (2021 р. - 92 чол., показник 2,74 на 1 тис. нас., 2022 р. – 36 чол., показник 1,09).

IV – травми (2021 р. - 26 чол., показник 0,78 на 1 тис. нас., 2022 р. - 65 чол., показник 1,97).

Кількість внутрішньо переміщених осіб в громаді становить 1939 чол.

Освіта

В громаді розташовано 9 закладів освіти (2577 учнів). Здобуття дітьми дошкільної освіти забезпечують 7 закладів освіти (501 дітей).

За звітний період організованим підвезенням до місця навчання охоплено 100% учнів від потреби.

До мережі Інтернет підключено 9 навчальних закладів, що становить 100 % до потреби.

Культура

Станом на 01.07.2024 на території громади функціонує 54 закладів культури з них: 25 клубних закладів, 23 бібліотеки, комунальний заклад «Центр культурних послуг», комунальний заклад дитяча музична школа, комунальний заклад «Музейно-виставковий центр «Тростянецький», КЗ СК «Академія спорту», КЗ ТМР ФК «Тростянець» 1 та ДЮСШ.

Налічується 93 пам'яток культурної спадщини.

2. АНАЛІЗ ПОТОЧНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Загальна характеристика управління відходами

До складу громади входить місто Тростянець та 13 старостинських округів. Нормативно-правове забезпечення Управління відходами на території Тростянецької МТГ визначається чинними законодавчими та нормативно-правовими документами:

- Закон України «Про управління відходами»;
- «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. №145).

Правила благоустрою території населених пунктів Тростянецької міської територіальної громади наразі знаходяться на стадії процедури проходження регуляторного акту.

У загальному вигляді структура управління відходами на місцевому рівні включає учасників системи управління відходами (їх обов'язки та повноваження), принципи їх взаємодії, у т.ч. інформаційного обміну.

Суб'єктами системи управління відходами є:

- утворювачі відходів (населення, організації, підприємства, установи);
- суб'єкти що надають послуги в сфері управління відходами;
- органи державної влади та місцевого самоврядування що приймають управлінські рішення та виконують функції контролю у сфері управління відходами.

Згідно законодавчо визначених повноважень і обов'язків Тростянецька міська рада забезпечує функціонування системи управління відходів на території громади. В громаді діють Типові правила

благоустрою території населеного пункту, затверджені наказом Мінрегіону від 27.11.2017 № 310, на основі яких розроблено власний локальний нормативно-правовий документ, що наразі проходить процедуру прийняття регуляторного акту.

Тарифи на послуги з управління (поводження) відходами встановлені рішенням Виконавчого комітету Тростянецької міської ради від 23.09.2022 р. № 313 «Про затвердження тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс».

Надавачем послуг з вивезення змішаних побутових відходів на території Тростянецької міської територіальної громади є дочірнє підприємство «Екосервіс» комунального підприємства Тростянецької міської ради «Тростянецькомунсервіс», яке визнано суб'єктом господарювання на 2024 рік для здійснення операцій збирання та перевезення побутових відходів згідно рішення виконавчого комітету Тростянецької міської ради від 23.02.2024 року за №130.

Одиниця виміру обсягу надання послуги з управління побутовими відходами та норми надання послуги з управління побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади, яку надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» встановлені рішенням виконавчого комітету Тростянецької міської ради від 12.09.2024 р. № 616.

На території громади запроваджена планово-регулярна системи санітарного очищення, яка передбачає регулярне (за графіком) перевезення побутових відходів з населених місць до місць їх оброблення та захоронення у терміни, визначені затвердженими графіками і за разовими замовленнями.

В населених пунктах здійснюється збирання змішаних відходів шляхом будівництва контейнерних майданчиків з встановленням контейнерів для відходів та система збирання змішаних відходів безпосередньо з домогосподарств та багатоквартирних будинків спеціалізованим транспортом згідно графіків.

На підставі укладених договорів підприємство здійснює господарську діяльність та надає послуги по збиранню, вивезенню відходів від населення, підприємств, установ та організацій.

На території Тростянецької міської територіальної громади розташоване одне сміттєзвалище, загальною площею 6,0079 га, початок експлуатації 1993 рік, знаходиться за адресою: м. Тростянець по вулиці Луніна б/н.

На полігон змішаних побутових відходів дозволяється приймати (крім рідких побутових відходів та небезпечних відходів у складі побутових відходів) з житлових будинків, адміністративних і громадських установ та організацій, підприємств торгівлі та громадського харчування, закладів культури і мистецтва, навчальних та лікувально - профілактичних закладів та інших підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності, вуличний та садово-парковий змет і листя, а також будівельні відходи і промислові відходи 4 класу небезпеки відповідно до санітарних правил та норм.

Для організації робіт на підприємстві передано Тростянецькою міською радою в експлуатацію та оперативне управління міський полігон твердих побутових відходів, згідно рішення від 28.07.2011 року №316, та заключний договір на утримання виробничої бази від 02.01.2020 року №19, де знаходяться транспортні засоби спеціального призначення: сміттєвози MERCEDES-BENZ AXOR, SCANIA P230, автомобілі ГАЗ, трактори, причепа та інша техніка та обладнання.

Регіональний план управління відходами в Сумській області до 2030 року, затверджений Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації – керівника обласної військової адміністрації від 16.11.2022 р. № 419-ОД.

Контрольні функції у даній сфері здійснюють:

1. Державна екологічна інспекція у Сумській області. Згідно Положення про Державну екологічну інспекцію у Сумській області, затвердженого наказом Державної екологічної інспекції України від 01.03.2023 року № 43, Державна екологічна інспекція у Сумській області (далі - Інспекція) є територіальним органом Державної екологічної інспекції України (далі - Держекоінспекція) та їй підпорядковується. Повноваження Інспекції поширюються на територію Сумської області. Основними завданнями Інспекції є реалізація повноважень Держекоінспекції у межах Сумської області. Інспекція здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням територіальними органами центральних органів виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади,

підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності і господарювання, громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, а також юридичними особами - нерезидентами вимог законодавства: з питань поводження з відходами, зокрема щодо: дотримання вимог документів дозвільного характеру на здійснення операцій у сфері поводження з відходами; складення і ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, реєстру місць видалення відходів; перевезення небезпечних відходів територією України та транскордонних перевезень відходів; збирання, перевезення, зберігання, оброблення, утилізації, знешкодження, видалення, захоронення відходів (у тому числі недопущення змішування та захоронення відходів, які можуть бути утилізовані); ведення первинного обліку кількості, типу і складу відходів, що утворюються, збираються, перевозяться, зберігаються, обробляються, утилізуються, знешкоджуються та видаляються, подання відповідної статистичної звітності в установленому порядку та паспортизації таких відходів; дотримання вимог нормативно-технічної та технологічної документації, погодженої в установленому порядку, під час виробництва продукції (крім дослідних зразків) з відходів чи з їх використанням; дотримання правил і режиму експлуатації установок, виробництв з оброблення та утилізації відходів; дотримання вимог екологічної безпеки під час транспортування, зберігання, використання, знешкодження та захоронення хімічних засобів захисту рослин, мінеральних добрив, токсичних речовин і відходів; своєчасного та повного здійснення заходів із захисту земель від засмічення та забруднення відходами.

2. Головне управління Держпродспоживслужби у Сумській області. Згідно Положення про Головне управління Держпродспоживслужби у Сумській області, затвердженого наказом Держпродспоживслужби від 25.02.2016 р. № 21, його завданням є забезпечення реалізації державної політики в тому числі у сфері державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства.

3. Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації. Відповідно до Положення про Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 18.02.2020 № 64-ОД, основним його завданням є забезпечення реалізації державної політики у сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів (поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, ліси, тваринний і рослинний світ), поводження з відходами (крім поводження з радіоактивними відходами та побутовими відходами), небезпечними хімічними речовинами, пестицидами та агрохімікатами, екологічної безпеки, заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, а також у сфері регулювання земельних відносин, в частині розпорядження землями державної власності на території Сумської області; здійснення регулювання у сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення та охорони природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, у сфері поводження з відходами (крім поводження з радіоактивними відходами), пестицидами та агрохімікатами, організації, охорони використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України формування, збереження та використання екологічної мережі, водно-болотних угідь міжнародного значення, об'єктів Смарагдової мережі Європи та біосферних резерватів, а також у сфері регулювання земельних відносин, в частині розпорядження землями державної власності на території Сумської області.

Організація місця збирання побутових відходів

Щорічно дочірнім підприємством «Екосервіс» комунального підприємства Тростянецької міської ради «Тростянецькомунсервіс» збирається, вивозиться та утилізується на сміттєзвалищі в середньому за рік майже 36,0 тис.метрів кубічних змішаних твердих побутових відходів, кількість яких щороку зростає.

Обсяги збирання та захоронення побутових відходів:

рік	Всього м.куб	
2019	34736,366	
2020	41782,264	
2021	32824,889	
2022	33127,793	
2023	32598,387	

Для якісного надання послуг використовуються контейнери для змішаного та роздільного збирання побутових відходів. На території громади знаходиться 19 майданчиків, та налічується 153 контейнери для змішаного збору побутових відходів.

Збирання побутових відходів проводиться транспортними засобами підприємства кожного дня, згідно затвердженими графіками та маршрутами.

Ситуація в питанні роздільного збору, сортування, утилізація та подальше використання як вторинної сировини, є проблемною, яка безпосередньо впливає на екологічний та соціальний стан громади.

На підприємстві впроваджується роздільне збирання твердих побутових відходів-процедура довготривала та потребує значних капіталовкладень.

Розпочато сортування відходів, наявність 8 сітчастих контейнерів для роздільного збору побутових відходів. Для розширення наданих послуг з роздільного збирання відходів на території громади є необхідність придбання контейнерів для скла, паперу, бляшанок, пластику, тощо та придбання спецтехніки. Якість поділу сміття залежить від активності і свідомості населення громади.

Дивлячись на значну проведену роботу в питанні організації централізованого вивезення сміття, в тому числі з приватного сектору на території громади є утворення несанкціоновані сміттєзвалища побутових відходів, які несуть велику небезпеку для життя та здоров'я людей, стану довкілля та окремих його компонентів, які з'являються поблизу населених пунктів, на узбіччі доріг, поблизу сільськогосподарських угідь, на берегах річок, озер та ставків, у лісах та лісосмугах по схилах балок та у ярах тощо.

Стихійні сміттєзвалища утворюються внаслідок безвідповідального ставлення окремих осіб, які залишають сміття у лісах та по берегах водойм після пікніків. Є факти утворення сміттєзвалищ поблизу дачних кооперативів (у балках та прилеглих територіях), де немає організованого вивозу та утилізації сміття. Окремої уваги вартують факти, коли організовано вивозять сміття недалеко, найчастіше у прилеглі із населеним пунктом природні території, щоб не сплачувати за його утилізацію. Але вчасно виявлені несанкціоновані сміттєзвалища побутових відходів та території громади, ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» проводить негайно вивезення та утилізацію утворених відходів.

Обґрунтування шляхів у розв'язанні проблем, та вирішення основних завдань:

Основною метою поводженням з побутовими відходами ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» є:

- впровадження сортування, роздільного збору та вивезення побутових відходів;
- оновлення парку спеціальною технікою, для безперебійного виконання послуг;
- придбання контейнерів для змішаного та роздільного збору побутових відходів;
- облаштування нових контейнерних майданчиків для змішаного, роздільного збору;
- проводити постійно поточні ремонти майданчиків;
- покращення якості і розширення обсягів надання послуг з вивезення відходів;
- ліквідація несанкціонованих стихійних сміттєзвалищ, здійснення контролю за населенням, щодо не допущення утворення стихійних сміттєзвалищ;
- упорядкування існуючого полігону ТПВ

Фінансово-економічне обґрунтування підприємства.

Дочірнє підприємство «Екосервіс» КП Тростянецької міської ради «Тростянецькомунсервіс» визначено виконавцем послуг з вивезення твердих та негабаритних побутових відходів з території Тростянецької міської територіальної громади.

Протягом січня - грудня 2023 року у напрямку розвитку ДП «Екосервіс» КП ТМР «ТКС» здійснювало комплексні заходи щодо виконання основних показників та реалізації першочергових завдань, забезпечення його стабільної роботи.

На підприємстві діють підрозділи:

- санітарне очищення (збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів);
- шляхова діляниця (надання транспортних послуг з благоустрою міста);

Для надання послуг на підприємстві задіяні 18 одиниць транспортних засобів, а саме: Сміттєвози -Mercedes-Benz- 1 од., Scania- 1 од., ГАЗ 3309 - 2 од.; ГАЗ-53 - 1 од. ; трактори МТЗ – 82.1– 3 одиниці; трактора Т- 40 – 1 од; автотранспортувач Т – 150 К; бульдозер ДЗ-162; автомобілі: ЗІЛ -

130 КДМ; ГАЗ-53 самоскид, причепа тракторні 2ПТС - 5 одиниць. Трактори МТЗ – 82.1 укомплектовані відвалами для чищення снігу, в наявності щітка дорожня та косарка роторна, дане обладнання застосовується для догляду за дорогами.

Фактична середньо облікова чисельність працюючих на підприємстві складає 29 чоловік. Фонд заробітної плати за 2023 рік становить 3223,4 тис. грн.

Середньомісячна заробітна плата одного працюючого за звітний період склала – 9262,53 грн. (за 2022 рік цей показник становив – 8102,19 грн.). Зростання відбулось на 14,3 % за рахунок підвищення мінімальної заробітної плати до 6700,00 грн. та зміни розміру прожиткового мінімуму в жовтні 2022 року.

Підприємством за 2023 рік від виробничої діяльності отримано доходів без ПДВ 7585,6 тис. грн. (за 2022 рік цей показник становив 6064,3 тис. грн.) Ріст виробництва виконано на 25,1 % до показників минулого року.

Дохід від безоплатно одержаних активів склав – 669,5 тис. грн., з них отримано фінансової підтримки від Тростянецької міської ради на придбання солі та піску, виготовлення паспорту МВВ та лабораторні дослідження атмосферного повітря полігону ТПВ в сумі - 423,9 тис. грн.

Інші операційні доходи (списання кредиторської заборгованості) – 38,8 тис. грн. Всього отримано доходів – 8293,9 тис. грн. Загальні витрати за 2023 рік склали – 8013,4 тис. грн. Підприємство спрацювало з прибутком 280,5 тис. грн. (За 2022 рік прибуток становив 102,9 тис. грн.)

Надані послуги по дільницях:

- шляхова дільниця та благоустрій – 856,4 тис. грн. без ПДВ; (за 2022 рік 1206,1 тис. грн.)
- санітарне очищення – 6729,2 тис. грн. без ПДВ (за 2022 рік було 4857,7 тис. грн.) обсяг послуг збільшено на 1871,5 тис. грн., або більше на 38,5 %.

Дебіторська заборгованість за надані послуги станом на 01.01.2024 року становить – 863,6 тис. грн. Ріст дебіторської заборгованості викликає несвоєчасна сплата за житлово-комунальні послуги населенням – 476,2 тис. грн. Адміністрація підприємства здійснює роботу по зниженню дебіторської заборгованості: оповіщення боржників про суму заборгованості, попередження про звернення до суду та інше.

Кредиторська заборгованість за роботи і послуги на 01.01.2024 року становить – 116,2 тис. грн. (на 01.01.2023 року цей показник становив – 138,6 тис. грн.), в т.ч.:

- КП «ТКС» - 68,3 тис. грн.;
- інші - 47,9 тис. грн.

Прострочена заборгованість по податках станом на 01.01.2024 року відсутня. Заборгованість по заробітній платі відсутня.

Послугою централізованого вивезення твердих побутових відходів станом на 01.01.2024 року користуються 11117 чол., (це 3508 абонентів в багатоквартирному житловому фонді та 7609 абоненти у приватному секторі) з них 735 сільських абонента. Кількість споживачів з початку року зменшилась на 625 чоловік, причиною є виїзд жителів за кордон на визначений період, переїзд власників квартир на проживання в села та призов військовозобов'язаних на службу в діючу армію у зв'язку із запровадженням воєнного стану

Послуга з вивезення сміття надається на 173-х вулицях міста, це 93,0 % від загальної кількості вулиць по місту (їх 186). В сільській місцевості маршрутами по вивозу сміття охоплено 28 вулиць.

На даний час укладено договори на вивезення сміття з жителями Тростянецької територіальної громади – 7887, в т. ч. з жителями сіл Тростянецької територіальної громади Лучка, Зарічне, Кам'янка, Білка, Люджа - 641.

Послугами по збиранню та захороненню ТПВ користується 239 установи, підприємства та організацій, а саме:

- бюджетні установи уклали - 29 договорів;
- інші споживачі (підприємства та організації) – 166 договорів;
- захоронення ТПВ (самовивіз) - 44 договорів.

При виконанні робіт працівники підприємства проводили роз'яснювальну роботу, розміщали інформацію з питання поводження з ТПВ, заключення, пере заключення договорів на збір ТПВ.

В розрізі всіх категорій споживачів за 2022 – 2023 роки було вивезено та утилізовано побутових відходів по місту:

Категорія споживача	Обсяг ТПВ (тис./ м3) за 2023 рік	Питома вага в (%)	Обсяг ТПВ (тис./ м3) за 2022 рік	Питома вага в (%)
Населення	18,6	57,0 %	19,5	58,9%
Бюджетні установи	7,0	21,5 %	7,0	21,1 %
Інші споживачі	2,3	7,1 %	1,9	5,7%
Захоронення (самовивезення)	4,7	14,4%	4,7	14,3%
Всього:	32,6 тис. м3	100 %	33,1	100 %

Всього підприємством за 2023 рік зібрано та вивезено на захоронення – 32,6 тис. м3 твердих побутових відходів, що на 0,5 тис. м3 менше ніж за 2022 рік.

Обсяги вторинної сировини за 2016 - 2023 роки, зданої на переробку

Вид вторинної сировини	2016 р.	2017р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023р
1. Пляшки поліетиленові (кг)	416,0	510,0	645,0	780,0	925,0	3770,0	2550,0	2800,0
2. Склобій (кг)	1248,0	1370,0	1520,0	1690,0	1855,0	10930,0	5900,0	8100,0
3.Пляшки алюмінієві (кг)						240,0	250,0	500,0
4. Картон (кг)						500,0		500,0
5.Каністра пластикова(кг)						450,0	500,0	1000,0
Всього на суму (тис. грн.)	1,4	2,9	4,3	6,2	7,4	47,5	29,2	35,4

За 2023 рік ДП «Екосервіс» вивезено 5844,3 м3 твердих відходів на суму – 1700,0 тис. грн.

3. ПЛАНУВАННЯ УПРАВЛІННЯМ ВІДХОДАМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1 Цілі та цільові показники місцевого плану

Цілі місцевого плану та його цільові показники визначаються на основі аналізу поточного стану управління відходами, а також з урахуванням Національного і регіонального планів управління відходами. Цільові показники, встановлені регіональним планом управління відходами, є обов'язковими для перенесення до місцевого плану і можуть бути скориговані лише на підставі обґрунтування, наведеного в місцевому плані.

Під час визначення цільових показників місцевим планом застосовується принцип локалізації цільових показників та планів вищого рівня, тобто перенесення їх значень на рівень територіальної громади за часовими періодами, що збігаються із встановленими Національним планом управління відходами. Цільові показники з управління побутовими відходами також встановлені Законом України «Про управління відходами» (ч.1 ст. 37 Закону України «Про управління відходами»).

Органи місцевого самоврядування забезпечують виконання цільових показників щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів.

Цільові показники з управління побутовими відходами щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів:

- 1) до 2025 року - не менше 10 % їх маси;
- 2) до 2030 року - не менше 20 % їх маси;
- 3) до 2035 року - не менше 25 % їх маси;

4) до 2040 року - не менше 35 % їх маси.

Методика розрахунку цільових показників щодо підготовки до повторного використання та рециклінгу побутових відходів, порядок та форми подання звітності щодо їх виконання встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

3.2 Основні цілі та принципи державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами

Основними цілями державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є:

- 1) захист здоров'я людей та навколишнього природного середовища від негативного впливу відходів;
- 2) здійснення заходів у сфері управління відходами без загрози здоров'ю людей та спричинення шкоди навколишньому природному середовищу в межах встановлених нормативів шкідливого впливу фізичних факторів;
- 3) дотримання ієрархії управління відходами;
- 4) запровадження розширеної відповідальності виробника.

Основними принципами державної політики у сфері запобігання утворенню та управління відходами є:

- 1) запобігання - утворювач або власник відходів вживає заходів для запобігання утворенню відходів, а також для уникнення, зменшення або усунення негативного впливу відходів на здоров'я людей та навколишнє природне середовище;
- 2) "забруднювач платить" - утворювач або власник відходів покриває витрати на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення та оброблення, включаючи витрати на створення та утримання об'єктів оброблення відходів;
- 3) територіальної наближеності - оброблення відходів здійснюється на найближчій споруді або установці з оброблення відходів, або в місці захоронення відходів, враховуючи їх екологічну та економічну ефективність, відповідно до регіональних та місцевих планів управління відходами;
- 4) формування конкурентного середовища у сфері управління відходами - суб'єкти господарювання, органи державної влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не повинні вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію у сфері управління відходами. Ієрархія управління відходами

Ієрархія управління відходами впроваджується центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями з метою (у порядку пріоритетності):

- 1) запобігання утворенню відходів;
- 2) підготовки відходів до повторного використання;
- 3) рециклінг;
- 4) відновлення відходів (у тому числі виробництво енергії);
- 5) видалення відходів.

Підприємства, установи та організації, діяльність яких призводить до утворення відходів, забезпечують дотримання ієрархії управління відходами шляхом:

- 1) планування та здійснення своєї діяльності таким чином, щоб запобігати утворенню відходів, зменшувати їх утворення, запобігати їх негативному впливу на здоров'я людей та навколишнє природне середовище під час проектування продукції, її виробництва, під час і після використання продукції;
- 2) здійснення відновлення відходів, утворенню яких не вдалося запобігти, забезпечуючи підготовку відходів до повторного використання, рециклінг або проведення інших операцій з відновлення, включаючи виробництво енергії;
- 3) видалення лише тих відходів, що непридатні з технологічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів.

Запобігання утворенню відходів

Запобігання утворенню відходів досягається реалізацією таких заходів:

- 1) заохочення та підтримка сталого виробництва і споживання продукції;

2) заохочення проектування, виробництва та використання ресурсо ефективної та більш довговічної продукції, у тому числі подовження строку її використання, а також продукції, придатної до ремонту, повторного використання та модернізації;

3) виділення з відходів сировини, яка може бути використана повторно;

4) забезпечення доступності запасних частин, інструкцій з експлуатації, технічної інформації чи інших інструментів, обладнання або програмного забезпечення, що дозволяють проводити ремонт і забезпечують повторне використання продукції без зниження рівня її якості та безпечності функціонування;

5) зменшення обсягів утворення відходів з урахуванням впровадження найкращих доступних технологій і методів управління у процесі промислового виробництва;

6) зменшення вмісту небезпечних речовин у продукції відповідно до технічних регламентів;

7) зменшення утворення відходів, непридатних з технічних чи економічних причин до рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів;

8) визначення продукції, яка є основним джерелом засмічення навколишнього природного середовища, та вжиття відповідних заходів для запобігання та зменшення утворення відходів такої продукції;

9) проведення інформаційних кампаній для підвищення обізнаності громадськості з питань запобігання утворенню відходів та забрудненню навколишнього природного середовища;

10) створення суб'єктами господарювання, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування відповідно до компетенції та забезпечення діяльності пунктів приймання відходів продукції для ремонту та підготовки їх до повторного використання;

11) зменшення обсягів утворення відходів харчових продуктів у роздрібних та інших торговельних мережах, закладах громадського харчування та домогосподарствах.

Підготовка відходів до повторного використання, рециклінг та інші операції з відновлення відходів

Забезпечення підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів здійснюється шляхом створення та діяльності об'єктів оброблення відходів, запровадження економічних інструментів та встановлення цільових показників із збирання, підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів, а також інших заходів. Для вдосконалення підготовки відходів до повторного використання, забезпечення високоякісного рециклінгу та інших операцій з відновлення відходи підлягають роздільному збиранню та не повинні змішуватися з іншими відходами або матеріалами, що мають різні властивості.

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

Цільові показники щодо збирання, підготовки до повторного використання та рециклінгу або іншого відновлення відходів, необхідні для досягнення цілей, встановлених частиною першою статті 3 Закону України «Про управління відходами», визначаються законами України щодо продукції, на яку поширюється розширена відповідальність виробника, та Кабінетом Міністрів України (щодо інших видів відходів).

Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/820-2017-%D1%80#Text>).

Дії стосовно управління (поводження) відходами відповідно до «Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року» слід виконувати відповідно до встановленої ієрархії управління (поводження) відходами у такій послідовності:

– запобігання утворенню відходів з метою оптимізації процесів проектування видобутку ресурсів, виробництва товарів (екодизайн) та утворення відходів;

– підготовку до повторного використання – створення цілої галузі для проведення перевірки, очищення чи визначення придатності продуктів або їх компонентів для повторного їх використання без попередньої обробки;

– перероблення відходів – утилізація з поверненням у виробничий цикл різних матеріалів, що містяться у відходах;

– інші види утилізації відходів, у тому числі енергетична утилізація, використання відходів як вторинних енергетичних ресурсів;

– видалення відходів – захоронення їх у спеціально обладнаних місцях/об'єктах та знищення (знешкодження) на установках, що відповідають екологічним нормативам, лише у разі відсутності можливості виконати попередні ступені ієрархії.

Ієрархія управління (поводження) з відходами «Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року» передбачаються спеціальні заходи у сфері управління (поводження) побутовими відходами, виконання яких покладено на органи місцевого самоврядування:

1) створення органами місцевого самоврядування в населених пунктах з чисельністю більш як 50 тис. осіб спеціалізованих комунальних пунктів збирання відходів з урахуванням площі, густоти та кількості населення населеного пункту, які забезпечуватимуть збирання та приймання таких видів відходів: – небезпечних відходів у складі побутових; – великогабаритних відходів (меблів, великих речей домашнього вжитку тощо); – вторинної сировини; – відходів електричного та електронного обладнання, відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів; – садових та паркових відходів біологічного походження (трави, листя, гілок тощо); – відходів будівельно-ремонтних робіт;

2) створення до 2022 року в обласних центрах мережі пунктів збирання для повторного використання меблів, побутової техніки, одягу та інших товарів, які були у вжитку.

Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року передбачається:

– у сфері відходів будівельно-ремонтних робіт забезпечити функціонування централізованих потужностей для перероблення відходів будівельно-ремонтних робіт та створення регіональних об'єктів, призначених для приймання та зберігання відходів будівельно-ремонтних робіт;

– у сфері відходів електричного та електронного обладнання розроблення законопроекту про відходи електричного та електронного обладнання щодо організації системи збирання шляхом створення власних пунктів збирання, де буде організовано прийом різних фракцій роздільно зібраних відходів електричного та електронного обладнання;

– у сфері відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів розроблення законопроекту який передбачатиме визначення обов'язків місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і виробників батарейок, батарей та акумуляторів щодо організації системи збирання в шляхом створення власних, у тому числі мобільних, пунктів збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, де буде організовано прийом різних роздільно зібраних їх фракцій;

– у сфері медичних відходів передбачається запровадження роздільного збирання медичних відходів як мінімум на три потоки: безпечні відходи, аналогічні твердим побутовим відходам; інфекційні відходи і гострі предмети; фармацевтичні відходи з можливістю їх ідентифікації (збереженням упаковок).

3.2.1. Загальні вимоги до управління відходами.

Відходи збираються, перевозяться та оброблюються залежно від їх виду, складу і властивостей у спосіб, що:

1) сприяє їх подальшому відновленню;

2) є безпечним для здоров'я людини та не завдає шкоди навколишньому природному середовищу, у тому числі: - не становить загрози забруднення води, атмосферного повітря, ґрунту, для рослин і тварин, не спричиняє негативного впливу (незручностей) через шум і запах; - не спричиняє негативного впливу на землі сільськогосподарського призначення, природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні;

3) відповідає встановленим стандартам або нормативам шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів та найкращим доступним технологіям і методам управління.

Для сприяння відновленню відходів забезпечується їх роздільне збирання. Змішування відходів з іншими відходами чи матеріалами, якщо такі дії ускладнюють операції з відновлення, забороняється. Утворювачі або власники відходів, які не є суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, зобов'язані забезпечувати зберігання відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища, та передавати відходи суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення.

Передача суб'єктам господарювання у сфері управління відходами відходів (крім побутових відходів) з метою збирання, перевезення та оброблення здійснюється на підставі договору, укладеного відповідно до законодавства, в якому зазначається код відходів згідно з Національним класифікатором відходів, їх обсяг, найменування та код операції з відновлення та/або видалення відходів.

Суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд, зобов'язані забезпечити роздільне збирання відходів будівництва та знесення, їх облік та передачу суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для забезпечення їх оброблення. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

Цільові показники щодо підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу, іншого матеріального відновлення, включаючи зворотне заповнення, та порядок їх виконання затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Ввезення в Україну відходів з метою їх видалення забороняється.

Управління окремими видами відходів, що утворилися внаслідок виникнення надзвичайної ситуації техногенного, природного або воєнного характеру, здійснюється відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

3.3. Сценарії місцевого управління потоками відходів

На місцевому рівні здійснюється управління відходами за наступними потоками відходів:

- побутові відходи;
- небезпечні відходи (окремо зазначаються відпрацьовані нафтопродукти, відходи, що містять стійкі органічні забруднювачі, відходи, що містять ртуть, а також відходи, що містять поліхлоровані дифеніли/поліхлоровані терфеніли);
- відходи промисловості (промислові відходи, відходи видобувної промисловості, відходи будівництва та знесення); - рослинні відходи сільського господарства та лісового господарства, харчопереробної промисловості, деревні відходи, біовідходи;
- відходи упаковки; - відходи електричного та електронного обладнання;
- відходи батарей і акумуляторів;
- медичні відходи; - транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився;
- осади стічних вод від комунальних очисних споруд;
- відходи, що біологічно розкладаються;
- побічні продукти - речовини, предмети, що утворюються при виробництві основної продукції і не є метою даного виробництва, але придатні як сировина в іншому виробництві чи для використання як готова продукція, розглядаються як побічні продукти, а не відходи, у разі дотримання сукупності таких умов:

- 1) визначено подальше використання речовини або предмета;
- 2) речовина, предмет можуть бути використані в тому вигляді, в якому вони утворилися, без подальшого оброблення, крім нормальної виробничої практики, передбаченої галузевими стандартами;
- 3) речовина, предмет утворюються як невід'ємна складова виробничого процесу; 4) речовина, предмет відповідають всім встановленим вимогам до продукції, а також вимогам щодо захисту здоров'я людей і охорони навколишнього природного середовища, їх використання не становить небезпеки для здоров'я людей та навколишнього природного середовища.

Під час аналізу можливих альтернатив, щодо способів збирання та оброблення відходів, доцільно розглядати наступні альтернативи:

Альтернатива 1. Оброблення відходів планується здійснювати максимально близько до джерел утворення або на них, у такому разі, здійснюється компостування відходів, які біологічно розкладаються у домогосподарствах приватного сектору. Такі технології, як механіко-біологічне оброблення, та термічне оброблення відходів не застосовуються на рівні домогосподарств. Зазначена альтернатива відхиляється як системний підхід з оброблення ТПВ у межах кластеру. Можливим є тільки застосування компостування відходів, що біологічно розкладаються в приватних домогосподарствах сільської місцевості.

Альтернатива 2. Оброблення відходів здійснюється або планується здійснювати в межах населеного пункту (територіальної громади). Зазначена альтернатива застосовна до створення централізованих майданчиків для компостування. Як правило, заводи з механіко-біологічного оброблення або термічного оброблення будуються з оптимальною потужністю не менше 100 тис. т на рік, що еквівалентно 300 тис населення і більше. Враховуючи чисельність населення та обсяги утворення ТПВ в Сумській області, забезпечити роботу МБО потужністю з понад 100 тис. т на рік можливо лише за умови використання його як регіонального об'єкту зі спрямуванням на нього

відходів громад визначеного кластеру. Відповідно Альтернатива 2 як оптимальний варіант регіональним планом управління відходами відхиляється.

Альтернатива 3. Оброблення відходів здійснюється або планується здійснювати на регіональних об'єктах, спеціально визначених у межах однієї зони оптимального охоплення як об'єкти спільного користування незалежно від обраного інституційного рішення. Цей альтернативний варіант розглядається як оптимальний, оскільки надасть можливість забезпечити об'єкт з оброблення відходів достатньою кількістю відходів з дотриманням принципу економії за рахунок масштабу.

Альтернатива 4. Оброблення відходів здійснюється або планується здійснювати на регіональних об'єктах, спеціально визначених для кількох (двох та більше) зон оптимального охоплення як об'єкти спільного користування незалежно від обраного інституційного рішення. Враховуючи стан доріг та транспортне сполучення між населеними пунктами області кожний з кластерів сформований таким чином, щоб всі населені пункти кластеру мали оптимальний доступ до регіонального об'єкту.

Альтернатива 5. Оброблення відходів здійснюється або планується здійснювати на підприємствах за межами регіону. Враховуючи сформовані в Сумській області кластери, вивезення ТПВ на об'єкти оброблення відходів інших областей не заплановано. В інших областях за станом на 2020 рік відсутні централізовані об'єкти з оброблення ТПВ, окрім сміттєспалювального заводу у м. Києві. Ураховуючи логістичну складову та завантаженість наявних об'єктів альтернатива 5 відхиляється. Її застосування можливе лише щодо передачі небезпечних відходів у складі побутових, ВЕЕО, відпрацьованих батарейок, батарей, акумуляторів підприємствам, що мають відповідні ліцензії та технічну базу, але знаходяться в інших областях.

Альтернатива 6. Відходи вивозяться або планується їх вивезення для оброблення за межі України. Щодо оброблення ТПВ цей підхід не розглядається, адже логістика та вартість оброблення ТПВ закордоном значно перевищує вартість оброблення на регіональних об'єктах (з урахуванням нових тарифів, включаючи витрати на будівництво та експлуатацію об'єкту). Цей підхід може бути застосовним до окремих видів небезпечних відходів у складі побутових, ВЕЕО, відпрацьованих батарейок, батарей, акумуляторів. У межах повноважень органів місцевого самоврядування є передача цих відходів підприємствам, що має ліцензію на операції поводження з небезпечними відходами, яка в свою чергу і має або самостійно забезпечити їх утилізацію, або відправити на утилізацію закордон.

Таблиця. Характеристика об'єктів сортування побутових відходів запланованих згідно регіонального плану управління відходами

Найменування об'єкту	Розрахункова потужність, т/рік	Проектна потужність	
		т/рік	т/годину
Варіант 1 (МБО+СЛ)			
Шосткинський кластер			
Сортувальна лінія (проект), м. Шостка	66 149 – 66 726	до 70 000	35,0
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), с. Велика Берізка	743 – 1 171	-	0,6
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), с. Княжичі	502 - 791	-	0,4
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Глухів	1 717 – 2 705	-	1,3
Конотопсько-Роменській кластер			
Сортувальна лінія (проект), м. Конотоп	76 747 – 77 694	до 70 000	40,0
Сортувальна лінія (проект), м. Ромни	2 901 - 4 570	до 20 000	2,5
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), смт Терни	1 720 – 2 707	-	1,3

Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Кролевець	1 283 – 2 022	-	1,0
	921 – 1 452	-	0,7
м. Суми			
Сортувальна лінія (діюча), м. Суми (потреби не буде після реалізації МБО)	-	-	-
Сортувальна лінія (проект), м. Охтирка	4 064 – 6 401	до 20 000	5,0
Сортувальна лінія (проект), смт Миколаївка	2 883 – 4 541	до 20 000	2,5
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Білопілля,	1 250 – 1 348	-	0,7
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), смт Краснопілля	1 637 – 2 578	-	1,3
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Лебедин	1 507 – 2 373	-	1,2
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Тростянець	1 408 – 2 150	-	1,0
Найменування об'єкта	Розрахункова потужність, т/рік	Проектна потужність	
		т/рік	т/годину
	Варіант 2 (ОТО «WtE» + СЛ)		
	Шосткинський кластер		
Сортувальна лінія (проект), м. Шостка	66 149 – 66 726	до 70 000	35,0
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), с. Велика Берізка	743 – 1 171	-	0,6
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), с. Княжичі	502 - 791	-	0,4
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Глухів	1 717 – 2 705	-	1,3
	Конотопсько-Роменський кластер		
Сортувальна лінія (проект), м. Конотоп	76 747 – 77 694	до 70 000	40,0
Сортувальна лінія (проект), м. Ромни	2 901 - 4 570	до 20 000	2,5
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), смт Терни	1 720 – 2 707	-	1,3
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Кролевець	1 283 – 2 022	-	1,0
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Путивль	921 – 1 452	-	0,7
	Сумський кластер		

Об’єкт термічного оброблення (проект),			
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Путивль			
Сумський кластер			
Об’єкт механіко-біологічної обробки	155 599 – 156 325	200 000	80,0

м. Суми			
Сортувальна лінія (діюча), м. Суми (є потреба)	12 569 – 19 796	20 000	20,0
Сортувальна лінія (проект), м. Охтирка	4 064 – 6 401	до 20 000	5,0
Сортувальна лінія (проект), смт Миколаївка	2 883 – 4 541	до 20 000	2,5
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Білопілья,	1 250 – 1 348	-	0,7
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), смт Краснопілья	1 637 – 2 578	-	1,3
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Лебедин	1 507 – 2 373	-	1,2
Пункт підготовки вторинної сировини (проект), м. Тростянець	1 408 – 2 150	-	1,0

3.3.1 Побутові відходи.

Загальні вимоги до управління побутовими відходами

Управління побутовими відходами здійснюється згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами із уможливленням кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами та забезпечується органами місцевого самоврядування.

Роздільне збирання відходів

Відходи підлягають роздільному збиранню, та не повинні змішуватися з іншими відходами або матеріалами, що мають різні властивості, з метою вдосконалення підготовки відходів до повторного використання, забезпечення високоякісного рециклінгу та інших операцій з відновлення.

Роздільне збирання відходів у населених пунктах здійснюється для таких видів відходів, як папір і картон, пластик, скло, метал. При цьому створюються умови для забезпечення роздільного збирання біовідходів, текстилю, небезпечних відходів у складі побутових та інших видів відходів, що підлягають роздільному збиранню.

Роздільно зібрані відходи, призначені для підготовки до повторного використання та рециклінгу, не можуть видалятися шляхом спалювання чи в інший спосіб, крім відходів, що утворюються внаслідок сортування або інших операцій з оброблення роздільно зібраних відходів та відходів, непридатних до повторного використання та рециклінгу.

Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами органів місцевого самоврядування згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Великогабаритні, ремонтні, небезпечні відходи, відходи зелених насаджень збираються окремо від інших побутових відходів.

Проектне рішення МПУВ

Таблиця. Варіанти розташування об'єктів механічно-біологічного оброблення, термічного оброблення та сміттесортувальних ліній згідно з регіональним планом управління відходами

Найменування	Варіант 1	Варіант 2
Місця розташування об'єктів МБО (технологічний варіант 1)	м. Суми	-
Місця розташування об'єкту термічного оброблення побутових відходів (сміттеспалювальний завод)	-	м. Суми
Місця розташування сміттесортувальних ліній та пунктів підготовки вторинної сировини (у межах Сумського кластеру)	Сміттесортувальні лінії: м. Охтирка смт Миколаївка Пункти підготовки вторинної сировини: м. Білопілля, м. Лебедин, м. Тростянець , смт Краснопілля	Сміттесортувальні лінії: м. Охтирка смт Миколаївка Пункти підготовки вторинної сировини: м. Білопілля, м. Лебедин, м. Тростянець , смт Краснопілля
Показник рівня захоронення побутових відходівна РОВВ (показник на рівні області), %	53,7 ¹⁾	40,6

МПУВ передбачає впровадження планово-регулярної системи збирання побутових відходів на території всіх населених пунктів громади шляхом впровадження:

1. планово-подвірної системи збирання з організацією роздільного збирання: - в зонах багатоквартирної забудови – усіх побутових відходів; - в зонах садибної забудови сільських населених пунктів – вторинної сировини на 3-ри потоки: скло, пластик та папір;
2. планово-поквартирної системи збирання - в зонах садибної забудови м. Тростянець та сільських населених пунктів – для змішаних відходів.

Контейнерні майданчики

Контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів, урнами для збирання побутових відходів обладнуються: житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування, зупинки громадського транспорту та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів.

МПУВ передбачає будівництво контейнерних майданчиків:

1. в м. Тростянець в зонах багатоквартирної забудови – для усіх побутових відходів;
2. в сільських населених пунктах – для збирання вторинної сировини на 3-ри потоки – «скло», «пластик» та «папір».

Контейнерні майданчики повинні відповідати нормативним вимогам щодо облаштування та розміщення.

МПУВ передбачає можливість будівництва наступних типів наземних контейнерних майданчиків з розміщенням контейнерів.

Розрахункова кількість контейнерів для населених пунктів Тростянецької громади (населення) за типами контейнерів визначається з урахуванням щільності населення та наявної інфраструктури.

Пункти роздільного збирання побутових відходів.

Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року передбачаються спеціальні заходи у сфері управління (поводження) побутовими відходами, виконання яких покладено на органи місцевого самоврядування: створення органами місцевого самоврядування в населених пунктах з чисельністю більш як 50 тис. осіб спеціалізованих комунальних пунктів збирання відходів з урахуванням площі, густоти та кількості населення населеного пункту, які забезпечуватимуть збирання та приймання таких видів відходів: небезпечних відходів у складі побутових, великогабаритних відходів (меблів, великих речей домашнього вжитку тощо), вторинної сировини, відходів електричного та електронного обладнання, відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів, садових та паркових відходів біологічного походження (трави, листя, гілок тощо), відходів будівельно-ремонтних робіт.

Тростянецька міська територіальна громада з населенням 27, 6 тис. осіб не підпадає під дану категорію населених пунктів. Однак спеціалізоване комунальне підприємство створене і функціонує вже майже 15 років.

Кількість, розташування, а також спосіб організації діяльності пунктів роздільного збирання побутових відходів та джерела фінансування витрат на здійснення роздільного збирання побутових відходів у пунктах роздільного збирання побутових відходів у межах територіальної громади визначаються з урахуванням особливостей території та можливостями місцевого бюджету чи наявністю інших джерел фінансування.

Збирання окремих видів відходів може здійснюватися мобільними пунктами збирання (оснащеними транспортними засобами). У пунктах роздільного збирання побутових відходів здійснюється роздільне збирання відходів текстилю, деревини, великогабаритних та ремонтних відходів, відходів зелених насаджень, небезпечних відходів у складі побутових відходів, відходів паперу, картону, металу, пластику, скла, електронного та електричного обладнання, батарей та акумуляторів, інших видів відходів. У разі запровадження розширеної відповідальності виробника щодо певного виду продукції збирання (приймання) відходів такої продукції у пунктах роздільного збирання побутових

відходів здійснюється на підставі договорів з організаціями розширеної відповідальності виробника та за рахунок таких організацій.

Проектне рішення МПУВ

Регіональний план та МПУВ передбачають будівництво сміттесортувальної ліній та пунктів підготовки вторинної сировини

3.3.2. Небезпечні відходи

Загальні вимоги до управління небезпечними відходами.

Небезпечні речовини, суміші та складові (компоненти) видаляються з відходів до або у процесі відновлення. Утворення, збирання, перевезення та оброблення небезпечних відходів здійснюються у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища. Під час здійснення будь-якої операції з управління небезпечними відходами забезпечуються заходи обліку, звітності та контролю відповідно до законодавства.

Утворювачі та власники небезпечних відходів, крім небезпечних відходів у складі побутових відходів, зобов'язані:

- 1) зберігати небезпечні відходи окремо від інших видів відходів у спосіб, що не становить загрози для здоров'я людини та навколишнього природного середовища;
- 2) забезпечувати збирання, перевезення, оброблення відходів самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами, або шляхом укладення договору з суб'єктом господарювання у сфері управління відходами;
- 3) не допускати передачі небезпечних відходів суб'єктам господарювання, які не мають дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензії на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Утворювачам та власникам небезпечних відходів, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами забороняється змішувати:

- 1) різні види небезпечних відходів або небезпечні відходи з відходами, що не є небезпечними;
- 2) небезпечні відходи, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені. Зміна класу небезпечних відходів не повинна досягатися шляхом розбавлення або змішування відходів для зниження початкової концентрації небезпечних речовин до рівня, що є нижчим за порогові значення для визнання відходів небезпечними.

Якщо небезпечні відходи були змішані з іншими видами небезпечних відходів або іншими відходами, речовинами чи матеріалами, утворювач, власник відходів або суб'єкт господарювання у сфері управління відходами зобов'язані розділити змішані відходи якщо це технічно можливо і не призведе до заподіяння шкоди здоров'ю людини або навколишньому природному середовищу.

В Екологічному паспорті Сумської області станом на 01.01.2020 вказано, що у м. Суми функціонує 1 пункт приймання небезпечних відходів від населення, а саме є можливість здати на платній основі небезпечні відходи (лампи люмінесцентні, ртутні термометри, відпрацьовані батарейки) ліцензованому підприємству ТОВ «Підприємство Спецзахист».

У м. Шостка функціонують 3 пункти приймання небезпечних відходів від населення (акумулятори, батарейки). Загальний обсяг відходів, який збирається – 1,5 т.

У інших населених пунктах Сумської області роздільне збирання небезпечних відходів у складі побутових відходів відсутнє.

В окремих мережах магазинів встановлено контейнери для збору батарейок.

Управління небезпечними відходами, які утворюються у суб'єктів господарювання, здійснюється безпосередньо самим суб'єктами господарювання, а також із залученням спеціалізованих організацій, які мають відповідні ліцензії.

Державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог законодавства з питань поводження з відходами, зокрема, щодо дотримання вимог документів дозвільного

характеру на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, перевезення небезпечних відходів територією України здійснює Державна екологічна інспекція у Сумській області.

Результати проведених Державною екологічною інспекцією у Сумській області перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади свідчать про те, що система збору небезпечних відходів, які утворюються населенням, у регіоні майже не запроваджена, система комунальних пунктів збирання небезпечних відходів відсутня, приймання небезпечних відходів (лампи люмінесцентні, ртутні термометри, відпрацьовані батарейки) від населення на платній основі ліцензованими підприємствами фактично не здійснюється.

Для здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами 10 суб'єктів господарювання Сумської області мають ліцензії Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України

У переліку суб'єктів господарювання Сумської області, які мають ліцензії Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на «збирання, зберігання» небезпечних відходів у Сумській області зазначені:

ФОП Євменова Ольга Вікторівна (м. Шостка) – операції: збирання, зберігання;

ПрАТ «Шосткинський завод хімічних реактивів» (м. Шостка) – операції: збирання, зберігання, оброблення, утилізація, захоронення;

ТОВ «Лебединський нафтомаслозавод» (м. Лебедин) – операції: збирання, зберігання, оброблення, утилізація;

ТОВ «Тандем СВ» (м. Суми) - операції: збирання, зберігання;

ТОВ «Підприємство Спецзахист»(м. Суми) – операції: збирання, зберігання;

Міжрегіональний центр швидкого реагування Державної служби України з надзвичайних ситуацій (м. Ромни) – операції: збирання;

ФОП Романчик Дмитро Геннадійович (Шосткинський район) – операції: збирання, зберігання, знешкодження;

ПАТ«УКРНАФТА» (Сумська область, Охтирський район; м. Охтирка) – операції: збирання, зберігання, оброблення, утилізація, видалення, знешкодження, захоронення;

ДП «Сумська біологічна фабрика» (м. Суми) – операції: збирання, зберігання, знешкодження;

ТОВ «БЕЗПЕЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ УТИЛІЗАЦІЇ» (м. Шостка) – операції: збирання, зберігання, оброблення, утилізація, знешкодження.

Планування управління небезпечними відходами на території громади

Основні задачі:

- зменшення обсягів утворення небезпечних відходів у складі побутових;
- запровадження системи роздільного збирання небезпечних відходів у складі побутових та передача їх відповідним підприємствам, що мають ліцензію, на подальшеперероблення.

Для зменшення обсягів утворення небезпечних відходів у складі побутових, на постійній основі необхідно проводити інформаційні та освітні заходи для підвищення рівня обізнаності населення.

Для забезпечення збирання небезпечних відходів у складі побутових необхідно: створити стаціонарні комунальні пункти збирання небезпечних відходів; налагодити систему приймання небезпечних відходів у складі побутових до «мобільних приймальних пунктів».

Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року передбачається, що у містах з населенням більше 50 тисяч осіб повинні створюватися спеціалізовані комунальні пункти збирання відходів, орієнтовані у т.ч. на збирання небезпечних відходів у складі побутових. У Сумській області під цей критерій підпадають наступні міста – м. Суми, м. Конотоп, м. Шостка. м. Охтирка.

Тростянецька міська територіальна громада під ці критерії не підпадає.

МПУВ не включає окремих заходів щодо управління небезпечними відходами у складі побутових.

Будівництво об'єктів з оброблення небезпечних відходів у складі побутових в області регіональним планом не передбачається.

Небезпечні відходи суб'єктів господарювання

У сфері управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання необхідно забезпечити:

- мінімізацію утворення небезпечних відходів суб'єктів господарювання (у т.ч. мінімізація рівнів безпеки відходів, що утворюються);
- максимально повну передачу суб'єктами господарювання небезпечних відходів спеціалізованим організаціям, що мають відповідні ліцензії;
- кінцевого оброблення відходів в спосіб, що гарантує захист довкілля у відповідності до чинних вимог законодавства.

Уся відповідальність за управління цими відходами покладається на їх власників. Органи влади повинні забезпечити виконання власниками відходів, а також організаціями, що здійснюють діяльність у сфері управління небезпечними відходами власних повноважень та/або умов контрактів з надання послуг, що стосуються управління небезпечними відходами.

Створення об'єктів оброблення промислових небезпечних відходів на території громади МПУВ не передбачається.

Діяльність з управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання, передбачена МПУВ полягає у наданні інформаційної підтримки та організаційного сприяння суб'єктам господарювання щодо запровадження систем екологічного менеджменту у відповідності до стандарту ISO 14001, «методології більш чистого виробництва» у т.ч. створення та функціонування регіонального центру запровадження більш чистих виробництв (технологій) для мінімізації обсягів утворення відходів.

Відпрацьовані нафтопродукти

У сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами необхідно забезпечити:

- повну передачу відпрацьованих нафтопродуктів спеціалізованим організаціям, що мають відповідні ліцензії;
- кінцеве оброблення відходів в спосіб, що гарантує захист довкілля у відповідності до вимог законодавства.

Надання послуг у сфері управління (поводження) небезпечними відходами (у т.ч. відпрацьованими нафтопродуктами) відноситься до ліцензованих видів діяльності. У сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами діяльність полягає у забезпеченні дотримання суб'єктами господарювання відповідних вимог законодавства з врахуванням можливості застосування управлінських важелів впливу. Однією з проблем у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами є низька якість інформації про фактичні обсяги утворення відпрацьованих нафтопродуктів в області (дані існуючих систем обліку є неповними).

Вдосконалення системи управління відпрацьованими нафтопродуктами

У МПУВ передбачається вдосконалення системи узагальнення даних обліку відпрацьованих нафтопродуктів. Усі суб'єкти господарювання повинні здійснювати первинний облік відходів, визначати показник загального утворення відходів і, в залежності від величини, складати реєстрові карти об'єктів утворення відходів або подавати декларації про відходи відповідно до вимог законодавства.

МПУВ передбачається узагальнення даних реєстрових карт об'єктів утворення відходів та декларацій про відходи усіх утворювачів таких відходів і формування єдиної відомчої бази даних щодо управління (поводження) відпрацьованими нафтопродуктами. Узагальнені (уточнені) дані щодо відпрацьованих нафтопродуктів використовуються для забезпечення контролю щодо передачі цих відходів ліцензованим суб'єктам

господарювання, а також в якості інструменту системи моніторингу (Наказ Мінприроди від 07.07.2008 № 342 «Про затвердження типової форми первинної облікової документації № 1- ВТ «Облік відходів та пакувальних матеріалів і тари» та Інструкції щодо її заповнення).

На території Сумської області здійснює діяльність у сфері управління відпрацьованими нафтопродуктами ТОВ «Лебединський нафтомастозавод». Технологічний процес представленого підприємств полягає в очистці відпрацьованих олив індустриальних, гідрав- лічних, компресорних, енергетичних, трансмісійних, частково моторних – від механічних домішок та води, з подальшим використанням у виробництві трансмісійних олив для промислового устаткування, шляхом змішування із залишками прямої перегонки нафти.

Крім того, відповідно до реєстру ліцензіатів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України на території області здійснюють збирання та зберігання відпрацьованих нафтопродуктів від суб'єктів господарювання ТОВ «Тандем СВ», ТОВ «Підприємство Спецзахист», ТОВ «Безпечні технології утилізації».

Відходи, що містять СОЗ

У сфері управління відходами, що містять стійкі органічні забруднення (СОЗ), необхідно забезпечити:

- видалення непридатних до застосування ХЗЗР;
- очищення та реабілітація земельних ділянок, забруднених непридатними до застосування хімічних засобів захисту рослин (ХЗЗР).

При виборі рішень в напрямі управління непридатними для застосування ХЗЗР розглядаються наступні варіанти:

- створення установки (установок) для знищення небезпечних відходів, у т.ч. ХЗЗР та СОЗ;
- вивезення відходів на межі області / держави для подальшого оброблення.

У Сумській області є потреба в розвитку інфраструктури оброблення небезпечних відходів. Розвинення інфраструктури оброблення небезпечних відходів в області потребує оцінки довгострокової потреби з урахуванням аналізу поточних та перспективних обсягів утворення, наявних запасів та планів щодо ввезення на оброблення небезпечних відходів (у т. ч. промислових, медичних, сільськогосподарських, у складі побутових тощо). Однак регіональним планом управління відходами даних заходів не передбачено.

За результатами техніко-економічних розрахунків та проведення консультацій варіант щодо створення установки (установок) для знищення небезпечних відходів, у т.ч. ХЗЗР та СОЗ виключений з планової діяльності МПУВ. Прийнятим сценарієм МПУВ є вивезення накопичених непридатних до застосування ХЗЗР за межі області/держави для подальшого оброблення.

1. Знешкодження ХЗЗР в межах держави, за межами області, підприємством що має ліцензію (ТОВ «ЕКОНОВА») або на аналогічному підприємстві, яке має відповідну ліцензію відповідно до реєстру ліцензіатів Міндовкілля.

Таблиця. Орієнтовні витрати на вивезення, знешкодження та обробку відходів ХЗЗР в межах держави ТОВ «ЕКОНОВА»

Показники	Одиниці виміру	Значення
Об'єм утворених непридатних до застосування ХЗЗР в Сумській області	т	556,342
Орієнтовна вартість вивезення, знешкодження та обробки, транспортування до об'єкту оброблення	тис. грн/т	72-78
Витрати всього	тис. грн	40 056, 624 - 43 394, 676

2. Знешкодження ХЗЗР за межами держави.

Вартість вивезення та обробка непридатних до застосування ХЗЗР оцінюється орієнтовно в 2000-3000 євро за тону ХЗЗР або забрудненого матеріалу. Ця вартість покриває витрати на перезатарювання, очищення майданчика, транскордонне перевезення в Європу та спалювання в спеціалізованих високотемпературних установках.

Відповідно до положень Стокгольмської конвенції відносно припинення використання поліхлорованих дифенілів в устаткуванні (тобто трансформаторах, конденсаторах або інших прийमाках, що містять рідкі речовини) до 2025 року, пріоритетним є припинення експлуатації устаткування, що містить поліхлоровані дифеніли.

У цілому, на 7 підприємствах області є об'єкти, на яких виявлено обладнання та відходи, що містять ПХД. В Тростянецькій міській територіальній громаді таких немає.

3.3.3 Відходи промисловості

В загальному управлінні відходами промисловості здійснюється відповідно до норм Закону України «Про управління відходами».

Промислові відходи можна класифікувати за двома категоріями:

- небезпечні промислові відходи;
- безпечні промислові відходи.

Щодо управління небезпечних відходів слід керуватися положеннями викладеними в розділі присвяченому небезпечним відходам, де наведено детальну інформацію про рішення щодо небезпечних відходів.

Що стосується безпечних промислових відходів, то надаються наступні рекомендації:

- відстежуваність: як і у випадку небезпечних відходів, компанії несуть повну відповідальність за належне управління (поводження) відходами, починаючи від зберігання на місці та до остаточного видалення на відповідний об'єкт по принципу від «колиски до могили». Збирання повинно проводитися лише уповноваженими компаніями, з аркушем відстеження від збирання до остаточного видалення відходів;

- оброблення: безпечні промислові відходи в усьому світі обробляються відповідно до тих самих рішень, що застосовуються для побутових відходів. Однак потік безпечних промислових відходів часто має кращу якість порівняно з комунальними відходами з погляду рішень для відновлення (утилізації): рециклінг, компостування, виробництво палива RDF тощо.

Таким чином, можуть бути розроблені конкретні рішення для окремих потоків:

- компостування або метанізація безпечних промислових біовідходів,
- виробництво палива RDF за рахунок потоків безпечних промислових відходів із високою теплотворною здатністю, таких як картон, папір чи пластик тощо;
- розділення відходів у джерела утворення: для відновлення (утилізації) значної частки безпечних промислових відходів рекомендованим рішенням є впровадження розділення відходів у джерелі утворення на органічні відходи та ресурсоцінні компоненти відходів.

Управління відходами видобувної промисловості

Управління відходами видобувної промисловості, що утворилися внаслідок проведення розвідувальних робіт, видобутку, оброблення (перероблення, збагачення) та зберігання корисних копалин, розроблення родовищ корисних копалин, до прийняття окремого закону у сфері управління відходами видобувної промисловості здійснюється відповідно до норм Закону України «Про управління відходами».

Управління відходами будівництва та знесення

Відходи будівництва та знесення повинні вважатися першою категорією відходів за кількістю, навіть якщо це не відображено в офіційній статистиці. Ця невідповідність пояснюється труднощами відстеження виробників відходів будівництва та знесення та місць остаточного видалення.

Відповідно до європейського законодавства, відходи будівництва та знесення розглядаються як інертні матеріали. Тому немає необхідності видаляти їх на санітарні

полігони. Спеціалізовані полігони без влаштування геомембранних бар'єрів, без збирання та оброблення фільтрату та біогазу рекомендуються як перше рішення, принаймні, один полігон на кластер. Проте рішення з переадресації відходів з полігонів також можуть бути розглянуті з метою валоризації інертних матеріалів, наприклад, подрібнення бетону та каміння та перетворення на сировину для будівельних цілей, наприклад, для будівництва доріг.

Такі рішення з відновлення (утилізації) інколи реалізують самі ж будівельні компанії.

Інші типи відходів, які можуть утворюватися в ході будівельної діяльності та знесення, також слід відправляти на відповідні об'єкти оброблення: - на полігони - кінцеві відходи та змішані безпечні відходи, - на рециклінг - метали, картон, пластик.

Розділення у джерела утворення необхідно заохочувати із залученням гравців сектору. ЄС оприлюднив настанову 178 з виконання аудиту відходів перед знесенням та виконанням робіт з реконструкції будівель, які можна адаптувати до умов України.

Відходи будівництва та знесення підлягають роздільному збиранню, обліку та передачі суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення що зобов'язані забезпечити суб'єкти господарювання, що здійснюють будівництво або знесення будівель та інженерних споруд. Відходи будівництва та знесення, що не є небезпечними, підлягають підготовці до повторного використання, рециклінгу, іншому матеріальному відновленню, включаючи зворотне заповнення.

Важливим є розширення використання відходів будівельно-ремонтних робіт для зворотного засипання.

Середньостатистично обсяг відходів будівництва та знесення складає на рівні 0,02% від обсягу утворення відходів. Проблеми та загрози, пов'язані з відходами будівництва та знесення на території Тростянецької міської територіальної громади не виявлені.

МПУВ не включає окремих заходів щодо управління відходами будівництва та знесення. Регіональним планом передбачається створення об'єктів з мобільним обладнанням для сортування та подрібнення відходів будівництва та знесення в м. Суми, м. Конотоп, м. Шостка. Потужність таких об'єктів має визначатись за результатами зазначеного вище обстеження підприємств (асаме: реальних обсягів утворення відходів будівництва та знесення). Об'єкт має бути обладнаний мобільним/напівмобільним дробильно-сортувальним обладнанням.

Регіональний план передбачає розроблення проектної документації на будівництво об'єктів з мобільним обладнанням для сортування та подрібнення відходів будівництва та знесення такі їх будівництва.

Будівельні компанії, як правило, знаходяться у приватній власності, тому всі заходи щодо поводження з відходами, що утворюються в процесі їх діяльності, мають фінансуватися за рахунок.

Вартість будівництва об'єкту з мобільним обладнанням для сортування та подрібнення відходів будівництва та знесення має бути визначена після оцінки необхідної потужності з оброблення відходів та за результатами ТЕО⁹⁴.

3.3.4 Рослинні відходи

Рослинні відходи сільського господарства

Управління відходами сільського господарства рослинного походження здійснюється на загальних засадах управління відходами. Національним планом управління відходами до 2030 року передбачаються наступні заходи, що повинні бути реалізовані в регіонах:

1. Впровадження потужностей з анаеробного розкладення відходів рослинного походження. Такі проекти можуть бути реалізовані суб'єктами господарювання самостійно, як виключно для рослинних відходів так і для комбінації рослинних відходів з відходами тваринництва/птахівництва, а також з виробничими відходами.

2. Реалізація регіональних пілотних проектів з будівництва когенераційних електростанцій на рівні областей для оброблення відходів сільськогосподарського виробництва. Рішення щодо створення таких об'єктів буде прийматися за результатами проведеного відповідного дослідження на регіональному (міжобласному) рівні.

3. Проведення досліджень щодо доцільності створення мережі регіональних потужностей для виробництва паперу і матеріалів з відходів рослинного походження.

Проблеми та загрози, пов'язані з відходами сільського господарства рослинного походження в громаді, не виявлені.

Рослинні відходи лісового господарства

Загальним напрямком управління рослинними відходами лісового господарства є їх використання в якості твердого палива. Як правило дане питання вирішується в межах співпраці окремих господарюючих суб'єктів і не потребує спеціального управління на рівні територіальної громади.

Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 лютого 2019 р. № 117-р.

Деревні відходи

Загальними напрямком управління деревними відходами є їх використання в якості палива або для виготовлення компосту. Деревні відходи від домогосподарств можуть використовуватися в якості твердого палива або піддаватися компостуванню в цих же домогосподарствах.

Деревні відходи комунального походження можуть використовуватися в якості палива в комунальній теплоенергетиці.

Біовідходи

Біовідходи – це відходи, що мають властивість піддаватися анаеробному або аеробному розкладу, такі як відходи харчових продуктів або відходи харчової промисловості на всіх етапах виробництва та споживання, відходи від зелених насаджень

Відходи тваринного походження

Організаційні та правові засади діяльності фізичних та юридичних осіб, пов'язаної з утворенням, збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, переробленням, видаленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених або визнаних непридатними для споживання людиною, продуктів оброблення, перероблення побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною визначені Законом України «Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною» (7 квітня 2015 року № 287-УІІ).

Побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною – це туша або частини туш забитих, загиблих тварин, сировина та продукти тваринного походження, що не призначені або визнані непридатними для споживання людиною (далі - побічні продукти тваринного походження).

У сфері управління відходами тваринного походження необхідно забезпечити:

1. дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження);

2. можливість оброблення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) з отриманням цільових продуктів шляхом розвитку відповідної інфраструктури;

3. можливість видалення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження), таких, що не підлягають обробленню (утилізації), шляхом розвитку відповідної інфраструктури.

Дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки в місцях зберігання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) забезпечується наступним чином:

1. забезпечення обліку відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження);

2. складання/уточнення обласних реєстрів об'єктів утворення та зберігання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) - окремо розглядаються місця зберігання тваринних екскрементів (у т.ч. птишиного посліду) та інші відходи тваринного походження (у т.ч. побічні продукти тваринного походження);

3. аналізу місць зберігання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) щодо забезпечення екологічної та ветеринарносанітарної безпеки, усунення невідповідностей, за потреби;

4. забезпечення контролю вимог законодавства з боку Державної екологічної інспекції у Сумській області та Головного управління Держпродспоживслужби у Сумській області.

Власники відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження) повинні мати можливості для оброблення відповідних відходів. Такі можливості забезпечуються наявністю відповідних об'єктів інфраструктури або у власних господарствах або у сторонніх суб'єктів господарювання, що надають відповідні послуги. Дотримання вимог екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки існуючих худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин забезпечується таким чином:

- створення та уточнення обласного реєстру худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин.
- складання ветеринарно-санітарних карток на худобомогильники та біотермічні ями для захоронення трупів тварин (у разі відсутності).

Після прийняття на державному рівні відповідної нормативної та методичної бази, передбачається проведення інвентаризації об'єктів видалення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження). Після прийняття на державному рівні відповідної нормативної та методичної бази, здійснити проведення оцінки ризику худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин.

Підготовка та затвердження переліку худобомогильників та біотермічних ям, експлуатація яких повинна бути припинена, та переліку худобомогильників та біотермічних ям, що повинні бути приведені у відповідність із встановленими вимогами

Усунення виявлених недоліків худобомогильників та біотермічних ям для захоронення трупів тварин та припинення експлуатації і закриття тих, відносно яких були прийняті відповідні рішення.

Планування діяльності з розвитку інфраструктури управління відходами тваринництва (у т.ч. побічними продуктами тваринного походження) доцільно здійснювати одночасно з розробленням локальних планів управління відходами.

Регіональним планом управління відходами передбачено створення/уточнення обласного реєстру об'єктів оброблення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження).

Після прийняття на державному рівні відповідної нормативної та методичної бази, передбачається проведення інвентаризації об'єктів оброблення відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження).

Видалення побічних продуктів тваринного походження можливо наступними способами:

- спалювання в спеціалізованому обладнанні;
- захоронення (у худобомогильниках або в біотермічних ямах).

Згідно з пунктом 11.2.5 ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» утилізація трупів домашніх та безпритульних тварин здійснюється шляхом кремації в печах. Ділянку для кремаційної печі слід розміщувати на території полігону твердих побутових відходів, промислових та комунально-складських зонах населених пунктів та за їх межами за умови організації СЗЗ відповідно до вимог санітарного законодавства. Площу

земельної ділянки для улаштування кремаційної печі необхідно визначити із розрахунку 0,01 га на 50 тис. осіб населення, але не менше 0,01 га на одну ділянку.

Регіональним планом передбачається створення об'єктів зі спалювання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження категорії І) та трупів домашніх та безпритульних тварин, а також мобільних спалювальних установок, що можуть бути використані у разі виникнення спалаху інфекційних захворювань. Окремі установки зі спалювання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження категорії І) та трупів домашніх та безпритульних тварин можуть бути використані для спалювання медичних відходів категорії В.

Передбачається, що діючі худобомогильники та біотермічні ями повинні бути або закриті або приведені у відповідність до відповідних вимог щодо забезпечення екологічної та ветеринарно-санітарної безпеки.

Створення об'єктів зі спалювання відходів тваринного походження (у т.ч. побічних продуктів тваринного походження категорії І) та трупів домашніх та безпритульних тварин передбачає придбання необхідного технологічного обладнання, виконання будівельно-монтажних робіт, отримання необхідних дозволів тощо. Будівництво об'єктів потребує попереднього проведення ТЕО з уточненням типів та параметрів технологічного обладнання, місць розташування об'єктів, необхідного додаткового устаткування, обсягів робіт тощо.

У Регіональному плані попередньо прийнято варіант створення по одному об'єкту зі спалювання відходів тваринного походження на підкласер. Уточнення необхідної кількості об'єктів, що будуть створюватися, здійснюється на етапі реалізації плану.

Технічні характеристики та економічні параметри застосування установок визначаються під час розроблення ТЕО.

3.3.5 Відходи упаковки

В Україні сьогодні відсутня окрема система управління відходами упаковки. МПУВ не включає окремих заходів щодо управління цією категорією відходів. Управління відходами упаковки здійснюється на загальних засадах управління побутовими і промисловими відходами в залежності від джерел утворення цих відходів. Зобов'язання щодо управління (поводження) відходами упаковки покладено на суб'єкти господарської діяльності у сфері управління (поводження) відходами, а саме:

- забезпечувати приймання та оброблення використаних пакувальних матеріалів і тари, в яких знаходилася продукція цих підприємств, установ та організацій суб'єктів господарської діяльності, або укласти угоди з відповідними організаціями на їх збирання та оброблення;
- передбачати при укладанні угод на поставку в Україну товарної продукції утилізацію чи вивезення з України використаних пакувальних матеріалів і тари.

3.3.6 Відходи електричного та електронного обладнання

Відходи електричного та електронного обладнання (ВЕЕО) вважаються небезпечними відходами. Детальної інформації щодо рішень для ВЕЕО викладена в розділі «Небезпечні відходи».

Рішення про створення об'єктів оброблення ВЕЕО необхідно узгоджувати в масштабах країни з державними або приватними операторами.

Рішення про створення об'єктів оброблення ВЕЕО на рівні громади не є фінансово життєздатним.

Створення об'єктів з оброблення відходів електричного та електронного обладнання за МПУВ не передбачається. При цьому такі об'єкти можуть бути створені суб'єктами господарювання, як частина їх особистої стратегії розвитку власної комерційної діяльності.

3.3.7 Відходи батарей і акумуляторів

Такі відходи як відпрацьовані батарейки та акумулятори вважаються небезпечними відходами. Детальна інформація щодо рішень для відпрацьованих батарей та акумуляторів

викладена в розділі «Небезпечні відходи». Відносини в сфері управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами регулюються Законом України «Про хімічні джерела струму» (від 23 лютого 2006 року № 3503-ІУ). До моменту набрання чинності змін в законодавстві щодо управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами дані відходи розглядаються, як специфічні відходи суб'єктів господарювання або побутових відходів. Управління цими відходами будується на загальних принципах чинного законодавства та запланованої діяльності щодо управління відходами відповідних джерел утворення.

У сфері управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами необхідно забезпечити організацію роздільного збирання відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів для передачі на подальше оброблення. Надання послуг у сфері управління (поводження) відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами, які відносяться до небезпечних відходів, відноситься до ліцензованих видів діяльності.

Як і у випадку будь-яких небезпечних відходів, рішення щодо оброблення відпрацьованих батарейок та акумуляторів є дуже специфічними та вимагають спеціальних дорогих об'єктів та обладнання. За станом на 2023 рік в Україні успішно здійснюється вивезення батарейок на оброблення (утилізацію) за кордон. Вартість оброблення однієї тони батарейок складає близько 400 євро. Заводи з оброблення використаних батарейок існують не у всіх країнах ЄС. Тому МПУВ пропонується здійснювати збирання відпрацьованих батарейок з подальшою їх передачею на оброблення за кордон через відповідні компанії, які мають ліцензії на знешкодження батарейок і акумуляторів та відповідний досвід.

МПУВ не включає окремих заходів щодо управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами окрім заходів за напрямом управління побутовими відходами які спрямовані на організацію роздільного збирання таких відходів.

3.3.8 Медичні відходи

Утворювачами медичних відходів є заклади, які в установленому порядку отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики. Вимоги до організації управління медичними відходами визначаються «Державними санітарно-протиепідемічними правилами і нормами щодо поводження з медичними відходами» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 р. № 325 «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами»), а також іншими нормативно-правовими актами.

Нормативні вимоги до управління медичними відходами визначені в нормативних документах:

- «Державні санітарно-протиепідемічні правила і норми щодо поводження з медичними відходами» затверджені Наказом Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 р. № 325 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 06.09.2022 р. № 1602 зареєстровані в Міністерстві юстиції України 08.11.2022 р. за №1387/38723);

- «Правила утилізації та знищення лікарських засобів» затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.04.2015 р. №242, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 18.05.2015 р. за № 550/26995.

Система управління (поводження) відходами в медичному закладі складається з таких етапів:

- 1) сортування відходів;
- 2) нейтралізація або дезактивація відходів (за потреби);
- 3) збирання відходів;
- 4) маркування відходів;
- 5) перенесення відходів у корпусні/міжкорпусні (накопичувальні) місця тимчасового зберігання в межах закладу (за потреби);

6) оброблення або знешкодження відходів (за потреби та в разі наявності ліцензії у закладу);

7) транспортування відходів до об'єктів оброблення відходів, окрім відходів категорії D, управління (поводження) якими регулюється законодавством України щодо управління (поводження) радіоактивними відходами і нормами радіаційної безпеки. На кожен з етапів системи управління (поводження) відходами відповідальною особою розробляється СОП, що затверджується керівником закладу.

Сортування медичних відходів здійснюється механічним розподілом відходів відповідно до категорії (A, B, C, D) та/або придатності до вторинного перероблення.

Медичні відходи поділяються на такі категорії:

- категорія A - побутові відходи (безпечні відходи);
- категорія B - епідемічно (інфекційно) небезпечні відходи;
- категорія C - токсикологічно небезпечні відходи;
- категорія D - радіологічно небезпечні відходи.

Змішування відходів різних категорій не допускається. Після знешкодження, рідкі біологічні відходи зливаються в загальну каналізаційну мережу.

Управління (поводження) відходами лікарських засобів проводиться відповідно до:

- «Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2009 року № 589;

- «Правил проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22 липня 1999 року за № 496/3789,

- «Правил утилізації та знищення лікарських засобів» затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 18 травня 2015 року за № 550/2699.

Збирання, зберігання, транспортування та видалення відходів категорії D здійснюються відповідно до вимог законодавства України щодо управління (поводження) радіоактивними відходами, нормами радіаційної безпеки.

Знезараження та знешкодження медичних відходів

Знезараження та знешкодження медичних відходів здійснюється в залежності від категорій за спеціалізованими методами:

- дезактивація - сукупність методів, спрямованих на видалення радіоактивних речовин з поверхні/середовища або зниження їхньої кількості до допустимих концентрацій фізичними чи хімічними засобами;

- дезінфекція - хімічний метод, спрямований на знищення патогенних та умовно патогенних збудників;

- інсинерація - контрольований процес спалювання медичних відходів у спеціальній печі (інсинераторії);

- кремація - контрольований процес спалювання органічних медичних відходів у спеціальній печі (крематорії);

- нейтралізація відходів - сукупність методів, спрямованих на усунення токсичності відходів або її зниження до допустимих норм.

Управління медичними відходами категорії A здійснюється на загальних принципах управління відходами суб'єктів господарювання.

Управління медичними відходами категорії C здійснюється на загальних принципах управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання. МПУВ не включає окремих заходів щодо управління медичними відходами категорії A та категорії C.

У сфері управління медичними відходами категорії B необхідно забезпечити:

- вдосконалення системи управління медичними відходами категорії B;

- знешкодження медичних відходів категорії В у відповідності до вимог чинного законодавства, що включає: необхідність розвитку інфраструктури оброблення медичних відходів категорії В та дотримання вимог, щодо ліцензування господарської діяльності у сфері управління (поводження) небезпечними відходами (у т.ч. медичними відходами категорії В).

Вдосконалення системи управління медичними відходами, зокрема категорії В У МПУВ передбачається:

- вдосконалення системи первинного обліку утворення медичних відходів, зокрема категорії В, звітності та узагальнення даних обліку;
- забезпечення дотримання вимоги законодавства щодо передачі медичних відходів категорії В на оброблення виключно тим суб'єктам господарювання, що мають ліцензію на здійснення операцій у сфері управління (поводження) небезпечними відходами та мають відповідне сертифіковане обладнання.

Усі медичні заклади повинні здійснювати первинний облік відходів, визначати показник загального утворення відходів (Пзув) і, в залежності від величини Пзув, складати реєстрові карти об'єктів утворення відходів або подавати декларації про відходи відповідно до вимог законодавства.

Для забезпечення виконання зазначених вимог законодавства у МПУВ передбачається проведення цільових семінарів для медичних закладів з питань управління відходами.

МПУВ передбачається узагальнення даних реєстрових карт об'єктів утворення відходів та декларацій про відходи усіх медичних закладів і формування єдиної відомчої бази даних щодо управління (поводження) медичними відходами у профільному структурному підрозділі ОДА.

Узагальнені (уточнені) дані щодо утворення медичних відходів використовуються для прийняття управлінських рішень щодо вдосконалення системи управління медичними відходами, а також в якості інструменту системи моніторингу. Забезпечення дотримання вимоги законодавства щодо передачі медичних відходів категорії В на оброблення виключно тим суб'єктам господарювання, що мають відповідні ліцензії здійснюється шляхом:

- роз'яснення медичним закладам відповідних вимог законодавства;
- здійснення відомчого контролю щодо дотримання відповідних вимог;
- здійснення контролю Держекоінспекції України (відповідного територіального органу).

Особливої уваги потребують відходи категорій В та С (управління медичними відходами категорії D МПУВ не розглядаються, а управління відходами категорії А подібно до поводження з ТПВ) у медичних закладах всіх форм власності.

Національним планом управління відходами в Україні до 2030 року передбачається проведення дослідження щодо визначення потреби у збільшенні наявних потужностей та створенні додаткових об'єктів з оброблення медичних відходів.

3.3.9 Транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився

Транспортні засоби, які не відповідають встановленим законодавством України технічним вимогам, вимогам безпеки та шкодять навколишньому середовищу і несуть загрозу життю та здоров'ю людей, вважаються такими, що підлягають зняттю з експлуатації. Закон України «Про утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів» визначає порядок зняття з експлуатації транспортних засобів на території України та їх утилізації з метою забезпечення належної охорони навколишнього середовища, життя та здоров'я громадян.

3.3.10 Осади стічних вод від комунальних очисних споруд

Вдосконалення системи управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд включає:

- паспортизацію місць розміщення осадів стічних вод (МВВ), там де вони зберігаються більше двох років;

- забезпечення екологічно безпечного функціонування місць видалення відходів (розміщення осаду стічних вод), з урахуванням вимог ДБН В.2.5-75:2013 «Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування»;

- повторне використання осадів стічних вод, склад яких відповідає нормативним вимогам

Для забезпечення повторного використання осадів стічних вод передбачається проведення аналізу їх складу щодо можливостей їх повторного використання у відповідності до вимог ДСТУ 7369:2013. Після чого розробляються рішення щодо повторного використання осадів стічних вод від комунальних очисних споруд, склад яких відповідає відповідним вимогам ДСТУ 73 69:2013. Повторне використання очищених стічних вод та осаду здійснюється відповідно до Наказу Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12 грудня 2018 року № 341 «Про затвердження Порядку повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин».

Осад, що утворюється на комунальних станціях очищення стічних вод (СОСВ), містить високу частку органічних речовин і поживних речовин. Ці параметри дозволяють застосувати інші рішення, крім захоронення, після відповідного оброблення.

Можливі напрямки використання осаду стічних вод (ОСВ):

1. в аграрній сфері ОСВ використовується як сировина для виробництва поживних ґрунтів, як покривний ґрунт (рекультивант) для відновлення порушених земель, виготовлення високогумусних органічних та фосфорних добрив, виготовлення кормових добавок;

2. у будівництві використовується для виготовлення утеплювача на кшталт керамзиту і керамічної цегли, тротуарної плитки, у цементній промисловості, а також у виготовленні органічно-мінерального порошку для асфальтобетону у дорожньому будівництві (Інструкція про зміст і складання паспорта місць видалення відходів, затверджена Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України 14.01.1999 № 12, Порядок ведення реєстру місць видалення відходів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1216). Порядок повторного використання очищених стічних вод та осаду за умови дотримання нормативів гранично допустимих концентрацій забруднюючих речовин, затверджений Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 12 грудня 2018 року № 341;

3. в енергетиці — для отримання біогазу та виробництва паливних брикетів для спалювання або у спеціалізованій установці, разом із побутовими відходами або часткове видалення окисленням повітрям. Золу можна захоронювати або використовувати як будівельний матеріал.

4. ОСВ також можна спалювати на цементних заводах. Проте спалювання є дорогим рішенням (інвестиційні та експлуатаційні витрати) та вимагає забезпечення високого ступеню автоматизації та залучення кваліфікованого персоналу. Зазвичай такі рішення застосовують у специфічних випадках, коли недоцільним є використання осаду у сільському господарстві або у міській місцевості з високою щільністю населення та обмеженим простором.

Пряме повторне використання осаду в сільському господарстві, як правило, вимагає незначних інвестицій та експлуатаційних затрат, і це може вважатися найбільш екологічним рішенням, оскільки осад потребує незначного оброблення (зневоднення та іноді стабілізації), а поживні речовини (переважно азот, фосфор, калій) та органічні речовини можуть бути відновлені для збагачення добрив та ґрунту.

Осад може бути використаний як добриво для різних видів сільськогосподарських культур (переважно кормів, зернових, овочів чи технічних культур), для лісового

господарства, для озеленення або відновлення озеленення посушливих районів, відновлення ґрунту тощо.

Однак до прямого повторного використання осаду у сільському господарстві є певні вимоги:

- відповідність чинному законодавству щодо якості осаду (якщо таке існує, проте в Україні немає відповідної державної політики) та ретельний моніторинг якості осаду та ґрунту (відстеження та моніторинг промислових стоків на СОСВ, регулярні аналізи якості осаду, впровадження плану внесення осаду тощо);
- достатній попит поблизу СОСВ, тому що перевезення на дуже великі відстані може коштувати надто дорого, або бути недоцільним;
- прийняття та громадське схвалення дій кінцевого користувача осаду щодо використання осаду;
- наявність земельної ділянки: необхідні об'єкти для зберігання, або на СОСВ, або поблизу ланів, тому що внесення осаду здійснюється лише у певні періоди року.

Для компостування осаду стічних вод потрібна спеціальна установка, куди доставляють осад та інші зелені відходи; в установці їх змішують та обробляють. Компостований осад перетворюється на «біосолідс», біологічну тверду речовину, яку як добриво в цілому краще сприймають кінцеві споживачі, ніж звичайний осад стічних вод. Однак компостування дорожче за пряме повторне використання у сільському господарстві, і воно можливе лише за умови, що попит та ціни на компост є достатньо високими.

Рекомендується сприяти використанню осаду стічних вод для потреб сільського господарства, якщо це доцільно (з огляду на регуляторні умови, затрати, сприйняття). Це вимагає інтенсивних програм інформування та підвищення обізнаності, спрямованих на фермерів та населення аби уникнути непорозумінь щодо якості продукції та її впливу на навколишнє середовище (ґрунти, врожаї) та на населення (робітники та споживачі).

3.3.11 Відходи, що біологічно розкладаються

Відходи зелених насаджень та харчові відходи можуть перероблятися аеробними (компостування в присутності кисню) методами.

В результаті компостування в валках, критих траншеях або у спеціальних ємностях виробляється компост, який може потенційно використовуватися в садових і паркових господарствах, а також для ландшафтного будівництва.

Термін «компостування» означає біологічне розкладання відходів у контрольованих аеробних умовах. Відходи розкладаються на CO₂, воду та власне компост. Процес компостування може бути організований різними засобами. Крім компостування в валках на відкритих і закритих майданчиках можливе компостування в тунелях, бункерах та реакторах, що обертаються.

Органічна фракція побутових відходів має великий потенціал використання продукту компостування як вторинної сировини. Результатом компостування залежно від чистоти відходів може бути:

- компост, що використовується як добриво,
- технічний ґрунт або інший цінний ресурс для ізоляції відходів на полігонах, їхньої рекультивациі та з іншою метою.

Доцільно надати основну увагу компостуванню відходів домогосподарств у місцях їхнього утворення та валковому компостуванню зелених та інших органічних відходів (наприклад, садових та паркових відходів).

Центри валкового компостування мають бути розташовані спільно із з центрами оброблення/захоронення відходів, а також поруч із регіональними центрами оброблення відходів. Питома вартість компостування залежить від кількості відходів та застосованої технології. Для компостування у валках інвестиційні витрати можуть бути у межах від 50 до 200 €/т органічних відходів на рік. Для регіонального об'єкта перероблення відходів, розташованого на території кластера, розглянуто компостування зелених і органічних відходів у валках з отриманням товарного компосту. Використовувалися такі припущення:

- капітальні витрати на реалізацію проекту становлять 50€ на тонну оброблених відходів протягом року;

- експлуатаційні витрати становлять 15% від капітальних витрат;

- тариф на перероблення становить 15–20 €/т.

- обсяг компосту щодо початкового обсягу побутових відходів дорівнює 30%;

- вартість реалізації компосту 0–10 €/т;

- вартість реалізації вторинних матеріалів, отриманих в процесі попереднього сортування, не враховується.

Основні компоненти капітальних витрат: - облаштування майданчика компостування; - вартість обладнання (аератор, перегрібач, навантажувач).

Основні компоненти експлуатаційних витрат: - споживання електроенергії і палива; - витрати на ремонт і технічне обслуговування; - оплата персоналу. Джерела надходжень: - плата за оброблення відходів; - можливий продаж компосту.

МПУВ не передбачається додаткової організації відповідних потужностей. Натомість з бізнесом можливе проведення консультаційних та роз'яснювальних сесій/зустрічей щодо привабливості такого напрямку.

3.4 Інструменти забезпечення виконання МПУВ

3.4.1 Інституційна структура управління відходами. Загальні положення

У загальному вигляді інституційна структура управління відходами на регіональному рівні включає учасників системи управління (їх обов'язки та повноваження), принципи їх взаємодії, у т.ч. інформаційного обміну. Особливості інституційної структури управління конкретними видами відходів визначаються чинним нормативно-правовим регулюванням, що визначає обов'язки та повноваження учасників системи.

Суб'єктами системи управління відходами є:

- утворювачі відходів (населення, організації, установи);

- суб'єкти, що надають послуги в сфері управління відходами;

- органи державної влади та місцевого самоврядування, що приймають управлінські рішення та виконують функції контролю у сфері управління відходами.

3.4.1.1 Органи місцевого самоврядування

До повноважень міських рад у сфері управління відходами належить (стаття 26 Закону України «Про управління відходами»):

- участь у реалізації державної політики у сфері управління відходами;

- вирішення питань щодо розміщення на території відповідних територіальних громад об'єктів оброблення відходів;

- створення пунктів роздільного збирання побутових відходів.

До повноважень виконавчих органів міських рад у сфері управління відходами належить:

- організація управління побутовими відходами, відходами будівництва та знесення;

- визначення у встановленому порядку суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів;

- визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами;

- запровадження роздільного збирання побутових відходів та забезпечення виконання цільових показників щодо підготовки для повторного використання та рециклінгу побутових відходів;

- організація роботи пунктів роздільного збирання побутових відходів;

- забезпечення ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів;

- передача відходів, власник яких не встановлений, суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для їх оброблення;

- надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед населення щодо управління відходами;

- визначення одиниці вимірювання обсягу наданої послуги з управління побутовими відходами; - затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами;

- затвердження інвестиційних програм суб'єктів господарювання у сфері управління побутовими відходами;

- встановлення тарифів на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифів на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні);

- укладення договорів з організаціями розширеної відповідальності виробників щодо запровадження приймання та роздільного збирання видів побутових відходів, на які поширюється розширена відповідальність виробника.

Органи місцевого самоврядування здійснюють й інші повноваження у сфері управління відходами відповідно до закону.

Органи місцевого самоврядування забезпечують управління побутовими відходами згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами та забезпечують кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами.

Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами органів місцевого самоврядування згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування, зупинки громадського транспорту та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів, урнами для збирання побутових відходів.

Територіальні громади на засадах співробітництва можуть спільно фінансувати будівництво, реконструкцію та/або утримання об'єктів оброблення побутових відходів, реалізовувати спільні проекти, спільно фінансувати (утримувати) підприємства, установи та організації комунальної форми власності, утворювати спільні комунальні підприємства, установи та організації, спільний орган управління. Проектування, будівництво, реконструкція та обслуговування об'єктів оброблення побутових відходів може здійснюватися органами місцевого самоврядування на засадах державно-приватного партнерства відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство».

Виконавчі органи місцевих рад визначають комунальне підприємство - адміністратора послуги з управління побутовими відходами у строк не більше шести місяців з дня набрання чинності Закону України «Про управління відходами».

Норми надання послуги з управління побутовими відходами визначаються органом місцевого самоврядування відповідно до правил, що затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

З метою забезпечення оброблення небезпечних відходів у складі побутових відходів відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами» та уникнення забруднення інших видів побутових відходів органи місцевого самоврядування та організації розширеної відповідальності виробників забезпечують встановлення окремих контейнерів, призначених для небезпечних відходів. Тариф на послугу з управління побутовими відходами, а також тарифи на збирання, перевезення, відновлення, видалення побутових відходів встановлюються органом місцевого самоврядування окремо за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні, відходи зелених насаджень).

3.4.1.2 Адміністратор послуги з управління побутовими відходами

У територіальних громадах адміністратор послуги з управління побутовими відходами визначається рішенням міської ради. Адміністратором послуги з управління побутовими відходами визначається виключно комунальне підприємство.

У рамках співробітництва територіальних громад органи місцевого самоврядування можуть прийняти рішення про визначення єдиного адміністратора послуги з управління побутовими відходами для декількох територіальних громад.

До визначення адміністратора послуги з управління побутовими відходами та встановлення тарифу на послугу з управління побутовими відходами функції виконавця послуги з управління побутовими відходами здійснює суб'єкт господарювання, визначений виконавцем послуг з вивезення побутових відходів у встановленому порядку.

Адміністратор послуги з управління побутовими відходами не може здійснювати іншу діяльність, крім діяльності, пов'язаної з адмініструванням послуги з управління побутовими відходами.

Адміністратор послуги з управління побутовими відходами:

- 1) забезпечує функціонування муніципальної системи управління побутовими відходами;
- 2) укладає за дорученням органу місцевого самоврядування договори із суб'єктами господарювання на виконання окремих операцій з управління побутовими відходами;
- 3) укладає договори із споживачами про надання послуги з управління побутовими відходами;
- 4) створює єдину інформаційну базу споживачів для здійснення нарахувань за надану послугу з управління побутовими відходами, обліку стану оплати та заборгованості;
- 5) проводить претензійно-позовну роботу з боржниками та інформаційні заходи щодо дотримання споживачами вимог нормативних документів у сфері управління побутовими відходами;
- 6) проводить розрахунок середньозваженого тарифу і подає його у встановленому порядку до органу місцевого самоврядування.

Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів. Якщо виконавцем послуги з управління побутовими відходами є адміністратор, він також укладає договори з суб'єктами господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів. Виконавець послуги з управління побутовими відходами укладає договори із споживачами послуги.

3.4.1.3 Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами

Суб'єкти господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Виконавчий орган місцевої ради на конкурсних засадах може визначити декількох суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів, на території територіальної громади за територіальним принципом та/або за видами побутових відходів (змішані, великогабаритні, ремонтні, небезпечні).

Суб'єкти господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів, визначаються органами місцевого самоврядування відповідно до регіонального та місцевих планів управління відходами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Суб'єкти господарювання, визначені виконавцями послуг з вивезення побутових відходів, що на момент набрання чинності Законом України «Про управління відходами» мають чинний договір на надання відповідних послуг з органами місцевого самоврядування, повинні переукласти такий договір з адміністратором (у разі його визначення).

Договір про надання послуги з управління побутовими відходами переукладається на той самий строк, на який він був укладений з органом місцевого самоврядування.

Суб'єкт господарювання у сфері управління відходами для провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами зобов'язаний:

1) мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами;

2) провадити діяльність на об'єктах оброблення відходів, які відповідають вимогам законодавства.

Види відходів, що підлягають обробленню на таких об'єктах, повинні відповідати дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів. Маркування зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів здійснюється суб'єктом господарювання у сфері управління відходами після їх збирання.

Розрахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами здійснює виконавець послуги. Розрахунок тарифів на збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів здійснюють суб'єкти господарювання, які здійснюють відповідні операції.

Суб'єкти господарювання у сфері управління відходами мають право:

1) зберігати відходи на об'єктах оброблення відходів до проведення операцій з оброблення строком до одного року;

2) брати участь у розробленні Національного плану управління відходами, регіональних, місцевих планів управління відходами та програми запобігання утворенню відходів у встановленому порядку;

3) брати участь у встановленому законодавством порядку в конкурсах на набуття права виконання операцій із збирання, перевезення, відновлення та видалення побутових відходів на певній території.

Суб'єкти господарювання у сфері управління відходами зобов'язані:

1) дотримуватися вимог щодо збирання, перевезення та оброблення відходів, встановлених цим Законом та іншими нормативно-правовими актами;

2) не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;

3) вести облік відходів, що утворилися у результаті їхньої діяльності чи були отримані від інших суб'єктів господарювання, облік операцій з управління відходами та подавати звітність відповідно до закону;

4) класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів;

5) забезпечувати здійснення операцій з оброблення відходів на об'єктах оброблення відходів;

6) забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані об'єктів оброблення відходів, забезпечувати дотримання правил техніки безпеки та пожежної безпеки на них;

7) надавати місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування, уповноваженим органам виконавчої влади у сфері управління відходами інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;

8) відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;

9) мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів;

10) мати ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами та/або письмову згоду (повідомлення) на транскордонне перевезення небезпечних відходів чи висновок на транскордонне перевезення відходів відповідно до закону;

11) забезпечувати професійну підготовку, підвищення кваліфікації та проведення атестації фахівців у сфері управління відходами;

12) призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами;

13) виконувати інші обов'язки, передбачені законом.

3.4.1.4 Утворювачі побутових відходів

Утворювачами побутових відходів (ПВ) є населення, підприємства, організації, установи, інші суб'єкти господарювання. Функції утворювачів побутових відходів (первинних) визначені законодавством.

Утворювачі побутових відходів зобов'язані (частина 2 статті 31 «Права та обов'язки утворювачів побутових відходів» Закону України «Про управління відходами»):

- 1) укладати договори з виконавцем послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами;
- 2) забезпечувати передачу побутових відходів до системи управління побутовими відходами, а побутові відходи, на які поширюється розширена відповідальність виробника, - до системи приймання або роздільного збирання, створеної організаціями розширеної відповідальності виробників;
- 3) забезпечувати у встановленому порядку роздільне збирання відходів за наявності об'єкта оброблення відходів.

Утворювачі побутових відходів мають права та обов'язки споживачів житлово-комунальних послуг, передбачені Законом України "Про житлово-комунальні послуги". Утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств Утворювачі відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств, зобов'язані (частина 2 статті 16 «Права та обов'язки утворювачів відходів, крім утворювачів відходів домогосподарств» Закону України «Про управління відходами»):

- 1) запобігати утворенню та зменшувати обсяги утворення відходів;
- 2) класифікувати свої відходи відповідно до Національного переліку відходів та Порядку класифікації відходів;
- 3) обробляти відходи самостійно, за наявності дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, або передавати їх для оброблення суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які мають такий дозвіл;
- 4) у разі утворення побутових відходів укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;
- 5) не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені;
- 6) вести облік відходів, що утворилися в результаті їхньої діяльності, та подавати відповідну звітність;
- 7) розробляти та виконувати плани управління відходами підприємств, установ та організацій у встановленому порядку;
- 8) забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів, а також забезпечувати дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;
- 9) надавати органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування інформацію про відходи та пов'язану з ними діяльність;
- 10) призначати відповідальних осіб у сфері управління відходами;
- 11) відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;
- 12) подавати декларацію про відходи, якщо діяльність такого утворювача відходів призводить до утворення небезпечних відходів або річний обсяг утворення відходів, що не є небезпечними, перевищує 50 тон.

Плани управління відходами підприємств, установ та організацій

Утворювачі відходів, які подають декларацію про відходи відповідно до Закону України «Про управління відходами», суб'єкти господарювання у сфері управління відходами розробляють плани управління відходами.

У планах зазначаються прогностичні показники утворення відходів, їх код та найменування, заходи, яких планується вжити для запобігання утворенню та зменшення

обсягів відходів, їх належного збирання, перевезення, оброблення, виконання інших зобов'язань, визначених Законом України «Про управління відходами».

Порядок розроблення планів управління відходами підприємств, установ та організацій затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Суб'єкти господарювання, які в результаті господарської діяльності є утворювачами та/або власниками відходів, зобов'язані вести облік за обсягом, кодом і найменуванням, джерелами утворення відходів, здійсненням операцій з управління відходами.

3.4.1.5 Інструменти які застосовуються для управління системою

Для управління системою поводження з відходами застосовуються передбачені чинною нормативно-правовою базою інструменти такі як:

- правила благоустрою території населених пунктів,
- місцеві плани управління відходами,
- приписи органів державного контролю за дотримання законодавства в сфері управління (поводження) відходами та дотримання вимог санітарного законодавства,
- передбачені законодавством заходи для припинення порушення санітарного законодавства та законодавства про відходи.

Повноваження, обласних державних адміністрацій у сфері управління відходами

До повноважень обласних державних адміністрацій у сфері управління відходами належить:

- 1) участь у формуванні та реалізації державної політики управління відходами;
- 2) розроблення та реалізація регіональних планів управління відходами, здійснення оцінки ефективності їх виконання;
- 3) сприяння створенню об'єктів оброблення відходів у рамках співробітництва територіальних громад;
- 4) забезпечення реалізації заходів Національного плану управління відходами та Національної програми запобігання утворенню відходів;
- 5) створення умов для організації та будівництва об'єктів оброблення відходів;
- 6) взаємодія з органами місцевого самоврядування;
- 7) облік несанкціонованих сміттєзвалищ та відходів, власник яких не встановлений;
- 8) ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ;
- 9) надання інформації, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи з населенням щодо управління відходами;
- 10) погодження місцевих планів управління відходами.

В складі Сумської обласної державної адміністрації наявні структурні підрозділи у функціональних обов'язках яких передбачена діяльність в сфері управління (поводження) відходами.

Особливості взаємодії суб'єктів системи управління відходами

Суб'єкти системи управління відходами - утворювачі відходів (населення, організації, установи) та суб'єкти, що надають послуги в сфері управління відходами взаємодіють на підставі укладених договорів на вивезення, оброблення та захоронення відходів.

Організація оброблення відходів

Виконавець послуг з вивезення побутових відходів зобов'язаний укласти договори про надання послуг з перероблення та захоронення побутових відходів із суб'єктами господарювання, що надають такі послуги відповідно до правил благоустрою території населеного пункту, розроблених з урахуванням схеми санітарного очищення населеного пункту. Утворювачі інших відходів самостійно приймають рішення щодо варіанту оброблення відходів, що утворюються на їхніх об'єктах.

Оброблення небезпечних відходів здійснюється суб'єктами господарської діяльності, які мають відповідну ліцензію.

Інформаційне забезпечення системи управління відходами

Інформаційний механізм системи управління має забезпечувати отримання суб'єктами управління (управлінські структури, підприємства, організацій, громадськість, інші зацікавлені сторони) оперативної достовірної інформації, необхідної для вирішення управлінських, науково-виробничих і інших питань, що виникають у процесі діяльності у сфері управління відходами.

Для визначення впливу складу відходів на населення та оточуюче середовище (джерела питної води, відкриті водойми, ґрунти, атмосферне повітря тощо) необхідно здійснювати лабораторний контроль відповідними уповноваженими органами з використанням стандартизованих методик визначення шкідливих речовин у повітрі, воді та ґрунті з періодичністю та визначені чинним законодавством України.

3.4.2. Об'єкти оброблення відходів

Забезпечення підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу та інших операцій з відновлення відходів здійснюється шляхом:

- створення та діяльності об'єктів оброблення відходів,
- запровадження економічних інструментів,
- встановлення цільових показників із збирання, підготовки відходів до повторного використання, рециклінгу або інших операцій з відновлення відходів, - а також інших заходів.

Об'єктом оброблення відходів є установка, інженерна споруда або інший об'єкт, що використовується для здійснення операцій з відновлення або видалення відходів.

3.4.2.1 Об'єкти перероблення відходів

Регіональним планом управління відходами в місті Тростянець передбачено організацію Пункту підготовки вторинної сировини із застосуванням ручного сортування та механізованого пресування.

3.4.2.2 Об'єкти захоронення відходів

Захоронення відходів здійснюється на полігонах, що відповідають вимогам законодавства та технологічне обладнання яких забезпечує захист ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, контроль викидів в атмосферне повітря, забруднення ґрунтів і підземних вод.

Суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, повинен мати дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, а в разі захоронення небезпечних відходів - ліцензію на здійснення господарської діяльності з управління небезпечними відходами.

Полігони поділяються на такі класи:

- 1) полігони для небезпечних відходів;
- 2) полігони для відходів, що не є небезпечними;
- 3) полігони для інертних відходів.

Власник (балансоутримувач) полігона або суб'єкт господарювання, що здійснює управління полігоном, забезпечує проведення рекультивації полігона після припинення його експлуатації, а також догляд за ним після його рекультивації протягом 30 років.

Догляд за полігоном після припинення його експлуатації включає дії, пов'язані з утриманням полігона після припинення його експлуатації, із здійсненням контролю і моніторингу параметрів навколишнього природного середовища, з усуненням можливих негативних впливів полігона на здоров'я людей та навколишнє природне середовище.

Якщо регіональним планом управління відходами передбачено припинення експлуатації місця розміщення відходів (полігону, звалища), яке не відповідає вимогам Закону України «Про управління відходами», власник (балансоутримувач) такого місця розміщення відходів повинен забезпечити розроблення та виконання проекту рекультивації місця розміщення відходів та догляд за ним після припинення експлуатації протягом строку, встановленого Законом України «Про управління відходами».

З 1 січня 2030 року експлуатація місць розміщення відходів (полігонів, звалищ), що не оснащені системами вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату, системами

моніторингу викидів в атмосферне повітря та моніторингу забруднення ґрунтів і підземних вод, забороняється (Закон України «Про управління відходами»).

Ці вимоги не застосовуються, якщо суб'єкт господарювання, що здійснює управління місцем розміщення відходів, виконує план приведення місця розміщення відходів у відповідність з вимогами законодавства у відповідності згідно з графіком, визначеним умовами дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів.

Облаштування та експлуатація полігонів побутових відходів має здійснюватися у відповідності до «Правил експлуатації полігонів побутових відходів».

МПУВ передбачається використання для захоронення відходів з населених пунктів Тростянецької громади діючого полігону побутових відходів.

Сільські сміттєзвалища передбачається закрити та рекультивувати забруднені земельні ділянки.

3.4.3 Об'єкти оброблення медичних відходів

Управління (поводження) медичними відходами в Україні регламентують «Державні санітарно-протиепідемічні правила й норми щодо поводження з медичними відходами» затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я від 8 червня 2015 р. № 325. «Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року» у сфері медичних відходів передбачається запровадження роздільного збирання медичних відходів як мінімум на три потоки:

- безпечні відходи, аналогічні твердим побутовим відходам;
- інфекційні відходи і гострі предмети;
- фармацевтичні відходи з можливістю їх ідентифікації (збереженням упаковок).

МПУВ пропонується знешкодження медичних відходів здійснювати шляхом передачі медичних відходів на знешкодження спеціалізованим організаціям які мають відповідні ліцензії.

3.4.5 Програмні документи регіонального рівня в сфері управління відходами

Планування та реалізація у Сумській області діяльності у сфері управління відходами проводиться за прийнятими (затвердженими) програмними документами регіонального та місцевого рівнів. Стратегія регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 роки та План заходів на 2021-2023 роки з її реалізації затверджені рішенням Сумської обласної ради від 11.12.2020.

3.4.5.1 Місця планованого будівництва полігонів

В усіх випадках створення регіональних полігонів буде потребувати будівництва нового полігону (або розширення шляхом створення нових карт). На території Тростянецької громади будівництво нового полігону не планується.

При цьому вважається, що діючі полігони будуть експлуатуватися до вичерпання їх потужності з подальшою рекультивацією.

3.4.5.1 Місця розташування полігонів згідно регіонального плану

З урахуванням означених вище припущень, а також беручи до уваги необхідність оптимізації витрат на транспортування відходів до об'єктів оброблення відходів, отримані наступні варіанти розподілу області на кластери управління побутових відходів.

Кластери сформовано з урахуванням нового поділу області на райони, враховуючи те, що об'єднані територіальні громади у переважній своїй більшості створюються у межах існуючих районів. У тих випадках, де межі створених ТГ не співпадатимуть з існуючими межами районів, представлення меж кластерів потребуватиме відповідного корегування.

Опис сценаріїв підкластерів у Сумській області

Сумська область, усього
Шостинський кластер
Підкластер 1 «Шостка»
Підкластер 2 «Велика Берізка»
Підкластер 3 «Княжичі»
Підкластер 4 «Глухів»

Конотопсько-Роменський кластер
Підкластер 1 «Конотоп»
Підкластер 2 «Терни»
Підкластер 3 «Ромни»
Підкластер 5 «Кролевець»
Підкластер 6 «Путивль»
Сумський кластер
Підкластер 1 «Миколаївський»
Підкластер 2 «Краснопільський»
Підкластер 3 «Охтирський»
Підкластер 4 «Лебединський»
Підкластер 5 «Суми»

Регіональний полігон для захоронення відходів, щоне є небезпечними регіональним планом передбачено будувати в містах Шостка, Конотоп та Суми.

3.5 Фінансово-економічне забезпечення

Стале функціонування системи управління відходами потребує покриття витрат на вдосконалення системи управління відходами та підтримання її функціонування для кожного з потоків відходів.

Для забезпечення функціонування та розвитку системи управління відходами сфери відповідальності органу місцевого самоврядування передбачається фінансування за наступними напрямками:

- забезпечення громади об'єктами оброблення відходів;
- ліквідація сміттєзвалищ на території громади;
- забезпечення населення можливості роздільного збирання відходів;
- забезпечення можливості здійснення збирання вторинної сировини;
- забезпечення технічними засобами збирання та вивезення побутових відходів.

Можливості фінансування за джерелами

В цілому в якості джерел фінансування діяльності в сфері управління відходами розглядаються:

1. кошти місцевих бюджетів: фонд охорони навколишнього природного середовища сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад; інші кошти сільських, селищних, міських бюджетів, бюджетів об'єднаних територіальних громад;
2. кошти бюджету області: фонд охорони навколишнього природного середовища бюджету області; інші кошти бюджету області;
3. кошти державного бюджету: державний фонд охорони навколишнього природного середовища; державний фонд регіонального розвитку; інші кошти державного бюджету;
4. власні кошти суб'єктів господарювання;
5. інвестиційні кошти;
6. кредити;
7. надходження за надані послуги та реалізовану продукцію;
8. фінансування за принципом розширеної відповідальності виробника.

Фінансування кожного з видів діяльності за різними потоками відходів має свою специфіку. Основою фінансування заходів з реалізації МПУВ є фонди ОНПС місцевих бюджетів. Поповнення фондів складається з екологічного податку та грошових стягнень за шкоду, заподіяну порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища внаслідок господарської та іншої діяльності. Для визначення фінансового потенціалу на реалізацію МПУВ доцільно враховувати тільки складову екологічного податку, оскільки грошові стягнення за заподіяну шкоду є менш прогнозованими і в ідеальному варіанті повинні бути відсутні.

Державний бюджет розглядається, як джерело фінансування МПУВ, що має підвищені ризики. Це зумовлено тим, що на час розроблення МПУВ відсутні чіткі пріоритети і правила щодо фінансування заходів РПУВ у Сумській області з державного бюджету, а органи місцевого самоврядування та обласної адміністрації мають обмежені можливості щодо впливу відносно залучення на реалізацію МПУВ коштів з державного бюджету.

Можливості фінансування заходів по управлінню відходами визначені законодавчо (Закон України «Про управління відходами»).

Стаття 55 Закону «Про управління відходами»

Фінансування заходів у сфері управління відходами

1. Фінансування заходів у сфері управління відходами здійснюється за рахунок коштів утворювачів та власників відходів. Для фінансування заходів у сфері управління відходами можуть залучатися кошти державного та місцевих бюджетів, фондів охорони навколишнього природного середовища, добровільні внески підприємств, установ, організацій, громадян України та їх об'єднань, а також інші джерела, не заборонені законом.

Стаття 56. Економічні інструменти для дотримання ієрархії управління відходами та фінансування заходів у сфері управління відходами

1. Для стимулювання дотримання ієрархії управління відходами, забезпечення повного відшкодування витрат утворювачів та власників відходів та забезпечення фінансування заходів у сфері управління відходами уповноваженими органами впроваджуються такі економічні інструменти:

1) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за захоронення відходів на полігонах, залежно від виду відходів та класу полігону;

2) запровадження системи, за якої утворювачі та власники відходів сплачують лише за фактичну вагу відходів, непридатних для підготовки до повторного використання та відновлення, та створюються стимули для роздільного збирання відходів;

3) запровадження розширеної відповідальності виробника для певних видів відходів, розроблення заходів для підвищення її організаційної та економічної ефективності;

4) впровадження депозитних схем та інших заходів для заохочення ефективного збирання використаних продукції та матеріалів;

5) надання податкових пільг для стимулювання повторного використання та благодійного пожертвування продукції;

6) оподаткування продукції, відходи якої спричиняють значний негативний вплив на навколишнє природне середовище, з метою зменшення споживання такої продукції та стимулювання впровадження найкращих доступних технологій і методів управління для їх рециклінгу;

7) стимулювання використання продукції та матеріалів, отриманих у результаті підготовки відходів до повторного використання та рециклінгу;

8) надання податкових і кредитних пільг для фінансової підтримки проведення наукових досліджень та впровадження інноваційних технологій оброблення, зокрема рециклінгу, відходів.

2. Законом можуть встановлюватися також інші економічні інструменти для запобігання утворенню відходів, забезпечення їх рециклінгу та іншого відновлення, зокрема пільгове оподаткування екологічних видів продукції, пільгове кредитування і субсидювання екологічних проектів, надання дотації на придбання природоохоронного обладнання, прискорені строки амортизації природоохоронного обладнання.

Фінансування діяльності пунктів роздільного збирання побутових відходів

Витрати на здійснення роздільного збирання побутових відходів у пунктах роздільного збирання побутових відходів можуть відшкодовуватися за рахунок таких джерел:

1) тарифу на послугу з управління побутовими відходами;

- 2) плати, що вноситься утворювачем відходів;
- 3) коштів місцевого бюджету;
- 4) коштів організацій розширеної відповідальності виробника;
- 5) інших не заборонених законом джерел.

У разі покриття витрат на здійснення роздільного збирання побутових відходів з декількох джерел частка витрат, що покривається за рахунок одного джерела, має бути пропорційною до частки обсягу виду відходів, збирання якого покривається за рахунок такого джерела.

Забороняється відшкодування витрат на здійснення роздільного збирання одного виду побутових відходів з різних джерел.

Управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, включаючи їх утримання та обслуговування, здійснюється з урахуванням обраного способу організації діяльності таких пунктів, зокрема способу покриття витрат на роздільне збирання певних видів відходів.

У разі якщо витрати на роздільне збирання побутових відходів хоча б одного виду покриваються за рахунок тарифу на послугу з управління побутовими відходами, управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, включаючи їх утримання та обслуговування, здійснюється суб'єктом господарювання, що здійснює господарську діяльність із збирання та перевезення побутових відходів на території територіальної громади. В інших випадках суб'єкт господарювання, що здійснює управління пунктами роздільного збирання побутових відходів, визначається виконавчим органом місцевої ради.

Витрати на впровадження заходів управління муніципальними відходами

Фінансове забезпечення діяльності у сфері управління муніципальними відходами включають покриття витрат на:

- створення, вдосконалення та підтримання функціонування системи управління відходами на рівні громади (інституційні і організаційні аспекти);
- забезпечення надання послуг у сфері управління побутовими відходами;
- покриття капітальних витрат;
- покриття поточних витрат;
- створення та експлуатація інфраструктурних об'єктів оброблення побутових відходів;
- будівництво та облаштування регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними;
- припинення експлуатації/закриття та рекультивація сміттєзвалищ і полігонів відходів, що не є небезпечними, які не відповідають встановленим вимогам;
- проведення інформаційно-просвітницької діяльності.

Національною стратегією управління відходами в Україні до 2030 року передбачено створення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання).

Регіональним планом на території Сумської області створення такого не передбачається.

За загальними принципами громади можуть залучати додаткові джерела співфінансування.

Фінансування розширення та оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту, придбання контейнерів) здійснюється за рахунок надавачів послуг у сфері управління побутовими відходами і покриваються за рахунок включення в тарифи на послуги відповідної амортизаційної складової, а також коштів місцевого бюджету.

У МПУВ передбачається покриття витрат на оновлення матеріально-технічної бази (парк спецавтотранспорту комунального підприємства, придбання контейнерів) з місцевого бюджету в обсязі 100% від потреби.

Створення та експлуатація інфраструктурних об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів МПУВ передбачається покриття витрат на створення та експлуатація

інфраструктурних об'єктів оброблення та захоронення побутових відходів з місцевого бюджету в обсязі 100% від потреби у період до побудови кластерних полігонів.

Фінансування системи управління небезпечними відходами у складі побутових відходів здійснюється на загальних принципах управління побутовими відходами. Фінансування управління небезпечними відходами суб'єктів господарювання здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Фінансування управління відходами непридатних до застосування ХЗЗР здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Фінансування управління промисловими відходами здійснюється відповідними суб'єктами господарювання за власний рахунок.

Фінансування управління відходами будівництва та знесення здійснюється відповідними власниками відходів за власний рахунок.

Також можливий варіант залучення стороннього фінансування. Ймовірніше стороннє фінансування може бути залучене у разі, якщо результатами ТЕО покажуть інвестиційну привабливість об'єкту.

Поточні витрати на управління відходами сільського господарства фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення окремих відходів. Створення об'єктів оброблення відходів тваринного походження фінансується власниками відповідних об'єктів.

Управління відходами упаковки фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів упаковки. Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника з'явиться додаткове джерело фінансування.

Управління відходами електричного та електронного обладнання фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів. Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника може з'явитися додаткове джерело фінансування. Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами Управління відпрацьованими батарейками, батареями та акумуляторами фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення відходів. Після введення в дію законодавства щодо розширеної відповідальності виробника може з'явитися додаткове джерело фінансування.

Поточні витрати на управління медичними відходами фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок, а також за рахунок фінансових надходжень від реалізації продуктів перероблення окремих відходів (ресурсоцінних).

Фінансування діяльності з управління знятими з експлуатації транспортними засобами здійснюється підприємствами які здійснюють таку діяльність.

Управління осадами стічних вод від комунальних очисних споруд фінансується відповідними власниками відходів за власний рахунок.

4. МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОНАННЯ МІСЦЕВОГО ПЛАНУ

4.1 Системи моніторингу виконання МПУВ

Сучасні вимоги до систем прийняття рішень та контролю їх виконання ставлять невідкладні завдання з розробки систем моніторингу виконання програмних документів в тому числі «Місцевого плану управління відходами у Тростянецькій міській територіальній громаді».

Необхідність створення системи моніторингу виконання місцевого плану управління відходами викликана потребою:

- ефективно контролювати хід виконання запланованих заходів з реалізації місцевого плану управління відходами;
- реагувати на можливі негативні зміни, в процесі реалізації МПУВ;
- узагальнення даних щодо управління відходами;
- підвищення рівня оперативності та повноти надання інформації, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій;
- удосконалення за рахунок більш якісного інформаційного забезпечення системи контролю виконання рішень МПУВ;
- забезпечення всебічного інформування населення про стан управління відходами у Тростянецькій громаді, підвищення у владних структур і населення рівня екологічної культури та екологічних знань.

Система моніторингу виконання заходів місцевого плану управління відходами передбачається як інтегрована інформаційна система, що здійснює збирання, оброблення та збереження необхідної інформації для відомчої та комплексної оцінки і прогнозу стану управління відходами, вироблення обґрунтованих рекомендацій для прийняття ефективних рішень на рівні міської влади. Метою створення системи моніторингу заходів місцевого плану управління відходами є забезпечення адміністративних органів і відповідних служб даними про стан управління відходами у громаді та науково-обґрунтованими рекомендаціями щодо прийняття управлінських рішень з оперативного контролю стану управління відходами та для запобігання негативних тенденцій розвитку.

Для налагодження роботи системи моніторингу заходів місцевого плану управління відходами доцільно провести установчу робочу нараду щодо організації проведення моніторингу стану управління відходами за участю керівників відповідних підрозділів та установ за підсумками якої розробити та впровадити систему моніторингу заходів місцевого плану управління відходами та контролю його цільових показників.

Моніторинг та контроль за індикаторами досягнення відповідних цільових показників та індикаторами виконання заходів з реалізації МПУВ здійснюється щороку за окремими планами моніторингу реалізації МПУВ структурних підрозділів міської ради в межах своєї компетенції.

Результати моніторингу у формі звіту, які виконані відповідними структурними підрозділами міської ради в межах своєї компетенції, передаються відповідальному за систему моніторингу.

Загальний моніторинг та контроль за індикаторами досягнення цільових показників та індикаторами виконання заходів з реалізації місцевого плану управління відходами здійснюється відповідним виконавцем щороку за встановленими показниками.

Індикатори виконання заходів враховують цільові показники, які встановлені «Національною стратегією управління відходами до 2030 року», «Національним планом управління відходами в Україні до 2030 року» та Регіональним планом управління відходами.

Відносно цільових показників МПУВ встановлено їх значення, які планується досягати поетапно:

- облаштування контейнерних майданчиків в зонах багатоповерхової забудови;
- впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів в сільських населених пунктах громади;
- будівництво контейнерних майданчиків для роздільного збирання відходів в сільських населених пунктах;
- будівництво пункту підготовки вторинної сировини;
- оновлення спецтехніки для збирання та вивезення відходів;
- проведення інформаційно пропагандистських заходів в сфері поводження з відходами.

4.2 Строки здійснення оцінки ефективності його виконання

Орган місцевого самоврядування на основі показників оцінки досягнення цілей та здійснення заходів один раз на два роки здійснює оцінку ефективності реалізації місцевого плану управління відходами та оприлюднює її результати на своєму офіційному веб-сайті.

5 ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) здійснюється в обсягах, за змістом та структурою визначених статтею 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою СЕО є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування (стаття 3 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

СЕО здійснюється за етапами (пункт 1 статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»):

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 цього Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку, результати громадського обговорення та консультацій, проведених згідно із статтями 12 та 13 цього Закону, а також результати транскордонних консультацій, проведених відповідно до статті 14 цього Закону, обов'язково враховуються в документі державного планування (пункт 2 статті 9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

Замовник забезпечує складання звіту про СЕО після врахування зауважень і пропозицій, отриманих у процесі громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та наданих органами, зазначеними у статтях 6-8 цього Закону (пункт 1 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

Звіт про СЕО складається до затвердження документа державного планування (пункт 2 статті 11 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку»).

5.1 Інформація про СЕО

«Місцевий план управління відходами Тростянецької міської територіальної громади» є документом державного планування місцевого рівня для якої відповідно до пункту 1 статті 2 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» проводиться СЕО.

5.2 Результати громадського обговорення

Результати громадського обговорення проекту МПУВ та Звіту про СЕО проекту МПУВ будуть встановлені в процесі СЕО.

5.3 Результати консультацій

Результати консультацій по проекту МПУВ та Звіту про СЕО проекту МПУВ будуть встановлені в процесі СЕО.

6 ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Закон України «Про управління відходами».
2. Закон України «Про благоустрій населених пунктів».
3. Закон України «Про житлово-комунальні послуги».
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
5. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку».
6. ДБН Б.2.2-5:2011 Благоустрій територій.

7. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій.
8. ДБН В.2.4-2:2005 Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування.
9. ДСТУ-Н Б Б.2.2-7:2013 Настанова з улаштування контейнерних майданчиків.
10. ДСТУ 8392:2015 «Колісні транспортні засоби. Засоби транспортні спеціально обладнані для перевезення побутових відходів. Загальні технічні умови».
11. ДСТУ 8476:2015 «Контейнери для побутових відходів. Загальні технічні вимоги»
12. СОУ ЖКГ 03.09-014:2010 «Побутові відходи. Технологія перероблення органічної речовини, що є в складі побутових відходів».
13. «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року» схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року № 820-р.
14. «Національний план управління відходами до 2030 року» затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 р. № 117-р.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.09.2023 р. № 947 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами».
16. Регіональний план управління відходами в Сумській області до 2030 року, затверджений Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації – керівника обласної військової адміністрації від 16.11.2022 р. № 419-ОД.
17. Положення про Державну екологічну інспекцію у Сумській області, затверджене наказом Державної екологічної інспекції України від 01.03.2023 р. № 43.
18. Положення про Головне управління Держпродспоживслужби у Сумській області, затверджене наказом Держпродспоживслужби від 25.02.2016 р. № 21.
19. Положення про Департамент захисту довкілля та природних ресурсів Сумської обласної державної адміністрації, затверджене розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 18.02.2020 № 64-ОД.
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 р. № 1278 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами».
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 р. № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами».
22. Наказ Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.2006 р. №5 «Про затвердження Рекомендацій удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих побутових відходів».
23. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.2.2010 р. №38 «Про затвердження методичних рекомендацій із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного поводження з побутовими відходами».
24. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 16.02.2010 р. №39 «Про затвердження Методичних рекомендацій з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів».
25. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.06.2010 р. №170 «Про затвердження Норм часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів».
26. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 07.06.2010 р. №176 «Про затвердження Методичних рекомендацій з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів».
27. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 01.12.2010 р. №435 «Про затвердження Правил експлуатації експлуатації полігонів побутових відходів».
28. ГБН «Підприємства сортування та перероблення твердих побутових відходів. Вимоги технологічного проектування» (Наказ Мінжитлокомунгоспу від 21.02.2011 р. №14).

29. Наказ Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України 13 грудня 2023 р. № 1130 «Про затвердження Методики роздільного збирання побутових відходів».

30. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.05.2012 р. № 196 «Про затвердження Правил експлуатації об'єктів поводження з побутовими відходами».

31. Наказ Мінрегіону від 22.01.2013 р. № 15 «Методичні рекомендації щодо збирання відходів електричного та електронного обладнання, що є у складі побутових відходів».

32. Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.08.2013 р. № 423 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо безпечного поводження з компонентами (складовими) небезпечних відходів у складі побутових відходів».

33. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 р. №173 «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»

34. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 р. № 145 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць».

35. Наказ Міністерства охорони здоров'я України 08.06.2015 р. № 325 «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами».

7. ДОДАТКИ

Додаток 1 Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (витяг)

Додаток 1 Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року (витяг)

СХВАЛЕНО
розпорядженням
Кабінету Міністрів України
від 8 листопада 2017 р. № 820-р

НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ управління відходами в Україні до 2030 року

Показники реалізації Стратегії

Цільові показники реалізації цієї Стратегії визначені на основі існуючих статистичних показників, а також за експертними оцінками у разі відсутності відповідних даних чи недосконалості використаної статистичної методології. В процесі реалізації Стратегії зазначені показники можуть переглядатися з метою уточнення. Запропоновані цільові показники розраховано на 2017-2018, 2019-2023, 2024-2030 роки.

Напрямок	Показник	Базове значення, 2016 рік	Цільове значення за роками		
			2017-2018	2019-2023	2024-2030
Запобігання утворенню відходів	створення мережі центрів запровадження більш чистих виробництв (технологій) для мінімізації обсягів утворення відходів, одиниць		5	10	20
	прийняття нормативно-правових актів щодо запровадження екодизайну товарів для споживання, які довше функціонуватимуть та будуть більш пристосованими до повторного використання чи утилізації, у тому числі шляхом перероблення, одиниць		2	5	10
	зменшення обсягів використання первинної сировини, відсотків	90	85	80	70
Підготовка до повторного використання відходів	запровадження у населених пунктах роздільного збирання відходів, які придатні до повторного використання та перероблення, одиниць	575	800	2500	5000
	утворення центрів із збирання відходів для їх ремонту з метою повторного використання (насамперед відходів електричного та електронного обладнання), одиниць		25	100	250
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на повторне використання, відсотків	5	7	8	10
	створення нових потужностей з переробки вторинної сировини, одиниць	65	100	250	800
Перероблення відходів	створення потужностей з компостування біовідходів, одиниць	20	70	150	500

Напрямок	Показник	Базове значення, 2016 рік	Цільове значення за роками		
			2017-2018	2019-2023	2024-2030
	збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на перероблення, відсотків	3,04	5	15	50
Інші види утилізації, у тому числі отримання енергії	будівництво стаціонарних потужностей з термічної утилізації відходів, одиниць	1	3	15	20
	збільшення обсягів побутових відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, відсотків	2,37	5	7	10
	збільшення обсягів відходів, що спрямовуються на термічну утилізацію, млн. тонн	1	1,5	2	3
Видалення відходів	зменшення кількості місць для видалення побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць	6000	5000	1000	300
	зменшення загального обсягу відходів, що захоронюються, відсотків	50	45	40	35
	зменшення обсягу захоронення побутових відходів, відсотків	95	80	50	30
	створення мережі регіональних полігонів побутових відходів (відповідно до Директиви 1999/31/ЄС), одиниць		5	25	50

**Додаток 2. Одиниця виміру обсягу надання послуги з управління відходами
та норми надання послуги з управління відходами**

У К Р А Ї Н А

**Тростянецька міська рада
Виконавчий комітет**

Р І Ш Е Н Н Я

**від 12 вересня 2024 року
м. Тростянець**

№ 616

Про встановлення одиниці виміру обсягу надання послуги з управління побутовими відходами та затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади, яку надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Розглянувши звернення ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» вх. №ЦНАП-2475 від 28.08.2024 року щодо затвердження норм надання послуги з управління побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади, відповідно до частини восьмої статті 33 Закону України «Про управління відходами», з урахуванням вимог п.27 Правил надання послуг з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08 серпня 2023 року № 835 «Про затвердження Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами», на підставі вимог Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 30.07.2010 №259 із змінами та керуючись п.п.2 п. а.) ст.28, ст.59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

виконком міської ради вирішив:

1. Встановити, що одиниця виміру обсягу надання послуги з управління побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади є кубічний метр.
2. Затвердити норми надання послуги з управління побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади, яку надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» згідно додатку до даного рішення.

3. Дане рішення набирає чинності з дня наступного за днем оприлюднення на офіційному сайті Тростянецької міської ради.

4. Рішення виконавчого комітету Тростянецької міської ради від 29.11.2016 року №579 «Про перегляд та затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів на території м. Тростянець» вважати таким, що втратив чинність.

5. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови Заяц Ю.М.

Міський голова

Юрій БОВА

Додаток
до рішення виконавчого комітету
Тростянецької міської ради
№ 616 від 12 вересня 2024 року

НОРМИ
надання послуги з управління побутовими відходами на території
Тростянецької міської територіальної громади

№п/п	Джерела утворення побутових відходів	Розрахунок ва одиниця	Середньорічна добова норма надання послуг з вивезення ПВ, м ³ /розрахункову одиницю на добу	Середньорічна норма надання послуг з вивезення ПВ, на одну розрахункову одиницю, м ³ / рік	Середня на рік щільність кг/м3
1	Багатоквартирні будинки з наявністю усіх видів благоустрою	1 мешканець	0,00433	1,577	181,46
2	Будинки приватного сектору з присадибною ділянкою	1 мешканець	0,00449	1,639	182,18
3	готель	1 місце	0,00410	1,497	181,65
4	гуртожиток	1 місце	0,00235	0,858	195,2
5	лікарні	1 місце	0,00231	0,843	160,6
6	поліклініка	1 відвідування	0,000062	0,023	174,56
7	Аптека	1 м2 торгової площі	0,000723	0,264	182,6
8	Адміністративні і громадські установи та організації	1 робоче місце	0,00088	0,230	183,6
9	Заклади загальної середньої, професійної, позашкільної освіти - школа	1 учень	0,0043	0,731	193,4
10	Заклади дошкільної освіти	1 місце	0,0015	0,375	194,0
11	промтоварні магазини	1м2 торг.площі	0,00072	0,263	172,1
12	продовольчий магазин	1м2 торг.площ	0,00117	0,427	197,4
13	ринок	1м2 торг.площ	0,0017	0,621	200,2

14	Кафе, їдальня, ресторани	1 місце	0,00263	0,960	198,1
15	об'єкти побутового обслуговування	1 робоче місце	0,00337	1,23	148,37
16	Великогабаритні побутові відходи	1 мешканець	0,0240	0,288	202,8
17	Ремонтні побутові відходи	1 мешканець	0,0005	0,183	219,4

Заступник міського голови

Юрій ЗАЯЦ

**Додаток 3. Тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами на території
Тростянецької МТГ**

У К Р А Ї Н А

**Тростянецька міська рада
Виконавчий комітет**

Р І Ш Е Н Н Я

**від 23 вересня 2022 року
м. Тростянець**

№ 313

Про затвердження тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Розглянувши звернення ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» вх. № ЦНАП - 422 від 03.08.2022 року щодо перегляду тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс», керуючись Порядком формування тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами, затвердженого Постановою КМУ № 1010 від 26.07.2006 із змінами, п.2 ч.3 ст 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.12.2017 № 2189-VIII, п.п.2 п. а.) ст.28, ст.59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»,

виконком міської ради вирішив:

1. Затвердити тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс», для бюджетних установ з урахуванням рентабельності у розмірі – 10% згідно додатку 1 до даного рішення.

2. Затвердити тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс», для інших споживачів з урахуванням рентабельності у розмірі - 25 %, згідно додатків 2 до даного рішення.

3. Затвердити тарифи на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» для населення з урахуванням рентабельності у розмірі – 0% згідно додатку 3 до даного рішення.

4. ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» на підставі ч.5 ст.10 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомити про це споживачів з посиланням на дане рішення.

5. Рішення виконавчого комітету Тростянецької міської ради від 04.02.2021 року №78 «Про затвердження тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» та від 22.07.2021 №469 «Про затвердження тарифів на послуги з поводження з побутовими відходами (збирання, вивезення та захоронення побутових відходів) на території Тростянецької міської територіальної громади, які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс» вважати такими, що втратили чинність.

6. Дане рішення оприлюднити в засобах масової інформації.

7. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови Заяц Ю.М.

Міський голова

Юрій БОВА

Додаток 1
до рішення виконавчого комітету
Тростянецької міської ради
№ 313 від 23 вересня 2022 року

Тариф
на послуги з поводження з побутовими відходами
(збирання, вивезення та захоронення побутових відходів)
на території Тростянецької міської територіальної громади
для бюджетних установ, які надає ДП «Екосервіс»

Назва послуги	Вартість за 1 куб. м. грн. без ПДВ	Вартість за 1 куб.м, грн. з ПДВ
Збирання, вивезення ТПВ	185,68	222,82
Захоронення ТПВ	56,72	68,06
Всього вартість	242,40	290,88

Тариф
на послуги з поводження з побутовими відходами
(збирання, вивезення та захоронення побутових відходів)
на території Тростянецької міської територіальної громади
для бюджетних установ, які надає ДП «Екосервіс»
(без послуг вантажника)

Назва послуги	Вартість за 1 куб. м. грн. без ПДВ	Вартість за 1 куб.м, грн. з ПДВ
Збирання, вивезення ТПВ (без послуг вантажника)	162,35	194,82
Захоронення ТПВ	56,72	68,06
Всього вартість	219,07	262,88

Заступник міського голови

Юрій ЗАЯЦ

Додаток 2
до рішення виконавчого комітету
Тростянецької міської ради
№ 313 від 23 вересня 2022 року

Тариф
на послуги з поводження з побутовими відходами
(збирання, вивезення та захоронення побутових відходів)
на території Тростянецької міської територіальної громади
для інших споживачів, які надає ДП «Екосервіс»

Назва послуги	Вартість за 1 куб.м грн. без ПДВ	Вартість за 1 куб.м грн. з ПДВ
Збирання, вивезення ТПВ	211,00	253,20
Захоронення ТПВ	64,45	77,34
Всього вартість 1м3 ТПВ	275,45	330,54

Заступник міського голови

Юрій ЗАЯЦ

Додаток 3
до рішення виконавчого комітету
Тростянецької міської ради
№ 313 від 23 вересня 2022 року

**Тариф для населення
на послуги з поводження з побутовими відходами
(збирання, вивезення та захоронення побутових відходів),
які надає ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»**

Назва послуги	Вартість за 1 куб. м (грн.)		Тариф на одного мешканця, грн./міс.	
	без ПДВ	з ПДВ	без ПДВ	з ПДВ
Приватний сектор				
Збирання ТПВ норма - 1,68 м3 в рік	168,80	202,56	23,63	28,36
Захоронення ТПВ	51,56	61,87	7,22	8,66
Всього вартість	220,36	264,43	30,85	37,02
Багатоквартирний житловий фонд				
Збирання ТПВ норма - 1,55 м3 в рік	168,80	202,56	21,80	26,16
Захоронення ТПВ	51,56	61,87	6,66	7,99
Всього вартість	220,36	264,43	28,46	34,16

Заступник міського голови

Юрій ЗАЯЦ

Додаток 4. Програма поводження з твердими побутовими відходами Тростянецької МТГ

У К Р А Ї Н А
Тростянецька міська рада
18 сесія 8 скликання
(одинадцяте пленарне засідання)

Р І Ш Е Н Н Я

від 21 грудня 2023 року
м. Тростянець

№ 771

Про затвердження Програми поводження
з твердими побутовими відходами
Тростянецької міської територіальної
громади на 2024-2026 роки

З метою поліпшення екологічної ситуації, дотримання санітарно-гігієнічних норм та правил управління твердими побутовими відходами на території Тростянецької міської територіальної громади, відповідно до ст. 26 Закону України «Про управління відходами», ст. 15 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», п. 22 ч. 1 ст. 26, ст.ст. 59, 60, 61 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», ст.ст. 7, 91 Бюджетного кодексу України,

міська рада вирішила:

1. Затвердити Програму поводження з твердими побутовими відходами Тростянецької міської територіальної громади на 2024-2026 роки, згідно додатку.
2. При формуванні бюджету Тростянецької міської територіальної громади на відповідні роки врахувати потребу в асигнуваннях на реалізацію Програми управління твердими побутовими відходами Тростянецької міської територіальної громади на 2024-2026 роки, виходячи з реальних можливостей бюджету.
3. Фінансування даної Програми здійснювати в межах виділених асигнувань з бюджету Тростянецької міської територіальної громади на відповідні роки, та з інших джерел, не заборонених чинним законодавством.
4. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника міського голови Заяд Ю. М.

Міський голова

Юрій БОВА

Додаток
до рішення 18 сесії 8 скликання
(одинадцять пленарне засідання)
Тростянецької міської ради
від 21 грудня 2023 року № 771

ПРОГРАМА

**поводження з твердими побутовими відходами
Тростянецької міської територіальної громади
на 2024 - 2026 роки**

1.	Ініціатор розроблення Програми	Відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянечької міської ради
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа про розроблення Програми	Закон України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-ІХ; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР; Закон України «Про благоустрій населених пунктів» від 06.09.2005 № 2807-ІV; Постанова Кабінету Міністрів України від 4 березня 2004 року № 265 «Про затвердження Програми поводження з твердими побутовими відходами»
3.	Головний розробник Програми	Відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянечької міської ради
4.	Співрозробники Програми	–
5.	Відповідальний виконавець Програми	Тростянечька міська рада, відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту, відділ бухгалтерського обліку та звітності апарату Тростянечької міської ради, відділ освіти Тростянечької міської ради
6.	Співвиконавці (учасники) Програми	Дочірнє підприємство «Екосервіс» комунального підприємства Тростянечької міської ради «Тростянечькомунсервіс» та інші суб'єкти, не заборонені законодавством
7.	Термін реалізації Програми	2024-2026 роки
7.1	Етапи виконання Програми (для довгострокової програми)	I етап: 2024 рік; II етап: 2025 рік; III етап: 2026 рік

8.	Мета Програми	Забезпечення збирання, перевезення, зберігання, утилізації, видалення, захоронення сміття та відходів з метою запобігання негативного впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини. Впровадження технологій в розширення і модернізацію діючих потужностей із збирання та утилізації твердих побутових відходів. Використання побутових відходів, як джерел вторинної сировини. Створення ефективної системи управління у сфері поводження зі сміттям та відходами
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, всього:	9 400,0 тис. грн
9.1	в тому числі: - коштів бюджету Тростянецької МТГ; - коштів обласного бюджету; - коштів державного бюджету; - коштів інших джерел.	9 400,0 тис. грн — — —
10.	Очікувані результати виконання	- поліпшення екологічного стану та благоустрою території Тростянецької міської територіальної громади; - впровадження системи роздільного збирання ТПВ; - підвищення екологічної культури населення; - зменшення негативного впливу ТПВ на навколишнє природне середовище та здоров'я людини; - покращення санітарного стану та екологічного стану на території Тростянецької міської територіальної громади та створення кращих умов для життєдіяльності його мешканців
11.	Ключові показники ефективності	- середні видатки на послуги з утилізації 1 м³ сміття та поводження зі сміттям (забезпечення збору й вивезення сміття та відходів); - середні видатки на придбання 1 контейнера для збирання ТПВ; - середні видатки на поточний ремонт та облаштування одного майданчика для збирання ТПВ; - середні видатки на утримання 1 га міського сміттєзвалища; - середньомісячні видатки на ліквідацію стихійних сміттєзвалищ

1. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Програма поводження з твердими побутовими відходами Тростянецької міської територіальної громади (далі Програма) – це комплекс взаємно пов'язаних та узгоджених у часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, освітньо-виховних тощо, спрямованих на розв'язання проблем сфери поводження з ТПВ у Тростянецькій міській територіальній громаді.

Тверді побутові відходи (далі – ТПВ) утворюються у процесі життєдіяльності людини (харчові відходи, макулатура, скло, метали, полімерні матеріали тощо), які накопичуються у житлових будинках, прибудинкових територіях, закладах соціально-культурного побуту, громадських, навчальних, торгівельних та інших закладах. Особливістю ТПВ є те, що вони є змішаними, тобто сумішшю компонентів. Змішування ТПВ відбувається на стадії їх утворення, зберігання, перевезення та захоронення. Це призводить до утворення шкідливих хімічних сполук, що забруднюють навколишнє середовище.

На території Тростянецької міської територіальної громади розташоване одне сміттєзвалище загальною площею 5,6 га. Щорічно дочірнім підприємством «Екосервіс» комунального підприємства Тростянецької міської ради «Тростянецькомунсервіс» збирається, вивозиться та утилізується на сміттєзвалищі майже 36,0 тис. м³ твердих побутових відходів, кількість яких щорічно зростає.

Для зручного та якісного надання послуг по місту в частині багатоповислового житлового фонду та окремих мікрорайонах Тростянецької міської територіальної громади розташовано контейнери для збирання відходів на майданчиках для збору сміття.

Розпочато сортування відходів, наявні 8 сітчастих контейнерів для роздільного збору ТПВ.

На жаль, не дивлячись на значну проведену роботу в питанні організації централізованого вивезення сміття, в тому числі і з приватного сектору громади, триває процес утворення несанкціонованих сміттєзвалищ ТПВ, виявляються непоодинокі випадки, коли побутові відходи складаються у природних рельєфних утвореннях, лісових масивах, лісосмугах тощо.

Сучасна структура системи санітарного очищення території Тростянецької міської територіальної громади потребує вдосконалення.

Ситуація у місці концентрації побутових відходів, в питанні роздільного їх збору, сортування, утилізації та подальшого використання як вторинної сировини, підтверджує існування проблеми, яка безпосередньо впливає на екологічний та соціальний стан Тростянецької міської територіальної громади.

Основними проблемними питаннями у сфері поводження з побутовими відходами є:

- недостатня кількість спеціалізованого транспорту та його морально застарілий технічний стан;
- недостатня оснащеність контейнерами для змішаного та роздільного збору побутових відходів;
- відсутність впровадження системи роздільного збирання побутових відходів;
- недостатнє охоплення території сіл послугою на вивіз ТПВ;
- потреба оновлення існуючої схеми санітарного очищення міста та графіків санітарного очищення;
- низький рівень участі громадян до участі у сфері поводження з відходами.

Проблеми у сфері управління побутовими відходами потребують невідкладного вирішення за умови фінансування заходів на місцевому та державному рівнях, залучення інвестиційних проектів. Реалізація заходів Програми передбачає вирішення проблеми запобігання накопиченню твердих побутових відходів, зменшення шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, розв'язання ключових екологічних проблем району, пов'язаних із неефективним поводженням з відходами, відновлення рекреаційного потенціалу Тростянецької міської територіальної громади.

Згідно зі статтею 7 Бюджетного кодексу України та статтею 61 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування мають право самостійно визначати напрями використання коштів відповідно до законодавства України. Статтею 91 Бюджетного кодексу України визначено, що до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на місцеві програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою населених пунктів.

Таким чином, розв'язання проблемних питань у сфері поводження з побутовими відходами пропонується шляхом прийняття Програми поводження з твердими побутовими відходами Тростянецької міської територіальної громади на 2024 - 2026 роки.

2. Визначення мети Програми

Метою Програми є здійснення заходів щодо забезпечення збирання, перевезення, зберігання, утилізації, видалення, захоронення сміття та відходів для запобігання негативному впливу на навколишнє природне середовище і здоров'я людини; впровадження технологій в розширення і модернізації діючих потужностей із збирання та утилізації твердих побутових відходів; використання побутових відходів як джерел вторинної сировини; створення ефективної системи управління у сфері поводження зі сміттям та відходами.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, показники результативності

Для досягнення мети Програми необхідно комплексне, системне і цілеспрямоване вирішення наступних основних завдань:

- впровадження сортування, роздільного збору та вивезення твердих побутових відходів;
- оновлення існуючого парку спеціальної техніки для забезпечення безперерйного виконання робіт із санітарного очищення Тростянецької міської територіальної громади (збирання та вивозу твердих побутових відходів);
- придбання контейнерів для збирання вторинної сировини на території Тростянецької міської територіальної громади;
- придбання контейнерів для роздільного збору ТПВ;
- облаштування нових контейнерних майданчиків для збору (в тому числі роздільного) ТПВ з дотриманням природоохоронних та санітарних вимог;
- проведення робіт з поточного ремонту та утримання майданчиків для збирання ТПВ тощо;
- регулювання тарифу та підвищення рентабельності і ефективності виробничої діяльності підпорядкованого спеціалізованого підприємства;
- покращення якості і розширення обсягів надання послуг, в т.ч. у сільських населених пунктах, які приєднались до Тростянецької міської територіальної громади;
- проведення освітньо-виховних заходів та роз'яснювальної роботи у сфері поводження з відходами з населенням.

Заходи з реалізації Програми та показники результативності наведено в таблицях нижче.

ЗАХОДИ З РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ

№ з/п	Зміст заходів	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Обсяги фінансування по роках, тис. грн.								Очікуваний результат
					2024 рік		2025 рік		2026 рік		Всього		
					План	Факт	План	Факт	План	Факт	План	Факт	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Завдання 1. Підвищення культури населення в питаннях поводження з ТПВ													
1.1.	Проведення екологічно-освітніх роз'яснень у закладах дошкільної освіти та інших навчальних закладах громади, роз'яснювальна робота серед населення щодо поводження з ТПВ	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	фінансування не потребує									Підвищення екологічної культури населення; впровадження системи роздільного збирання ТПВ
Завдання 2. Забезпечення збору й вивезення сміття та відходів													
2.1.	Послуги з утилізації сміття та поводження зі сміттям (забезпечення збору й вивезення сміття та відходів)	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	бюджет Тростянецької МТГ	2000,0		2400,0		3000,0		7400,0		Забезпечення збору й вивезення сміття та відходів
Завдання 3. Забезпечення утилізації відходів													
3.1.	Придбання контейнерів для збирання ТПВ	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	бюджет Тростянецької МТГ	120,0		145,0		175,0		440,0		Поліпшення якості та розширення обсягів надання послуг зі збирання ТПВ, впровадження системи

№ з/п	Зміст заходів	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Обсяги фінансування по роках, тис. грн.								Очікуваний результат
					2024 рік		2025 рік		2026 рік		Всього		
					План	Факт	План	Факт	План	Факт	План	Факт	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
													роздільного збирання ТПВ
3.2.	Поточний ремонт та облаштування майданчиків для збирання ТПВ	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	бюджет Тростянецької МТГ	52,5		63,0		75,6		191,1		Поліпшення якості та розширення обсягів надання послуг з поводження з побутовими відходами
3.3.	Послуги по ліквідації стихійних сміттєзвалищ	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	бюджет Тростянецької МТГ	47,0		56,4		67,7		171,1		Зменшення негативного впливу ТПВ на навколишнє природне середовище та здоров'я людини; покращення санітарного та екологічного стану на території громади, створення кращих умов для життєдіяльності його мешканців
3.4.	Утримання міського сміттєзвалища (згорання сміття, рекультивація полігону, встановлення та ремонт огорожі, під'їзних шляхів, влаштування дезбар'єрів та інше)	2024-2026 роки	Тростянецька міська рада	бюджет Тростянецької МТГ	330,5		385,6		481,7		1197,8		Зменшення негативного впливу ТПВ на навколишнє природне середовище

№ з/п	Зміст заходів	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Обсяги фінансування по роках, тис. грн.										Очікуваний результат
					2024 рік		2025 рік		2026 рік		Всього				
					План	Факт	План	Факт	План	Факт	План	Факт			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
ВСЬОГО по Завданню 3:					550,0		650,0		800,0		2000,0				
РАЗОМ по Заходах:					2550,0		3050,0		3800,0		9400,0				

ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОГРАМИ

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	Етапи виконання програми		
				I	II	III
				2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6	7
I. Показники витрат						
1	видатки на послуги з утилізації сміття та поводження зі сміттям (забезпечення збору й вивезення сміття та відходів)	тис. грн	1700,0	2000,0	2400,0	3000,0
2	видатки на придбання контейнерів для збирання ТПВ	тис. грн	99,5	120,0	145,0	175,0
3	видатки на поточний ремонт та облаштування майданчиків для збирання ТПВ	тис. грн	–	52,5	63,0	75,6
4	видатки на ліквідацію стихійних сміттєзвалищ	тис. грн	39,1	47,0	56,4	67,7
5	видатки на утримання міського сміттєзвалища (згорання сміття, рекультивація полігону, встановлення та ремонт огорожі, під'їзних шляхів, влаштування дезбар'єрів та інше)	тис. грн	263,0	330,5	385,6	481,7
II Показники продукту						
1	обсяг утилізованих ТПВ	м³	5844,0	7013,0	8415,0	10099,0

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	Етапи виконання програми		
				I	II	III
				2024 рік	2025 рік	2026 рік
1	2	3	4	5	6	7
2	кількість придбаних контейнерів для збирання ТПВ	од.	9	9	9	9
3	кількість відремонтованих та облаштованих майданчиків для збору ТПВ	од.	4	4	4	4
4	площа полігону ТПВ	га	6,0	6,0	6,0	6,0
III. Показники ефективності						
1	середні видатки на послуги з утилізації 1 м³ сміття та поводження зі сміттям (забезпечення збору й вивезення сміття та відходів)	тис. грн	0,3	0,3	0,3	0,3
2	середні видатки на придбання 1 контейнера для збирання ТПВ	тис. грн	11,6	13,3	16,1	19,4
3	середні видатки на поточний ремонт та облаштування одного майданчика для збирання ТПВ	тис. грн	–	13,1	15,8	18,9
4	середні видатки на утримання 1 га міського сміттєзвалища	тис. грн	43,8	55,1	64,3	80,3
5	середньомісячні видатки на ліквідацію стихійних сміттєзвалищ	тис. грн	3,3	3,9	4,7	5,6
IV Показники якості						
1	питома вага об'єму утилізованого сміття до об'єму сміття, що підлягає утилізації	%	100	100	100	100
2	питома вага кількості придбаних контейнерів для збирання ТПВ до запланованої до придбання кількості контейнерів для збирання ТПВ	%	100	100	100	100
3	питома вага кількості відремонтованих та облаштованих майданчиків для збору ТПВ до запланованої кількості	%	100	100	100	100

4. Обсяги та джерела фінансування Програми

Фінансове забезпечення реалізації заходів, передбачених Програмою, базується на основі чинного законодавства з залученням коштів бюджету Тростянецької міської територіальної громади.

Загальний обсяг фінансування заходів Програми становить **9 400 тис. грн.**, у тому числі за рахунок коштів бюджету Тростянецької міської територіальної громади **9 400 тис. грн.**

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Обсяг коштів, що пропонується залучити на виконання програми	Етапи виконання програми			Всього витрат на виконання програми
	I	II	III	
	2024 рік	2025 рік	2026 рік	
1	2	3	4	5
Обсяг ресурсів, всього,	2 550,0	3 050,0	3 800,0	9 400,0
у тому числі:				
державний бюджет	–	–	–	–
обласний бюджет	–	–	–	–
бюджет Тростянецької МТГ	2 550,0	3 050,0	3 800,0	9 400,0
кошти інших джерел	–	–	–	–

тис.грн

5. Строки та етапи виконання Програми

Виконання Програми здійснюється впродовж 2024-2026 років, її реалізація відбувається в 3 етапи.

6. Очікувані результати виконання Програми

В результаті реалізації Програми очікується:

- поліпшення екологічного стану та благоустрою території Тростянецької міської територіальної громади;
- впровадження системи роздільного збирання ТПВ;
- підвищення екологічної культури населення;
- зменшення негативного впливу ТПВ на навколишнє природне середовище та здоров'я людини;
- покращення санітарного та екологічного стану на території Тростянецької міської територіальної громади та створення кращих умов для життєдіяльності його мешканців.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію та контроль за виконанням Програми здійснює відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянецької міської ради.

Відповідальними виконавцями Програми є відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту, відділ бухгалтерського обліку та звітності апарату Тростянецької міської ради, відділ освіти Тростянецької міської ради, дочірнє підприємство «Екосервіс» комунального підприємства Тростянецької міської ради «Тростянецькомунсервіс».

Відповідальні виконавці у процесі виконання Програми забезпечують цільове та ефективне використання коштів протягом усього строку реалізації Програми у межах визначених бюджетних призначень.

Відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянецької міської ради для здійснення моніторингу реалізації Програми раз на рік до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом, подає відділу економічного розвитку, залучення інвестицій та міжнародної діяльності інформацію про стан та результати виконання заходів Програми.

Щороку відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянецької міської ради звітує на пленарному засіданні Тростянецької міської ради про хід виконання Програми.

Після закінчення встановленого строку виконання Програми відділ житлово-комунального господарства, будівництва, благоустрою та енергетичного менеджменту апарату Тростянецької міської ради складає заключний звіт про результати її виконання, подає його відділу економічного розвитку, залучення інвестицій та міжнародної діяльності Тростянецької міської ради, фінансовому управлінню Тростянецької міської ради, та виносить на розгляд Тростянецької міської ради під час пленарного засідання.

Відділ інформаційних технологій апарату Тростянецької міської ради розміщує щорічний та підсумковий звіти виконання Програми на офіційному сайті Тростянецької міської ради.

Додаток 5. Паспорт місця видалення відходів на території Тростянецької МТГ

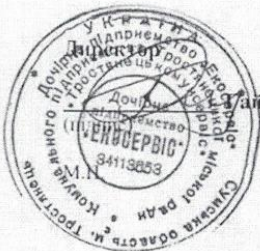
**ПАСПОРТ
МІСЦЯ ВИДАЛЕННЯ ВІДХОДІВ (МВВ)**

Регстраційний номер № 17

Дата реєстрації 16 травня 2000р.

Назва МВВ: Полігон твердих побутових відходів

Власник МВВ: ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

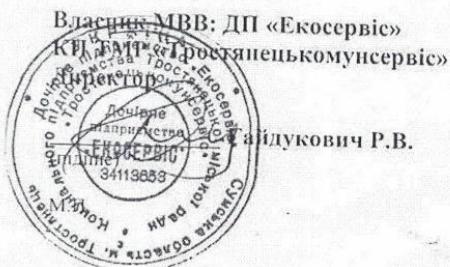

Гайдукович Р.В.

"26" 04 2023р.

I. Реквізити MBV

1. Власник MBV: ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»
2. Код за ЄДРПОУ: 34113653
3. Підпорядкування: Тростянецька міська рада
4. Код за СПОДУ: ----
5. Адреса: Україна, Сумська обл., Охтирський р-н., м.Тростянець, вул. Луніна, б/н
6. Код за КОАТУУ: 5925050100
7. Місцезнаходження: 0,420 км на північний захід від вул. Луніна, м.Тростянець (Охтирський р-н., Сумська обл.), на 1,0 км на південний схід від р.Радомля (Охтирський р-н., Сумська обл.);
ПШ 50.494722°, СД 34.988333°
8. Контактний телефон, факс: +380 (54) 585-31-84
9. Дата складання паспорта: 1999 р.
10. Організація, що склала паспорт: СФ І-ту «Дніпродіпроводгосп»
11. Особа, що склала паспорт: керівник групи Курдасов Свєтлїй Васильович

"26" 04 2023р.

II. Загальна характеристика МВВ

- 1 Код і вид операції з видалення відходів: D-1
- 2 Режим функціонування МВВ:
- 2.1. Діюче ☒ 2.2. Закрите ☐ 2.3. Законсервоване ☐
3. Рік початку (закриття) експлуатації: 1993 р.
4. Обсяг видалених відходів: 198685,00 т.
5. Обсяг видалених відходів за попередній рік: 6400,00 т.
6. Наявність проекту (організація-проектувальник): Сумський ВКП інституту «Донецьккомундорпроект», м.Суми
- 6.1. Наявність гірничого відводу, якщо видалення відходів здійснюється у надрах: --
7. Проектний обсяг видалення відходів: 295857,00 т
8. Розрахунковий термін експлуатації: 42,44 років.
9. Площа, зайнята МВВ/проектна площа: 4,00 га (82,50 га)/5,60 га

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
БП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Гайдуківич Р.В.

" 26 " 04 2023р.

III. Природно-геологічна характеристика МВВ

1. Розташування:

1.1. Віддаленість від населеного пункту (км): 0,420 – вул. Луніна, промислова забудова в межах м. Тростянець (Охтирський р-н., Сумська обл.)

1.2. Віддаленість від водотоків і водойм (км): 1,0 – р. Радомля (Охтирський р-н., Сумська обл.)

1.3. Віддаленість від водозабірних споруд (км): 0,600 – артезіанська свердловина для водопостачання в м. Тростянець (Охтирський р-н., Сумська обл.)

1.4. Геоморфологічна прив'язка:

1.5.

1.4.1. Вододіл ☐ 1.4.2. Схил ☒ 1.4.3. Яр ☒

1.4.4. Улоговина ☐ 1.4.5. Заплава ☐ 1.4.6. Болото ☐

1.4.7. Інше (вказати) _____

2. Абсолютні відмітки поверхні: 135,00-159,80 м

3. Глибина залягання підземних вод (м): 51,0 м

4. Якісна оцінка захищеності підземних (напірних) вод (умовні категорії захищеності):

4.1. Захищені ☐ 4.2. Умовно захищені ☒ 4.3. Незахищені ☐

4.4. Інше (вказати) _____

5. Потужність зони аерації (м): на схилах – 13,40-19,5 м., в яру 1,9-4,0 м.

6. Склад і будова зони аерації:

№ шару	Глибина підстави	Геологічний індекс	Опис порід
<i>Склад і будова схилів</i>			
1	1,6	e IY	Супісок гумусований
2	2,8	ls III	Супісок світло-жовтий лесовидний
3	4,8	ls III	Супісок жовтувато-бурий лесовидний
4	6,5	f II	Супісок бурий з прошарками піску
5	8,2	f II	Пісок м/з світло-жовтуватий
6	10,0	f II	Суглинок з прошарками піску жовтувато-зелений
7	19,5	f I-II	Пісок м/з кварцовий, світло-жовтий
<i>Склад і будова яру</i>			
1	2,1	d IY	Суглинок та супісок темно-сірий, щільний
2	2,2	f I-II	Пісок дрібний, кварцовий, світло-жовтуватий

7. Характеристика ґрунтових вод: На схилах ґрунтові води виявлені, на глибинах 13,40-19,05 м. Водовміщуючими породами є піски шару №7 та №2. Водотривкою породою є глини щільні загальною потужністю понад 15,0 м.

8. Інші особливості природної захищеності (розломна тектоніка, карст, наявність гірничих виробок тощо): _____

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»

КП ГАП «Тростянечкомунсервіс»

Директор

Файдукович Р.В.

"26" 04 2023р.

IV. Техніко-технологічна характеристика MBV

1. Тип:

1.1. Відкрите поверхнєве ☐1.1.1. Наливне ☐1.1.2. Насипне ☐1.1.3. Змішаного типу ☐1.2. Відкрите заглиблене в землю ☒1.2.1. Наливне ☐1.2.2. Насипне ☒1.2.3. Змішаного типу ☐

1.3. Підземне

1.3.1. Неглибокого залягання (до 50 м) ☐1.3.2. Глибокого залягання ☐1.3.2.1. Штучне ☐1.3.2.2. У гірничих виробках ☐1.3.2.3. У пористих гірських породах ☐

1.4. Складське приміщення (сховище)

1.4.1. Спеціально побудоване ☐1.4.2. Пристосоване ☐

1.4.3. Інше (вказати) _____

1.5. Окрема ємність

1.5.1. Цистерна ☐1.5.2. Бочка (металева ☐, полімерна ☐1.5.3. Контейнер ☐

1.5.4. Інше (вказати) _____

1.6. Стационарна установка для спалювання відходів

1.6.1. Сміттєспалювальний завод

1.6.2. Інше (вказати) _____

2. Наявність фільтраційних явищ:

2.1. Постійний дренажний стік ☐2.2. Дренажний стік відсутній ☒2.3. Стік у період атмосферних опадів ☒

2.4. Інше (вказати) _____

3. Наявність засобів захисту навколишнього природного середовища від забруднення

3.1. Донний ізоляційний екран

3.1.1. Відсутній ☒3.1.2. Глинистий ☐3.1.3. Плівковий ☐

3.1.4. Інше (вказати): _____

3.2. Бортові ізоляційні екрани

3.2.1. Відсутні ☐3.2.2. Глинисті ☐3.2.3. Стіни у ґрунті ☒

3.2.4. Інше (вказати): _____

3.3. Обвалування по периметру

3.3.1. Відсутнє ☐3.3.2. Наявне ☒

3.3.3. Інше (вказати): _____

3.4. Дренажні канали

3.4.1. Відсутні ☒3.4.2. Земляні ☐3.4.3. Забетоновані ☐

4. Технологія видалення відходів

- 4.1. Пошарове складування з глинистими прошарками ☐
- 4.2. Ущільнення відходів ☒
- 4.3. Присипка поверхнева ґрунтово-глиниста ☒
- 4.4. Поверхнєве зволоження ☐
- 4.5. Рекультивація поверхні з залуженням ☐
- 4.6. Протипилові заходи ☐
- 4.7. Спалювання ☐
- 4.8. Інше (зазначити) _____

5. Заходи знешкодження відходів

- 5.1. Здійснюються ☐ (зазначити) : _____
- 5.2. Не здійснюються ☒

6. Сортування відходів перед видаленням

- 6.1. Здійснюється ☐ 6.2. Не здійснюється ☒

7. Наявність під'їзних шляхів з твердим покриттям

- 7.1. Відсутні ☐ 7.2. Наявні ☒

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
ДП «Екосервіс» Гостянєцькомунасервіс»

Шайдукович Р.В.

"26" 04 2023р.

V. Загальна характеристика відходів, що видаляються

1. Обсяг відходів, що видаляються, за класами небезпеки (для людини)

Код	Найменування	Група	Клас небезпеки	Обсяг видалення (тис. тонн)	
				Всього	За попередній рік
7720.3.1.01	Відходи комунальні міські змішані, в т.ч. сміття з ури	77	IV	198,685	6,400

2. Фізичний (агрегатний) стан відходів:

- 2.1. Рідинний ☐ 2.2. Твердий ☒ 2.3. Шламо- та пастоподібний ☐
 2.4. Сумішевий ☐

3. Небезпечні складники відходів (потенційні забруднювачі): C10 Залізо та його сполуки; C01 Алюміній та його сполуки; C19 Мідь та її сполуки; C49 Органічні сполуки фосфору; C39 Хлор та його сполуки; C38 Фтор та його органічні сполуки; C41 Цинк та його сполуки; C75 Сульфати; C72 Органічні азотні сполуки; C49 Фосфати; C75 Органічні сполуки сірки.

4. Наявність газових виділень:

- 4.1. CH₄ ☒ 4.2. NO₂ ☐ 4.3. H₂S ☒ 4.4. CO₂ ☒ 4.5. CO ☐
 4.6. Інші (зазначити): SO₂
 4.7. Відсутні ☐

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
 КП «ДП «Екосервіс»

Директор:

Гайдукович Р.В.

"26" 04 2023р.

**VI. Відомості про системи спостережень (моніторинг) за
якістю вод, ґрунтів та атмосферного повітря у районі MBV**

1. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю підземних вод

1.1. Здійснюються ☐

1.1.1. Через спеціальну мережу свердловин ☐

1.1.2. Через одиничну свердловину ☐

1.1.3. За виходами підземних (дренажних) вод на поверхню ☐

1.1.4. Інше (зазначити): _____

1.2. Не здійснюються ☒

2. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю поверхневих вод

2.1. Здійснюються (конкретизувати) ☒ періодичні лабораторні дослідження
відповідно до угод зі спеціалізованою лабораторією

2.2. Не здійснюються ☐

3. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю ґрунтів

3.1. Здійснюються (конкретизувати) ☒ періодичні лабораторні дослідження
відповідно до угод зі спеціалізованою лабораторією

3.2. Не здійснюються ☐

4. Здійснення спостережень (моніторингу) за якістю атмосферного повітря

4.1. Здійснюється (конкретизувати) ☒ періодичні лабораторні дослідження
відповідно до угод зі спеціалізованою лабораторією

4.2. Не здійснюються ☐

Власник MBV: ДП «Екосервіс»
КП «НПЗ «Троїчанськомунсервіс»

Відомий Р.В.

"26" 04 2023р.

VII. Відомості про забруднення навколишнього природного середовища у районі МВВ

1. Відомості про забруднення підземних (ґрунтових) та поверхневих вод

Показник	Підземні (ґрунтові) води			Поверхневі води		
	Норма ДСанПН 2.2.4-171-10	Факт	Перевищення	Норма Наказ МОЗ України №721 від 02.05.2022р	Факт*	Перевищення
			Факт Норма			Факт Норма
				300 м вище місця впадіння в долину р.Радомлі балки, в якій розташований полігон ТПВ		
рН				-	7.51 од.	Факт
Окисність				-	9.95 мгО/дм³	Факт
Загальна жорсткість				-	7.65 мг-екв/дм³	Факт
Сухий залишок				-	598.0 мг/дм³	Факт
БСК-5				-	4.56 мгО/дм³	Факт
БСК-20				-	7.92 мгО/дм³	Факт
Розчинний кисень				-	14.40 мг/дм³	Факт
					300 нижче місця впадіння в долину р.Радомлі балки, в якій розташований полігон ТПВ	
рН				-	7.54 од.	Факт
Окисність				-	25.29 мгО/дм³	Факт
Загальна жорсткість				-	13.20 мг-екв/дм³	Факт
Сухий залишок				-	1373.50 мг/дм³	Факт
БСК-5				-	11.96 мгО/дм³	Факт
БСК-20				-	16.36 мгО/дм³	Факт
Розчинний кисень				-	11.74 мг/дм³	Факт

* На показники якості поверхневих вод впливає потрапляння до водойми разом з поверхневим стоком забруднювачів (органічні, механічні) у зв'язку з протіканням р.Радомиля серед приватного житлового сектору.

2. Відомості про забруднення ґрунтів

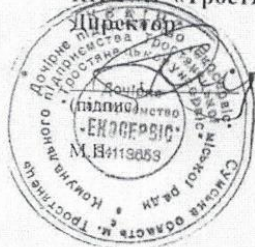
Показник	ґрунти		
	Норма (наказ МОЗ України від 14 липня 2020 р. № 1595)	Факт	Перевищення Факт Норма
1	2	3	4
Межа території полігону ТПВ			
Вологість	-	13,11%	факт
Водневий показник (рН)	-	7,06 од.	факт
Залізо загальне (рухома форма)	-	12,95 мг на 100 г сухого ґрунту	факт
Нітрати	130,0 мг/кг	9,68 мг/кг	норма
Хлориди	-	0,015 %	факт
Свинець	32,0 мг/кг	1,763 мг/кг	норма
Ртуть	2,10 мг/кг	0,105 мг/кг	норма
На межі ССЗ (500м від полігону ТПВ)			
Вологість	-	14,09%	факт
Водневий показник (рН)	-	5,69 од.	факт
Залізо загальне (рухома форма)	-	12,22 мг на 100 г сухого ґрунту	факт
Нітрати	130,0 мг/кг	6,02 мг/кг	норма
Хлориди	-	0,014 %	факт
Свинець	32,0 мг/кг	0,813 мг/кг	норма
Ртуть	2,10 мг/кг	0,105 мг/кг	норма

2.1. Масштаб і дислокація забруднення: досліджені проби ґрунту відповідають діючим санітарно-гігієнічним нормативам

3. Відомості про забруднення атмосферного повітря

Показник	Атмосферне повітря		
	Норма (згідно РД52.04.186-89), мг/м³	Факт	Перевищення
			Факт Норма
1	2	3	4
<i>Межа СЗЗ у південно-західному напрямку (ліс)</i>			
Тверді речовини	0.5	0.140	Норма
Сірководень	0.008	0.0061	Норма
Вуглецю оксид	5.0	1.000	Норма
Сірки діоксид	0.5	0.072	Норма
Азоту діоксид	0.2	0.058	Норма
<i>Межа СЗЗ у південно-східному напрямку (ліс)</i>			
Тверді речовини	0.5	0.280	Норма
Сірководень	0.008	0.0061	Норма
Вуглецю оксид	5.0	1.000	Норма
Сірки діоксид	0.5	0.120	Норма
Азоту діоксид	0.2	0.054	Норма
<i>Житлова забудова у західному напрямку (580,0 м від межі полігону ТПВ)</i>			
Тверді речовини	0.5	0.140	Норма
Сірководень	0.008	0.0021	Норма
Вуглецю оксид	5.0	0.800	Норма
Сірки діоксид	0.5	0.084	Норма
Азоту діоксид	0.2	0.066	Норма

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Гайдукович Р.В.

"26" 04 2023р.

VIII. Порухення вимог експлуатації МВВ

1. Перевищення проектної ємності (потужності) ☐
2. Незадовільний стан захисних споруд ☐
3. Відсутність проекту ☐
4. Відсутність гірничого відводу при видаленні в надра ☐
5. Не здійснюється збір і відведення поверхневого стоку ☒
6. Порухення регламенту складування відходів ☐
7. Порухення регламенту скиду рідких відходів ☐
8. Відсутність охорони ☐
9. Відсутність під'їзних доріг з твердим покриттям ☐
10. Інше (вказати): відсутність спостережних свердловин

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТДП «Троїстенькомунсервіс»
Директор

(підпис) Гайдуківич Р.В.

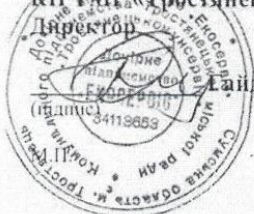
М.П.

"26" 04 2023р.

IX. Санітарно-захисна зона МВВ

1. Відсутня ☐
2. Встановлена ☒ : ширина, клас - II (500,0 м)
- 2.1. Витримується ☒ 2.2. Не витримується ☐

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТМР «Гросянецькомунсервіс»
Директор

Гайдукович Р.В.

" 26 04 2023р.

Х. Ведення документації

1. Ведення документації щодо обліку надходження та видалення відходів

1.1. Наявне ☒ (зазначити): журнал обліку

1.2. Відсутнє ☐

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТМР «Григорівський комунсервіс»

Директор: Р.В.

" 26 " 04 2023р.

XI. Категорія екологічної безпеки МВВ

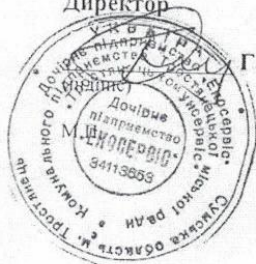
Категорія екологічної безпеки МВВ		Ступінь державного контролю, заходи щодо підвищення рівня екологічної безпеки
А	Малонебезпечні	Об'єкти спорадичного регламентного контролю
Б	Помірно небезпечні	Об'єкти періодичного регламентного контролю, визначення шляхів попередження забруднень
В	Небезпечні	Об'єкти постійного контролю, обов'язковість заходів щодо захисту, моніторингу локалізації забруднень
Г	Надзвичайно небезпечні	Об'єкти особливої (виключної) уваги з боку органів державного контролю. Обов'язковість заходів щодо захисту та моніторингу, припинення експлуатації

Для забезпечення екологічно безпечного функціонування МВВ необхідно виконати ряд заходів:

1. Дотримання вимог галузевих державних правил та стандартів при експлуатації полігона твердих побутових відходів.
2. Забезпечення належного постійного функціонування системи моніторингу (шляхом лабораторних вимірювань) за станом якості повітря, ґрунту, підземних та поверхневих вод.
3. Запобігання поширенню легких фракцій твердих побутових відходів шляхом встановлення додаткової сітчастої огорожі.

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»
Директор

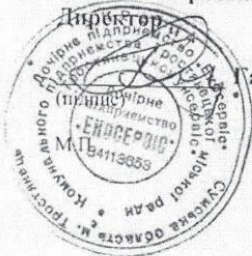
Гайдукович Р.В.

" 26 04 2023р.

XII. Проведення ревізій (перегляду й оновлення)
даних паспорта

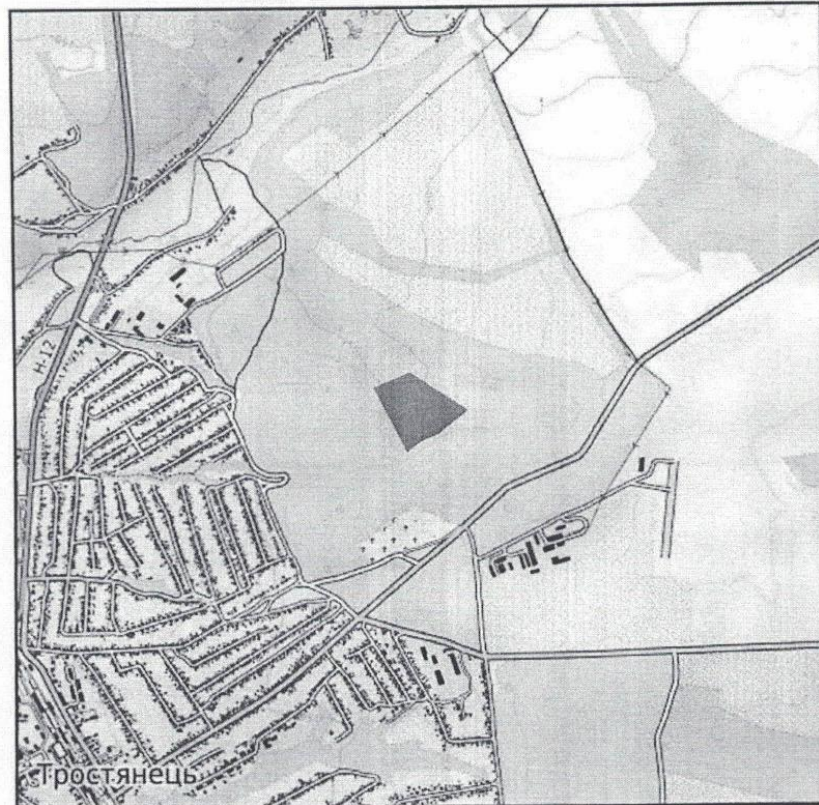
№ з/п	Дата ревізії	Розділ паспорта, до якого внесені зміни, і які саме	Підпис власника МВВ
1	2	3	4

Власник МВВ: ДП «Екосервіс»
КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Гайдукович Р.В.

" 26 " 04 2023р.

Схема місця розміщення МВВ

■ - полігон ТПВ ДП «Екосервіс» КП ТМР «Тростянецькомунсервіс»

Обґрунтування розрахункового терміну експлуатації МВВ

1. Станом на 31.12.2022 р. фактична маса видалених твердих побутових відходів (ТПВ): 198685,00 тонн (в ущільненому стані).
2. Середньорічна маса видалених ТПВ при фактичному періоді експлуатації (28,50 років (01.07.2013р.-31.12.2022р.)):
 $198685,00 \text{ тонн} / 28,5 \text{ років} = 6971,404 \text{ тонн/рік}$
3. Різниця між проектною (295857,00 тонн) та фактичною (станом на 31.12.2022 р. - 198685,00 тонн) кількістю видалених ТПВ:
 $295857,00 - 198685,00 = 97172,00 \text{ тонн.}$
4. Додатковий термін експлуатації МВВ (п.3/п.2) згідно поточних фактичних даних:
 $97172,00 / 6971,404 = 13,94 \text{ років}$
5. Відкоригований розрахунковий загальний термін експлуатації МВВ (фактичний (28,50 років) + п.4):
 $28,50 + 13,94 = 42,44 \text{ років.}$

Директор
ДП «Екосервіс»
Львівської області
Гайдукович Р.В.

Додаток 6. Перелік територій та об'єктів природно-заповідного фонду розташованих на території Тростянецької ТМГ станом на 01.01.2023 р.

На території Тростянецької міської ради розташовані наступні об'єкти природно-заповідного фонду місцевого значення:

- заказник «Білківський»,
- заказник «Урочище Довжик»;
- ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Дуб».

Дані об'єкти були утворені на території Білківського старостинського округу Тростянецької міської ради згідно рішення 5 сесії 8 скликання Сумської обласної ради «Про зміни в мережі територій та об'єктів природно-заповідного фонду області» від 26.02.2021 року.

**Додаток 7. Обсяги утворення та утворювачі відходів всіх класів небезпеки в
Тростянецькій міській територіальній громаді у 2023 році**

Додаток 8. Довідка про облік транспортних засобів зайнятих з обліку